

การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กวัย 3 - 5 ปี

โดย

นางสาวนียดา หวังวิวัฒน์ศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

ภาควิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กวัย 3 - 5 ปี

โดย

นางสาวนิตดา หวังวิวัฒน์ศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

ภาควิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**THE INSTANT ILLUSTRATION KIT FOR HANDMADE PICTURE BOOK FOR 3 - 5
YEARS OLD CHILDREN**

By

Niyada Wangwiwatsilp

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Department of Visual Communication Design

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2008

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กวัย 3 - 5 ปี ” เสนอโดย นางสาวนิตดา หวังวิวัฒน์ศิลป์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒน์พันธุ์ ครูทะเลเสน
2. อาจารย์สุพิชญา เข้มทอง

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ชนาทร เจียรกุล)
...../...../.....

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พรรณเพ็ญ ฉายปรีชา)
...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒน์พันธุ์ ครูทะเลเสน)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์สุพิชญา เข้มทอง)
...../...../.....

48151307 : สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

คำสำคัญ : การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูป/หนังสือภาพทำมือสำหรับเด็ก

นิยดา หวังวิวัฒน์ศิลป์ : การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กวัย 3 - 5 ปี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.วัฒน์พันธุ์ กรุฑะเสน และ อ.สุพิชญา เข้มทอง. 112 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อการหารูปแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปที่ช่วยให้ผู้ปกครองสามารถนำมาใช้ผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3 - 5 ปี ได้สะดวก โดยมีลักษณะเป็นภาพ 2 มิติ ซึ่งมีรูปแบบสอดคล้องกับภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3 - 5 ปี ผลงานออกแบบประกอบไปด้วยชุดวัสดุอุปกรณ์ดังนี้

1. หน้ากระดาษเจาะรูขนาด A5 สำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือจำนวน 42 หน้า พร้อมกระดาษแข็ง 2 แผ่นสำหรับทำปกหน้า - หลัง และเชือกสำหรับเย็บเล่ม

2. คู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป พร้อมสติกเกอร์รูปภาพที่ทำจากวัสดุชนิดต่าง ๆ เตรียมไว้ภายในเล่ม

3. ชุดอุปกรณ์สร้างภาพประกอบเพิ่มเติม ประกอบด้วย แบบพลาสติกใสเจาะช่อง (template) รูปหุ้ญ้า ตรายางประทับรูปหยคน้ำพร้อมตลับผ้าหมีก และสีไม้เปลี่ยนสีได้

เกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพผลงานออกแบบคือ “ ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ช่วยให้ผู้ปกครองสามารถผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานได้สะดวกมากน้อยเพียงใด ” โดยผลจากการทดสอบภาคสนามได้ค่าเฉลี่ย คือ “ 4.13 ” (ใช้เกณฑ์การแปลผลแบบ Rating Scale 5 ระดับ) ซึ่งอยู่ในระดับ “ มาก ”

ผลการวิจัยพบว่า ผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ช่วยให้ผู้ปกครองทำหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปีได้สะดวก

ภาควิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

48151307 : MAJOR : VISUAL COMMUNICATION DESIGN

KEY WORD : INSTANT ILLUSTRATION KIT/HANDMADE PICTURE BOOK

NIYADA WANGWIWATSILP : THE INSTANT ILLUSTRATION KIT FOR HANDMADE PICTURE BOOK FOR 3 - 5 YEARS OLD CHILDREN. THESIS ADVISORS : ASST. PROF. WATANAPUN KRUTASAEN AND SUPITCHAYA KHEMTHONG. 112 pp.

The purpose of this research is to find the aspect of instant illustration kit that parents can use for making handmade picture book for their 3-5 years old children. All pictures of the kit are 2 dimensional and proper for using in 3-5 years old children's book safely.

The researcher designed the instant illustration kit which could be summarized as follow.

1. 42 pages A5 papers for making handmade picture book, 2 pieces of paperboard for making book's covers and a piece of rope for bookbinding.
2. Handbook with instructions and various material stickers.
3. Additional tools for making illustration which are color pencils, grass outline drawing template and water drop out line handy stamp with stamp pad.

Standard of efficacy for evaluation is "How much does the illustration kit help parents make handmade picture book for their 3-5 years old children ? ". The average value from the field test is 4.13 (measured by five-level rating scale).

The result of this study prove that the instant illustration kit help parents making handmade picture book for their 3-5 years old children easily.

Department of Visual Communication Design Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2008
Student's signature
Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากบุคคลต่าง ๆ หลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบคุณในความกรุณาความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ วัฒนพันธุ์ คุรุทะเลน อาจารย์สุพิชญา เข้มทอง อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจประเมินผลงานออกแบบ พร้อมคำแนะนำต่าง ๆ

ขอขอบคุณมูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์ ที่ช่วยสนับสนุนการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์นี้ ที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของคณาจารย์ทุกท่าน ที่ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา และบุคคลในครอบครัวที่ช่วยสนับสนุน และเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยได้รับการศึกษาจนถึงขั้นสูงสุด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
สมมติฐานของการศึกษา	2
ขอบเขตของการศึกษา.....	2
ขั้นตอนการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
หนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี.....	6
ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี	11
พัฒนาการ ความสนใจ และความสามารถในการอ่านของเด็กวัย 3-5 ปี	20
หนังสือทำมือ	25
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	41
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	41
วิธีการเก็บข้อมูล.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างผลงานออกแบบ	45
การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ	49
การปรับปรุงแก้ไขชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ.....	54

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลงานออกแบบ.....	67
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผลการวิจัย.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก แบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความสนใจ ในด้านการผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี	85
ภาคผนวก ข แบบประเมินผลงานออกแบบชุดภาพประกอบ สำเร็จรูปสำหรับผู้เชี่ยวชาญ.....	90
ภาคผนวก ค แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นของ กลุ่มตัวอย่างหลังจากทดลองใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป.....	94
ภาคผนวก ง ผลงานหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำโดยใช้ ชุดภาพประกอบสำเร็จรูป	98
ภาคผนวก จ ประวัติผู้เชี่ยวชาญ ผู้ตรวจประเมินผลงานออกแบบ	104
ประวัติผู้วิจัย	112

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงความสนใจในการอ่านของเด็กในวัยก่อนเข้าโรงเรียน	24
2	แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับประเภทของเนื้อเรื่อง ที่กลุ่มตัวอย่างสนใจจะผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี	45
3	แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบภาพประกอบ ที่กลุ่มตัวอย่างสนใจจะผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี	46
4	แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับค่าความสว่างของสี ที่กลุ่มตัวอย่างสนใจจะผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี	46
5	แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับอุปสรรคในการจัดทำ ในการจัดทำหนังสือภาพทำมือของกลุ่มตัวอย่าง.....	47
6	แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับวัสดุสำหรับสร้างภาพประกอบ ที่กลุ่มตัวอย่างสะดวกใช้งาน	48
7	แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับประเภทของสีสำหรับสร้างภาพประกอบ ที่กลุ่มตัวอย่างสะดวกใช้งาน	48
8	แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับวัสดุ ที่กลุ่มตัวอย่างสนใจจะใช้ผลิตเล่มหนังสือภาพทำมือ	52
9	แสดงเกณฑ์การแปรผลค่าเฉลี่ย	67
10	แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องลักษณะลายเส้นภาพประกอบ	67
11	แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องลักษณะลายเส้นภาพประกอบ.....	68
12	แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องสีของภาพประกอบ.....	68
13	แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในสีของภาพประกอบ	69
14	แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องรูปเล่มของหน้ากระดาษ สำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	69
15	แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องรูปเล่มของหน้ากระดาษ สำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	70
16	แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องวิธีการเย็บเล่มหนังสือภาพทำมือ	70
17	แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องวิธีการเย็บเล่มหนังสือภาพทำมือ	71
18	แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องรูปแบบตัวอักษรในหน้ากระดาษ สำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	71

ตารางที่		หน้า
19	แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องรูปแบบตัวอักษรในหน้ากระดาษ สำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	72
20	แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องขนาดตัวอักษรในหน้ากระดาษ สำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	72
21	แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องขนาดตัวอักษรในหน้ากระดาษ สำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	72
22	แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องความชัดเจน ในการอธิบายขั้นตอนการใช้งาน	73
23	แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องความชัดเจน ในการอธิบายขั้นตอนการใช้งาน	73
24	แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ ในชุดภาพประกอบสำเร็จรูป.....	74
25	แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ ในชุดภาพประกอบสำเร็จรูป.....	74
26	แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องลักษณะการใช้งาน ชุดภาพประกอบสำเร็จรูป.....	75
27	แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องความสะดวกในการใช้งาน ชุดภาพประกอบสำเร็จรูป.....	75
28	แสดงการประเมินภาพรวมโดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องความน่าสนใจ ของผลงานออกแบบ	76
29	แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องภาพรวมของผลงานออกแบบ	76
30	แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องความสอดคล้องระหว่าง ผลงานออกแบบผลงานออกแบบกับสมมติฐานของการวิจัย.....	77
31	แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องความสะดวกเมื่อมี ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ เป็นเครื่องมือในการผลิตหนังสือภาพทำมือ.....	77

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงตัวอย่างการจัดวางหน้าหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี แบบภาพอยู่บน ตัวหนังสืออยู่ล่าง.....	9
2	แสดงตัวอย่างการจัดวางหน้าหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี แบบภาพอยู่ข้างหนึ่ง ตัวหนังสืออยู่ข้างหนึ่ง	10
3	แสดงตัวอย่างการจัดวางหน้าหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ใส่ภาพเต็มหน้าโดยมีตัวหนังสือวางทับลงไป.....	10
4	แสดงตัวอย่างการจัดวางหน้าหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี โดยมีภาพกับตัวหนังสืออยู่คนละหน้า	11
5	แสดงตัวอย่างการวางภาพในหน้าหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้ทั้งสองหน้าเหมือนเป็นหน้าเดียวกัน	11
6	แสดงตัวอย่างภาพประกอบบนปกหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้สีเพียง 3 สี.....	13
7	แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคสีน้ำ.....	14
8	แสดงตัวอย่างภาพประกอบบนปกหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคสีโปสเตอร์.....	14
9	แสดงตัวอย่างภาพประกอบบนปกหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคสีอะคริลิก	15
10	แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคสีพาสเทล.....	15
11	แสดงตัวอย่างภาพประกอบบนปกหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคสีเทียน.....	16
12	แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคดินสอสี.....	16
13	แสดงตัวอย่างภาพประกอบบนปกหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคผสมระหว่าง สีน้ำ สีหมึก และสีโปสเตอร์.....	16
14	แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์...	17
15	แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้.....	17
16	แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่สร้างจากเศษผ้า.....	18

ภาพที่		หน้า
17	แสดงตัวอย่างภาพประกอบบนปกหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่สร้างด้วยวิธีการฉีกและตัดกระดาษ.....	18
18	แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่สร้างจากงานประดิษฐาน.....	19
19	แสดงตัวอย่างการใช้ภาพถ่ายมาเป็นภาพประกอบบนปกหนังสือ สำหรับเด็กวัย 3-5 ปี	19
20	แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปีที่สร้างขึ้นด้วย เทคนิคผสมระหว่างการใช้สีโปสเตอร์ สีอะคริลิกดินสอสี และการนำ วัสดุอื่น ๆ มาปะติดผสมกัน	20
21	บรรยายกาศกักรรรมโครงการหนังสือทำมือ ณ สถานแรกรับเด็กหญิงบ้านชัยพร ..	26
22	บรรยายกาศกักรรรมโครงการการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างทักษะในการผลิตหนังสือทำมือให้แก่ผู้ปกครอง.....	27
23	ชุดหนังสือทำมือสำเร็จรูป สำหรับให้เด็กจัดเรียงหน้า และเย็บเล่มโดยใช้เชือกด้วยตนเอง	27
24	ชุดหนังสือทำมือสำเร็จรูปแบบpop-up สำหรับให้เด็กระบายสี, ตัด, ประกอบชิ้นส่วน และเย็บเล่มด้วยตนเอง	28
25	ตัวอย่างหนังสือทำมือรูปเล่มสี่เหลี่ยมแบบแนวตั้ง	28
26	ตัวอย่างหนังสือทำมือรูปเล่มสี่เหลี่ยมแบบแนวนอน.....	29
27	ตัวอย่างแสดงวิธีทำหนังสือทำมือรูปกบ สำหรับเด็ก.....	29
28	ตัวอย่างหนังสือทำมือที่ผลิตจากกระดาษ	30
29	ตัวอย่างหนังสือทำมือที่ทำด้วยผ้าปูฟองน้ำทั้งเล่ม.....	30
30	ตัวอย่างแสดงวิธีทำหนังสือทำมือที่เย็บเล่มแบบหีบเพลงชัก.....	31
31	ตัวอย่างหนังสือทำมือที่เย็บเล่มแบบพับ	32
32	ตัวอย่างหนังสือทำมือที่เย็บเล่มมุงหลังคาโดยใช้ลวดเย็บ.....	32
33	แสดงลักษณะหนังสือทำมือที่เย็บเล่มแบบประกบต่อกระดาษเป็นคู่.....	32
34	ตัวอย่างหนังสือทำมือที่เย็บเล่มแบบลวดเย็บ โดยไม่มีแถบวัสดุปิดทับ.....	33
35	ตัวอย่างหนังสือทำมือที่เย็บเล่มแบบลวดเย็บ โดยมีแถบกาปิดทับ	33
36	ตัวอย่างหนังสือทำมือเย็บเล่มด้วยห่วงพลาสติก (กระดุกงู).....	33
37	ตัวอย่างหนังสือทำมือเย็บเล่มด้วยเครื่องเจาะกระดาษและเชือก.....	34

ภาพที่	หน้า
38 ตัวอย่างหนังสือทำมือเย็บเล่มด้วยเครื่องเจาะกระดาษและเชือก.....	34
39 ตัวอย่างหน้าหนังสือที่แสดงวิธีทำหนังสือทำมือด้วยเล่มปฏิทินตั้งโต๊ะ	35
40 แสดงวิธีทำหนังสือทำมือด้วยสมุดวาดเขียน	35
41 แสดงลักษณะหนังสือทำมือที่ทำด้วยกระดาษแผ่นใหญ่พับทบไปมา.....	36
42 ตัวอย่างภาพประกอบที่ได้จากตารางประทับบนปกของหนังสือทำมือ	37
43 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่มีภาพประกอบซึ่งวาดขึ้นด้วยมือ โดยใช้ดินสอและสีไม้.....	37
44 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่ใช้เศษกระดาษมาสร้างเป็นภาพประกอบ	38
45 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่ใช้ใบไม้มาสร้างเป็นภาพประกอบ	38
46 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่ใช้เชือกมาสร้างเป็นภาพประกอบ	38
47 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่สร้างภาพประกอบโดยการพิมพ์ลายนิ้วมือ.....	39
48 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่สร้างภาพประกอบโดยการนำรูปภาพ จากแหล่งต่าง ๆ มาตัดปะลงหน้าหนังสือทำมือ	39
49 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่สร้างภาพประกอบและตัวอักษรด้วยคอมพิวเตอร์.....	39
50 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่สร้างภาพประกอบ และตัวอักษรด้วยเทคนิค silk screen	40
51 แสดงลักษณะของตัวละครเอกในเรื่อง “ซุควิเศษของฉันทน์” ที่ผู้วิจัยทำการออกแบบ ..	50
52 แสดงสีที่ใช้เป็นหลักในการออกแบบภาพประกอบ.....	50
53 แสดงตัวอย่างแบบอักษรที่เลือกใช้.....	50
54 แสดงปกหน้าของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ.....	52
55 แสดงหน้า 1 และหน้า 2 ของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ.....	52
56 แสดงหน้า 33 และหน้า 34 ของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ.....	52
57 แสดงปกหน้าและปกหลังของหนังสือคู่มือ.....	53
58 แสดงหน้า 1 และหน้า 2 ของหนังสือคู่มือ.....	53
59 แสดงสติกเกอร์รูปภาพที่ทำจากวัสดุต่าง ๆ.....	54
60 แสดงอุปกรณ์ต่าง ๆ ในชุดภาพประกอบสำเร็จรูป.....	54
61 แสดงหน้ารองปกของหนังสือภาพทำมือที่เพิ่มเติมขึ้น	55
62 แสดงหน้า 2 และหน้า 3 ในหนังสือคู่มือ หลังจากปรับปรุงแก้ไขแล้ว	55
63 แสดงหน้ารองปก (หน้า1) ในหนังสือคู่มือที่เพิ่มเติมขึ้น	56

ภาพที่	หน้า
64	แสดงหน้าสุดท้าย (หน้า10) และปกหลังด้านในของหนังสือคู่มือ หลังจากปรับปรุงแก้ไขแล้ว..... 56
65	แสดงผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปทั้ง 3 ส่วน 57
66	แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ 57
67	แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ 58
68	แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ 59
69	แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ 60
70	แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ 61
71	แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ 62
72	แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ 63
73	แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ 64
74	แสดงปกหน้าและปกหลังของกลุ่มการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป..... 65
75	แสดงหน้าต่าง ๆ ภายในเล่มคู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป..... 65
76	แสดงหน้าต่าง ๆ ภายในเล่มคู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป..... 66
77	แสดงชุดอุปกรณ์สำหรับสร้างภาพประกอบเพิ่มเติม 66
78	แสดงตัวอย่างปกหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำ โดยใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ 99
79	แสดงตัวอย่างหน้ารองปกหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำ โดยใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ 99
80	แสดงตัวอย่างในหน้าหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำ โดยใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูป..... 100
81	แสดงตัวอย่างในหน้าหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำ โดยใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูป..... 101
82	แสดงตัวอย่างในหน้าหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำ โดยใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูป..... 102
83	แสดงตัวอย่างในหน้าหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำ โดยใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูป..... 103

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อันมีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตเป็นอย่างยิ่ง ผู้ใหญ่ควรปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กทันทีเมื่อเด็กมีความพร้อม จากการศึกษาและงานวิจัยหลาย ๆ ชิ้น ได้ผลสรุปตรงกันว่า "พ่อแม่หรือครอบครัวมีอิทธิพลมากกว่าโรงเรียนในการพัฒนาการอ่านของเด็ก" (Weikart & Radin 1970 อ้างถึงใน นิตยา ประพฤติกิจ 2532 : 92) จึงเห็นได้ชัดว่า การที่เด็กจะรักการอ่านได้นั้นต้องเริ่มจากการที่ผู้ใหญ่ให้ความสนใจในการสนับสนุนด้านการอ่านของเด็ก ทั้งนี้เครื่องมือสำคัญที่จำเป็นต้องใช้คือ "หนังสือภาพสำหรับเด็ก" ซึ่งเป็นหนังสือที่ผู้ใหญ่อ่านให้เด็กฟัง ไม่ใช่หนังสือสำหรับเด็กอ่านเอง (ทาดาชิ มัตสึอิ 2549 : 9) หนังสือภาพมีประโยชน์ต่อเด็กด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ เช่น การเรียนรู้ภาษาและสำนวนที่ดีผ่านการฟัง การกระตุ้นระบบประสาทอันเป็นผลดีต่อการพัฒนาสติปัญญา ทั้งยังเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ให้เด็กได้สัมผัสถึงความรักความอบอุ่นกับคนในครอบครัวได้อีกด้วย (ทาดาชิ มัตสึอิ 2549 : 16)

อย่างไรก็ตาม อุปสรรคอย่างหนึ่งในการจัดหาหนังสือภาพให้กับเด็กคือ ผู้ปกครองบางคนไม่สามารถสู้ราคาของหนังสือที่สูงมากได้ ทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาคือการผลิตหนังสือภาพทำมือขึ้นมาอ่านให้เด็กฟังเอง ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญบางคนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของทางเลือกดังกล่าวนี้ เพราะการที่พ่อแม่ผู้ปกครองผลิตหนังสือภาพให้ลูกด้วยตนเองนั้น นอกจากจะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายแล้วยังถือเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานกันเองในครอบครัว โดยเฉพาะเด็กที่มีอายุ 3 ปีขึ้นไปซึ่งเป็นวัยที่สามารถพูดเป็นประโยคและเล่าเรื่องได้ มีจินตนาการสูงและชอบเล่นสมมุติ ก็สามารมีส่วนร่วมในการผลิตหนังสือภาพกับผู้ปกครองด้วยได้ โดยเด็กจะได้รับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และกระตุ้นให้เด็กรักการเขียนการอ่านมากขึ้น (กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ 2545 : 13) นอกจากนี้ เด็กยังจะเห็นหนังสือภาพที่ตนเองและผู้ปกครองช่วยกันทำขึ้นมาเป็นสิ่งที่พิเศษที่มีคุณค่ามากด้วย จึงนับเป็นข้อได้เปรียบเมื่อเทียบกับหนังสือภาพทั่วไป (นิตยา ประพฤติกิจ 2532 : 92)

จากการสำรวจวิธีผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่าเนื้อเรื่องที่ใช้นั้นจะมีทั้งที่แต่งขึ้นเองโดยผู้ผลิต หรือนำเนื้อเรื่องที่ผู้อื่นแต่งไว้แล้วมาใช้นั้น ส่วนภาพประกอบสามารถ

สร้างสรรค์ได้หลายวิธี เช่น การใช้มือวาด การเก็บสะสมรูปภาพหรือเศษวัสดุมาตัดแปะ การตัด-ปะ-พับกระดาษ การเย็บผ้า การสร้างภาพด้วยคอมพิวเตอร์กราฟิก เป็นต้น ซึ่งกรรมวิธีการสร้างภาพประกอบเหล่านี้มีขั้นตอนมากและต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย ทั้งยังใช้ระยะเวลาในการผลิตค่อนข้างนานกว่าจะได้หนังสือภาพแต่ละเล่ม จึงดูยุ่งยากเกินไปสำหรับผู้ปกครองหลาย ๆ คน โดยเฉพาะผู้ปกครองที่มีเวลาจำกัดและคิดว่าตนเองไม่ถนัดในงานศิลปะหรืองานฝีมือ รวมทั้งไม่สามารถกำหนดเนื้อหาและรูปแบบของหนังสือภาพที่เหมาะสมสำหรับเด็กได้

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า หากมีการคิดค้นและออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กขึ้นมา จะช่วยให้ผู้ปกครองสามารถผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลาน วัย 3-5 ปี ได้สะดวกมากขึ้น

2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปที่ช่วยให้ผู้ปกครองสามารถผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับเด็กวัย 3-5 ปี ได้สะดวก

3. สมมติฐานของการศึกษา

ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี สามารถช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครองในการผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับเด็กวัย 3-5 ปี ได้

4. ขอบเขตของการศึกษา

4.1 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี โดยเลือกศึกษาเฉพาะการออกแบบภาพประกอบที่มีลักษณะดังนี้

4.1.1 เป็นภาพประกอบ 2 มิติ

4.1.2 เป็นภาพประกอบที่มีลักษณะสอดคล้องกับพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี

4.1.3 สร้างจากวัสดุที่ไม่มีส่วนแหลมคมซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อเด็กวัย 3-5 ปี

4.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ กลุ่มผู้ปกครองของเด็กวัย 3-5 ปี ฐานะปานกลาง มีอายุไม่เกิน 45 ปี อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

5. ขั้นตอนการศึกษา

5.1 ค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

5.1.1 หนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี

5.1.2 ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี

5.1.3 พัฒนาการ ความสนใจและความสามารถในการอ่านของเด็กวัย 3-5 ปี

5.1.4 หนังสือทำมือ

5.1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจของกลุ่มตัวอย่างในการผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อสร้างผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

5.3 ออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

5.4 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลดังนี้

5.4.1 แบบประเมินผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจประเมินผลงานออกแบบ

5.4.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างหลังจากทดลองใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

5.5 นำผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ พร้อมแบบประเมินข้อ 5.4.1 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ตรวจประเมิน

5.6 ปรับปรุงแก้ไขผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

5.7 นำผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ทดลองใช้งาน และตอบแบบสอบถามข้อ 5.4.2

5.8 ประเมินผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

5.9 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 “ชุดภาพประกอบสำเร็จรูป ฯ” ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ชุดภาพประกอบสำเร็จรูป เพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ซึ่งเป็นชุดเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถสร้างภาพประกอบเนื้อเรื่องในหนังสือภาพทำมือได้สะดวก โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยความถนัดเรื่องศิลปะและงานฝีมือมากนัก

6.2 “หนังสือภาพทำมือ” ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง หนังสือภาพซึ่งจัดทำขึ้นจากการที่ผู้ผลิตนำเอาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาสร้างเป็นหนังสือภาพด้วยฝีมือของตนเอง โดยมีได้เสร็จสิ้นด้วยกระบวนการเขียนเล่มและจัดพิมพ์จากโรงพิมพ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. หนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี
 - 1.1 ความหมายของหนังสือภาพ
 - 1.2 ลักษณะของหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี
 - 1.3 ข้อมูลเพื่อการออกแบบองค์ประกอบของหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี
 - 1.3.1 รูปเล่ม ขนาด และจำนวนหน้าของหนังสือ
 - 1.3.2 ภาพประกอบ
 - 1.3.3 การใช้ตัวอักษร
 - 1.3.4 ลักษณะการจัดวางหน้าหนังสือ
2. ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี
 - 2.1 ลักษณะของภาพประกอบ
 - 2.2 สีของภาพประกอบ
 - 2.3 ขนาดของภาพประกอบ
 - 2.4 อารมณ์ของภาพประกอบ
 - 2.5 แนวทางการสร้างสรรค์ภาพประกอบด้วยเทคนิคต่าง ๆ
3. พัฒนาการ ความสนใจและความสามารถในการอ่านของเด็กวัย 3-5 ปี
 - 3.1 พัฒนาการของเด็กวัย 3-5 ปี
 - 3.1.1 พัฒนาการทางกาย
 - 3.1.2 พัฒนาการทางอารมณ์
 - 3.1.3 พัฒนาการทางสังคม
 - 3.1.4 พัฒนาการทางสติปัญญา
 - 3.2 ความสนใจและความสามารถในการอ่านของเด็กวัย 3-5 ปี
4. หนังสือทำมือ

- 4.1 ความหมายของหนังสือทำมือ
- 4.2 ความสำคัญของการสร้างสรรค์หนังสือทำมือสำหรับเด็ก
- 4.3 องค์ประกอบในการออกแบบหนังสือทำมือ
 - 4.3.1 รูปเล่มของหนังสือทำมือ
 - 4.3.2 วัสดุที่ใช้ผลิตหนังสือทำมือ
 - 4.3.3 วิธีการเย็บเล่มหนังสือทำมือ
 - 4.3.4 การสร้างภาพประกอบและตัวอักษรบนหน้าหนังสือทำมือ

1. หนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี

1.1 ความหมายของหนังสือภาพ

หนังสือภาพ (Picture Book) เป็นหนังสือบันเทิงคดีที่ยึดถือความงดงามของภาพเป็นสำคัญ บทหรือกรอนที่นำมาใช้เป็นเพียงส่วนเสริมให้ภาพสมบูรณ์มากขึ้นเท่านั้น (พรจันทร์ จันทวิมล และคณะ 2540 : 23)

หนังสือภาพ เป็นหนังสือที่เสนอเรื่องราวโดยใช้ภาพประกอบสื่อความหมายแทนตัวหนังสือ บางเรื่องมีแต่ภาพประกอบทั้งเล่ม บางเรื่องมีข้อความหรือเนื้อเรื่องบ้างแต่ก็ไม่มาก มีจุดประสงค์ในการจัดทำขึ้นเพื่อเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งยังไม่สามารถอ่านหนังสือได้ด้วยตนเอง แต่ให้ผู้ใหญ่หรือผู้ปกครองอ่านให้ฟัง เรื่องราวส่วนใหญ่เน้นให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องใกล้ตัวในชีวิตเด็ก เช่น คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ตัวอักษร ตัวเลข ฯลฯ (ครรชิต มนูญผล 2547 : 11)

หนังสือภาพ เป็นหนังสือที่นำเสนอภาพประกอบมากกว่าเนื้อหาสาระเรื่องราว โดยรูปแบบจะมีตัวอักษรน้อย มีภาพประกอบขนาดใหญ่ โดยภาพประกอบเหล่านั้นจะทำหน้าที่เป็นผู้อ่านเรื่องแทนตัวอักษร บางครั้งอาจจะไม่มีตัวอักษรบอกเล่าเรื่องราวเลยก็ได้ หนังสือภาพเหมาะสมสำหรับเด็กที่ยังมีประสบการณ์การอ่านน้อย เช่น เด็กระดับก่อนวัยเรียนถึงประถมศึกษาปีที่ 4 (มานพ ถนอมศรี 2546 : 32)

1.2 ลักษณะของหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี

หนังสือภาพที่เหมาะสมกับเด็กในวัย 3-5 ปีนั้น นอกจากจะเป็นหนังสือที่มีภาพสวยงาม มีเรื่องราวสั้น มีคำพูดที่เข้าใจง่าย สนุกสนานและเสริมจินตนาการแล้ว การสร้างหนังสือในรูปแบบต่าง ๆ ที่เพิ่มความสนุกสนานน่าจับต้องยังเป็นเสน่ห์อีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้เด็กเกิดความรักและความผูกพันกับหนังสือได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามในต่างประเทศนั้น มีการสร้างสรรค์รูปแบบของหนังสือใน

ลักษณะต่าง ๆ มากมาย เช่น หนังสือแบบป๊อปอัพ, หนังสือผ้า, หนังสือพลาสติก และหนังสือเสียง เป็นต้น (พรจันทร์ จันทวิมล และคณะ 2540 : 23)

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527 : 147) ได้กล่าวถึงหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ว่า ควรจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1.2.1 เป็นหนังสือภาพเนื้อเรื่องสั้น ๆ ส่วนมากเป็นภาพการ์ตูน ภาพประมาณ 60% หรือ 70% เนื้อเรื่องประมาณ 30% หรือ 40% ภาพอาจจะอยู่ด้านขวา มีคำอธิบายอยู่ด้านซ้ายหรืออยู่หน้าเดียวกัน

1.2.2 รูปเล่มลักษณะกะทัดรัด ไม่เล็กและใหญ่เกินไป อาจใช้สูตรสัดส่วน 4:3

1.2.3 ใช้กระดาษอย่างดี หนา แข็งแรง อาจจะเป็นหนังสือทำด้วยผ้า

1.2.4 ภาษาที่ใช้ ควรใช้ภาษาง่าย ๆ อาจเป็นคำคล้องจอง ง่าย ๆ สั้น ๆ

1.2.5 ตัวอักษรควรใช้ตัวโต คำหนา และไม่ควรรี้อักษรประดิษฐ์

1.2.6 เนื้อหาเป็นศัพท์ที่เด็กมักจะพบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น สัตว์ ต้นไม้ ดอกไม้ ปากกา ดินสอ โต๊ะ เก้าอี้ ซ้อนส้อม รองเท้า กระเป๋า หมวก ฟ้า น้ำ อากาศ เป็นต้น

1.2.7 ควรเลือกใช้คำศัพท์ซ้ำ ๆ หรืออักษรซ้ำ ๆ จะทำให้เด็กจดจำ เจนใจ จนจำได้เพราะเห็นบ่อย (Repetition)

1.2.8 จำนวนหน้าประมาณ 10-20 หน้า

1.3 ข้อมูลเพื่อการออกแบบของประกอบของหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี

ในการออกแบบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี นั้น มีองค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ ที่จะต้องคำนึงถึงดังต่อไปนี้

1.3.1 รูปเล่ม ขนาด และจำนวนหน้าของหนังสือ

รูปร่างลักษณะโดยทั่ว ๆ ไปของหนังสือเด็กมีทั้งแนวตั้ง (upright) และแนวนอน (oblong) (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2527 : 140) แต่ในหลักการทำรูปเล่มหนังสือเพื่อให้คงทนนั้น มักจะออกแบบเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส เพราะตามหลักแล้วของที่มีลักษณะเป็นทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ตกลงมากจะไม่วางง่าย หนังสือก็เช่นเดียวกัน ถ้าตกลงมาน้ำหนักจะกระจายไปปกก็จะขาดชำ นอกจากนี้การหยิบจับของเด็กก็จะสะดวก (วิริยะ สิริสิงห์ 2523 อ้างถึงในฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2527 : 140) อย่างไรก็ตาม รูปเล่มของหนังสือสำหรับเด็กไม่จำเป็นต้องเป็นรูปสี่เหลี่ยมในแนวตั้งและแนวนอน เท่านั้น แต่ควรมีรูปทรงหลาย ๆ แบบ เช่น รูปช้าง รูปปลา รูปบ้าน รูปนก ฯลฯ ขึ้นอยู่กับตัวละครเอกหรือสิ่งที่เด่นเป็นพิเศษในหนังสือเด็กเรื่องนั้น (รัถพร ชงศาธา 2531 : 143)

ขนาดของหนังสือสำหรับเด็กนั้น ไม่สามารถกำหนดให้ตายตัวได้ (รัฐจวน อินทรกำแหง อ้างถึงใน กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ 2545 : 63) อย่างไรก็ตาม ขนาดของหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปีที่นิยมใช้นั้นจะเป็น 17 ซม. x 18.5 ซม. (พรจันทร์ จันทวิมล และคณะ 2540 :13)

สำหรับจำนวนหน้าของหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปีนั้น มีผู้เชี่ยวชาญกล่าวไว้แตกต่างกันไป เช่น ประมาณ 3-4 หน้า, 8-16 หน้า (ขนาด 8 หน้ายก) (จินตนา ไบกาชุยี่ ม.ป.ท. : 199) หรือ 10-20 หน้า (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2527 : 147) เป็นต้น

1.3.2 ภาพประกอบ

ภาพเป็นหัวใจของหนังสือสำหรับเด็ก โดยเฉพาะเด็กก่อนวัยเข้าเรียนหรือวัยอนุบาล(อายุ 3-5 ปี) เพราะเด็กในวัยนี้อ่านหนังสือด้วยภาพมากกว่าอ่านด้วยตัวหนังสือ ภาพ ทำให้เด็กเกิด ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กจะเป็นลักษณะใดก็ได้ คือ จะเป็น ภาพวาดสี ภาพลายเส้น ภาพถ่าย ฯลฯ แต่ที่สำคัญ คือ คุณสมบัติของภาพต้องเป็น ภาพที่ให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวา มีความเคลื่อนไหวสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและใช้อธิบายเรื่องได้ (ณรงค์ ทองปาน 2526 : 81)

ภาพของหนังสือภาพเพื่อเด็กที่ดีต้องเป็นภาพที่เล่าเรื่องได้ เมื่อพลิกดูภาพโดยไม่อ่านคำ บรรยายก็เข้าใจโครงเรื่องทั้งหมด ศิลปินผู้วาดภาพที่ดีจะเน้นที่รายละเอียด แม้ในคำบรรยายไม่มีระบุไว้ ศิลปินก็ส่งภาษาถึงเด็กด้วยภาพซึ่งเด็กจะชอบหนังสือภาพแบบนี้มาก หนังสือภาพที่ดีคือหนังสือที่ภาพ และเรื่องประสานกลมกลืนกันดี หากภาพและเรื่องไม่ประสานกันเด็กจะไม่มีอารมณ์ร่วมกับหนังสือภาพ เล่มนั้น เวลาเด็กดูหนังสือภาพมิได้ดูอย่างคนภายนอกแต่สมมติตัวเองเป็นตัวละครในเรื่องและเข้าไปอยู่ในเรื่องด้วย ดังนั้นเรื่องที่ได้ยินจากหูต้องเป็นภาษาและจังหวะที่ประสานกับภาพซึ่งเด็กมองดูด้วยตา (ทาดาชิ มัตซุย 2549 : 31-32)

พรจันทร์ จันทวิมลและคณะ (2540 : 13) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของภาพประกอบเรื่องประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กไว้ดังนี้

1.3.2.1 สรุปประเด็นของเรื่องได้ชัดเจนว่าเรื่องในแต่ละหน้าต้องการบอกเล่าอะไร

1.3.2.2 มีตัวละครที่แสดงบุคลิกตรงตามที่บอกไว้

1.3.2.3 พฤติกรรมของตัวละครทุกตัวไม่ขัดแย้งกับเนื้อเรื่อง

1.3.2.4 มีสีสันสดใส สวยงาม น่าดู น่าสนใจ

1.3.2.5 มีรูปแบบที่เหมาะสมกับเรื่องราวที่เขียนขึ้น

1.3.3 การใช้ตัวอักษร

1.3.3.1 รูปแบบของตัวอักษร

ควรใช้ตัวพิมพ์ธรรมดาหรือตัวเขียนที่ชัดเจนถูกต้อง และใช้แบบเดียวกันตลอดทั้งเล่ม ไม่ใช้ตัวอักษรประดิษฐ์หรือลวดลาย (จินตนา ไบกาซูยี, 2534 : 34) มีสัดส่วนเหมาะสมกันทั้งส่วนสูงความหนาและน้ำหนักของตัวอักษรต้องสม่ำเสมอไม่ขาด มีหัวชัดเจน ตัวอักษรแต่ละตัวต้องเรียงตัวติดกันได้ดีเพื่อสร้างเป็นคำ (พิมพ์จิต สถิติวิทยานันท์, 2547 :)

1.3.3.2 สีของตัวอักษร

ควรใช้ตัวอักษรสีเข้ม เช่น สีน้ำเงิน สีเขียว สีดำ เพราะเด็กสามารถรับรู้ตัวอักษรสีดังกล่าวได้ดี (รัถพร ชังชาติ 2531 : 46) สีที่ใช้ส่วนมากมักเป็นสีดำ จะมีอยู่บ้างที่พิมพ์พื้นเป็นสีต่าง ๆ แล้วให้อักษรเป็นขาว อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ควรคำนึงก่อนอื่นคือ การตัดกันของตัวอักษรกับสีของพื้น ถ้ายิ่งตัดกันมากย่อมทำให้เห็นเด่นชัดและอ่านได้สะดวกมาก (ณรงค์ ทองปาน 2526 : 67)

1.3.3.3 ขนาดของตัวอักษร

นิยมใช้ขนาด 32 พ้อยท์ (5 ม.ม.) (รัถพร ชังชาติ 2531 : 46)

1.3.4 ลักษณะการจัดวางหน้าหนังสือ

การวางหน้าหนังสือ ควรอาศัยหลักเกณฑ์ทางศิลปะในการวางภาพกับตัวหนังสือซึ่งประกอบด้วย หลักสมดุล หลักเอกภาพ หลักการเน้นหรือจุดสนใจ และการเว้นว่าง (การเว้นช่องว่างขาว) ลักษณะการวางหน้าหนังสือสำหรับเด็กสามารถแบ่งได้ดังนี้ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2527 : 130)

1.3.4.1 การวางภาพกับตัวหนังสือหน้าเดียวกัน ไม่ทับกัน มี 2 ลักษณะดังนี้

- ภาพอยู่บน ตัวหนังสืออยู่ล่าง (รูปเล่มแนวตั้ง)

ภาพที่ 1 แสดงตัวอย่างการจัดวางหน้าหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี แบบภาพอยู่บน ตัวหนังสืออยู่ล่าง

- ภาพอยู่ข้างหนึ่ง ตัวหนังสืออยู่ข้างหนึ่ง (รูปเล่มแบบแนวนอน)

ภาพที่ 2 แสดงตัวอย่างการจัดวางหน้าหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี แบบภาพอยู่ข้างหนึ่ง
ตัวหนังสืออยู่ข้างหนึ่ง

1.3.4.2 ภาพกับตัวหนังสือหน้าเดียวกัน ตัวหนังสือพิมพ์ทับภาพ โดยใส่
ภาพเต็มหน้าตัวหนังสือก็ทับลงไปตามความเหมาะสมด้านศิลปะ

ภาพที่ 3 แสดงตัวอย่างการจัดวางหน้าหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี แบบใส่ภาพเต็มหน้าโดยมี
ตัวหนังสือวางทับลงไป

1.3.4.3 ภาพกับตัวหนังสืออยู่คนละหน้า เช่น จะให้ตัวหนังสืออยู่ด้านซ้าย
ภาพอยู่ด้านขวา เพราะคนเรามักจะมองด้านขวาก่อน จึงให้ความสนใจกับภาพทางขวามากกว่าดังที่
มีผู้วิจัยพบว่า เด็กสนใจภาพที่อยู่ทางขวามากกว่าภาพข้างซ้าย

ภาพที่ 4 แสดงตัวอย่างการจัดวางหน้าหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี โดยมีภาพกับตัวหนังสืออยู่
คนละหน้า

1.3.4.4 ภาพกับตัวหนังสือที่ใช้ทั้งสองหน้าเป็นเหมือนหน้าเดียวกัน เป็นหนังสือที่ออกแบบน่าสนใจ การพิมพ์ก็ยาก การเข้าเล่มให้รอยต่อภาพสนิทกัน ควรมีการเว้นช่องว่างขาว ๆ รอบ ๆ ด้าน หรือมาร์จิ้น (Margin) ทำให้ผู้เขียนสามารถสอดแทรกตัวอักษรคำอธิบาย ในส่วนที่เป็นช่องว่างได้อย่างน่าสนใจ ซึ่งเป็นจุดที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี และการเว้นช่องว่างทั้งด้านข้างด้านบนที่ให้เกิดความสวยงามและทำให้เด็กไม่เมื่อยสายตาด้วย

ภาพที่ 5 แสดงตัวอย่างการวางภาพในหน้าหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้ทั้งสองหน้าเป็นเหมือนหน้าเดียวกัน

2. ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี

2.1 ลักษณะของภาพประกอบ

หนังสือภาพมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กวัยก่อนเรียนซึ่งยังอ่านหนังสือไม่ออก ให้ดูภาพแทนการอ่านเรื่อง ดังนั้นภาพที่ใช้จึงไม่จำเป็นต้องเป็นภาพเหมือนของจริงเลยทีเดียว อาจเขียนเป็นลายเส้นหรือเป็นการ์ตูน ซึ่งเป็นเค้าโครงร่างกรอบนอกแต่เน้นจุดใดจุดหนึ่งให้เด่นเป็นพิเศษ คุณก็รู้ว่ามันเป็นภาพสิ่งใด ภาพที่มีลักษณะไม่เหมือนจริงนี้ใช้ได้ดีสำหรับผู้อ่านที่เป็นเด็กเล็ก เขียนลายเส้นง่าย ๆ ไม่มีลวดลายประดิดประดอยมากแต่เน้นถึงความบริสุทธิ์แจ่มใส (จินตนา ไบกาชุย 2534 : 26) ไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียดในภาพมากนัก (รัตพร ชังธาดา 2531 : 45)

2.2 สีของภาพประกอบ

ครรชิต มนูญผล (2547 : 50) กล่าวถึงสีที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกและจินตนาการของเด็กไว้ดังนี้

2.2.1 สีแดง ให้ความรู้สึกอบอุ่น ร้อนแรง ตื่นเต้น ดูเดือด เดือดดาล

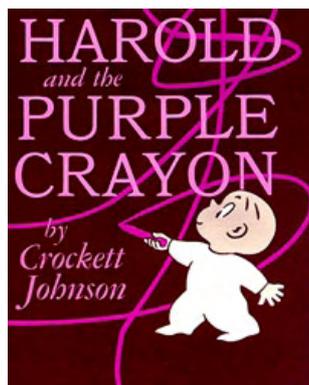
2.2.2 สีส้ม ให้ความรู้สึกเร้าใจ บาดใจ เร้าร้อน ร้อนแรง

- 2.2.3 สีชมพู ให้ความรู้สึกร่าเริง น่ารัก บริสุทธิ์ ไร้เดียงสา นุ่มนวล สดใส อ่อนหวาน
- 2.2.4 สีเหลือง ให้ความรู้สึกสดชื่น สดใส ร่าเริง เบิกบาน ปราดเปรียว สว่างไสว
- 2.2.5 สีเขียว ให้ความรู้สึกสดชื่น กระปรี้กระเปร่า ร่มรื่น เย็นสบาย สบายตาสบายใจ
- 2.2.6 สีนํ้าเงิน ให้ความรู้สึกเยือกเย็น สุขุม เอาจริง แข็งแกร่ง เข้มแข็ง ลึกซึ้ง สงบเสงี่ยม สง่าผ่าเผย ลึกถ้ำ วังเวง ขรึม
- 2.2.7 สีม่วง ให้ความรู้สึกสงบเสงี่ยม เยือกเย็น เฉื่อยชา หดหู่
- 2.2.8 สีเทา ให้ความรู้สึกเศร้า เยือกเย็น สุขุม อ่อนโยน สุภาพ
- 2.2.9 สีนํ้าตาล ให้ความรู้สึกแห้งแล้ง ธรรมดา เศร้า แข็งแกร่ง

โดยทั่วไปเด็กชอบทั้งรูปภาพสีและภาพขาวดำ ถ้าภาพนั้นมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและเป็นภาพวาดที่ดี อย่างไรก็ตามมีความนิยมตามท้องตลาดว่าภาพสำหรับเด็กควรใช้ภาพสี (จินตนา ไบกาซูยี 2534 : 35) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กเล็กชอบภาพที่ใช้สีสดใสประเภทแม่สี แดง เหลือง นํ้าเงิน โดยไม่คำนึงถึงรายละเอียดและความเป็นจริง เช่น ชอบภาพควายสีแสด สีเขียว เป็นต้น (เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะชอบสีที่ใกล้ เคียงกับธรรมชาติและความเป็นจริงมากขึ้นเรื่อย ๆ) (รัถพร ชังธาดา 2531 : 45)

อย่างไรก็ตาม การใช้ภาพสีสีนั้นมีต้นทุนการพิมพ์แพงมาก จึงอาจใช้เพียง 2 สี เช่น ใช้สีดำกับ แดง สีแสดกับดำ เขียวกับดำ โดยทำเป็นสกรีนหรือระบายสีเดียวแล้วใช้ลายเส้นสีดำตัด จะทำให้หนังสือน่าหยิบอ่านและต้นทุนการจัดพิมพ์ไม่แพงนัก นอกจากนี้การใช้พิมพ์ลงบนกระดาษสีต่าง ๆ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยลดต้นทุนการพิมพ์ได้ (จินตนา ไบกาซูยี 2534 : 36) หนังสือภาพสำหรับเด็กที่มีชื่อเสียงระดับโลกและเป็นที่ยอมรับของเด็กทั่วโลกมาช้านานนั้น หลายเล่มเป็นเพียงหนังสือขาวดำหรือภาพสีดุน ๆ เพียงสามสี แต่เนื่องจากเรื่องและภาพประสานกันเป็นจังหวะอย่างเหมาะสม จึงผูกมัดหัวใจเด็กไว้ได้อย่างเหนียวแน่น (ทาดาชิ มัตซึอิ 2549 : 32)

วิริยะ สิริสิงห์ (2523 อ้างถึงใน ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2527 : 138) กล่าวไว้ว่า ในการทำหนังสือสำหรับเด็กนั้น นอกจากจะจัดทำเป็นภาพสีและภาพขาวดำอย่างหนึ่งแล้ว ควรทดลองจัดทำหนังสือภาพรวม 2 แบบเข้าด้วยกันบ้าง คือ จัดพิมพ์หนังสือภาพที่สี หรือสองสี หรือสีเดียว 1 หน้า หรือหน้าคู่ มีคำบรรยายภาพ ติดตามด้วยภาพอย่างเดียวกัน พิมพ์เป็นขาวดำ ไม่ต้องพิมพ์คำบรรยายลงในภาพสำหรับให้เด็กหัดระบายสี หรือทำเป็นภาพลายเส้นเพื่อให้เด็กหัดระบายสีได้ด้วย

ภาพที่ 6 แสดงตัวอย่างภาพประกอบบนปกหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้สีเพียง 3 สี

2.3 ขนาดของภาพประกอบ

จากการวิจัยพบว่า เด็กจะให้ความสนใจภาพขนาดใหญ่มากกว่าภาพขนาดเล็ก ส่วนภาพขนาดใหญ่กับขนาดกลาง (ครึ่งหน้า) เด็กชอบพอ ๆ กัน และเด็กจะให้ความสนใจภาพรวม 2 หน้า มากกว่าภาพแต่ละหน้า โดยเฉพาะเด็กเล็ก ๆ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ 2527 : 139) ขนาดของภาพสำหรับเด็กเล็กควรรักษาขนาด $\frac{1}{4}$ ของหน้ากระดาษ ตัวอักษร $\frac{1}{4}$ ของหน้ากระดาษและควรมีภาพประกอบทุกหน้า นอกจากนี้หากเป็นภาพที่มีการจัดหน้าแบบใช้ภาพรวม 2 หน้า จะต้องระมัดระวังมิให้การเขียนภาพต่อกันคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เช่นต้องระวังให้หางสุนัขอยู่ถูกที่ที่ควรอยู่ ลำตัวของม้าต่อกันได้ถูกที่ ไม่เหลื่อมกัน เป็นต้น (รัตพร ชังธาดา 2531 : 45)

2.4 อารมณ์ของภาพประกอบ

ภาพประกอบในหนังสือสำหรับเด็กนั้นคุณแล้วต้องให้ความรู้สึก ก่อให้เกิดจินตนาการที่แปลกใหม่ มีชีวิตชีวา มีความเคลื่อนไหวอยู่ในภาพ และควรให้อารมณ์ขัน (รัตพร ชังธาดา 2531 : 45) ทั้งนี้อารมณ์ที่เด็กได้รับจากภาพมีอยู่ 3 อารมณ์คือ อารมณ์ที่น่าพอใจ, อารมณ์ที่ไม่น่าพอใจ และอารมณ์กลาง ๆ ซึ่งจากการวิจัยของเป็รื่องกุมุท (อ้างถึงใน ณรงค์ ทองปาน 2526 : 82) ผลปรากฏว่าอัตราการเรียนรู้ภาพที่มีอารมณ์น่าพอใจจะเร็วกว่าภาพที่มีอารมณ์ไม่น่าพอใจ และมีความสัมพันธ์กับข้อความด้วยคือ

2.4.1 ข้อความที่น่าพอใจ ใช้คู่กับภาพที่มีอารมณ์น่าพอใจ การรับรู้จะเร็วขึ้นมาก

2.4.2 ข้อความที่เป็นไปในทางลบ แต่ใช้คู่กับภาพที่มีอารมณ์น่าพอใจ การรับรู้ยังคงดีพอ ๆ กัน

2.5 แนวทางการสร้างสรรค์ภาพประกอบด้วยเทคนิคต่าง ๆ

2.5.1 การสร้างสรรค์ภาพประกอบด้วยภาพวาด

ภาพวาดภาพสีและขาว-ดำ เป็นเทคนิคซึ่งนิยมใช้กันมากในหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน เพราะมีคุณสมบัติพิเศษคือ สามารถควบคุมเส้น ขนาด รายละเอียดของภาพ ตัวละคร และฉาก ได้ตามต้องการ จะให้ภาพมีขนาดเล็กใหญ่กว้างแคบแคไหน ต้องการเน้นจุดใด ต้องการขยายต่อเติมจุดใดให้เด่นสามารถทำได้ทันที (ครรชิต มนูญผล 2547 : 35) ภาพวาดที่ใช้เป็นภาพประกอบในหนังสือภาพสำหรับเด็กนั้น สามารถสร้างสรรค์ได้ด้วยเทคนิคต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1.1 สีน้ำ

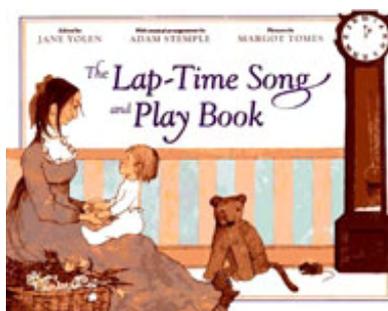
เป็นเทคนิคซึ่งเราจะเห็นอยู่ทั่วไปมากมายในหนังสือสำหรับเด็ก (ครรชิต มนูญผล, 2547 : 39) มีลักษณะโปร่งใส สามารถระบายทับซ้อนกันได้เมื่อสีชั้นแรกแห้ง สีน้ำมีคุณสมบัติโปร่งใส สามารถมองเห็นสีที่ระบายก่อนแล้วได้ด้วย นอกจากนี้คุณสมบัติของสีน้ำยังผสมกันได้ และเกิดสีใหม่ ๆ ตามวงจรของสี (เกริก ชู้นพันธ์ 2543 : 38-39)

ภาพที่ 7 แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคสีน้ำ

2.5.1.2 สีโปสเตอร์

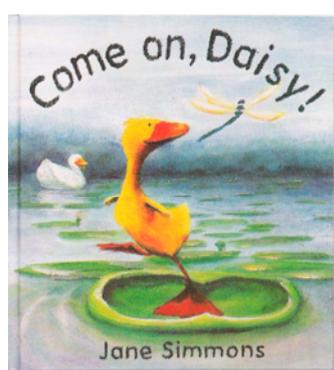
เป็นสีที่มีคุณสมบัติทึบแสง สามารถระบายทับซ้อนกันมากกว่าหนึ่งครั้งได้ และทำให้สีที่ระบายมีคุณลักษณะเกลี้ยงเรียบได้ด้วย (เกริก ชู้นพันธ์ 2543 : 39)

ภาพที่ 8 แสดงตัวอย่างภาพประกอบบนปกหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคสีโปสเตอร์

2.5.1.3 สีอะคริลิก

เป็นสีที่บรรจุในหลอด ใช้น้ำเป็นตัวทำละลาย หลังจากแห้งแล้วจะ
กันน้ำได้ สามารถลงสีทับซ้อนกันได้โดยสีล่างไม่ละลายขึ้นมา และสามารถเขียนได้บนพื้นผิว
ต่าง ๆ เช่น ไม้ พลาสติก ผ้า กระดาษ เป็นต้น (วารางคณา ศิริปโชติ 2542 อ้างถึงใน พิมพิจิต สถิต
วิทยานันท์ 2546 : 34)

ภาพที่ 9 แสดงตัวอย่างภาพประกอบบนปกหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคสีอะคริลิก

2.5.1.4 สีพาสเทล

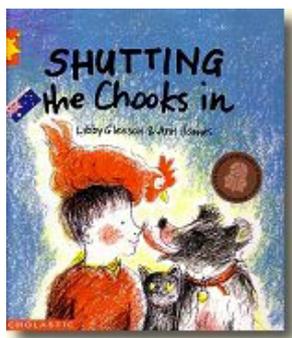
เป็นผงสีที่อัดเป็นแท่ง อาจใช้กาวยางไม้หรือขี้ผึ้งผสมด้วยก็ได้ มี
หลายชนิด ใช้เขียนบนกระดาษ เพื่อรักษาภาพอาจพ่นน้ำยาเคลือบไว้ แต่จะทำความสดของสี
ลดลง (พิมพิจิต สถิตวิทยานันท์ 2546 : 34)

ภาพที่ 10 แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคสีพาสเทล

2.5.1.5 สีเทียน

ลักษณะคล้ายสีพาสเทล ทำจากขี้ผึ้งผสมกับเนื้อสี แต่เมื่อระบายจะ
มีลักษณะมันกว่า (วารางคณา ศิริปโชติ 2542 อ้างถึงใน พิมพิจิต สถิตวิทยานันท์ 2546 : 35)

ภาพที่ 11 แสดงตัวอย่างภาพประกอบบนปกหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคสีเทียน

2.5.1.6 ดินสอสี

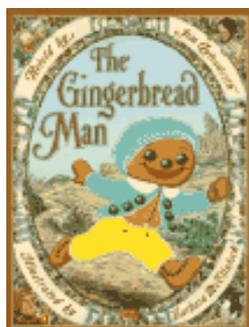
เป็นสีที่ใช้ง่ายคล้ายดินสอ บรรจุในกล่องมีให้เลือกมากมายหลายสี บางชนิดผสมน้ำแล้วระบายคล้ายสีน้ำได้ (พิมพ์จิต สติวิทยานันท์ 2546 : 34)

ภาพที่ 12 แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคดินสอสี

2.5.1.7 ภาพวาดเทคนิคผสม

เป็นการใช้สีร่วมกันมากกว่า 1 ชนิดในการสร้างสรรค์ภาพ ประกอบภาพเดียวกัน

ภาพที่ 13 แสดงตัวอย่างภาพประกอบบนปกหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคผสมระหว่าง สีน้ำ สีหมึก และสีโปสเตอร์

2.5.1.8 เทคนิคคอมพิวเตอร์

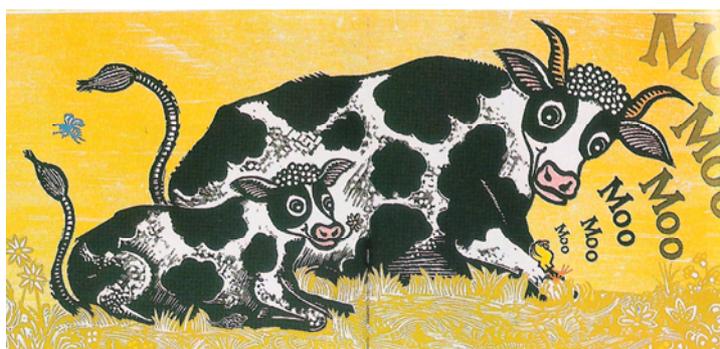
อาจเป็นไปได้ทั้งการวาดภาพด้วยดินสอหรือปากกาแล้วนำมาลงสีด้วยคอมพิวเตอร์ หรือการสร้างภาพด้วยคอมพิวเตอร์ทั้งในขั้นตอนการวาดและการลงสี

ภาพที่ 14 แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์

2.5.2 การสร้างสรรค์ภาพประกอบด้วยภาพพิมพ์แกะไม้

นับเป็นวิธีสร้างสรรค์ภาพประกอบที่เก่าแก่ที่สุดวิธีหนึ่ง ซึ่งจะต้องอาศัยฝีมือและความชำนาญของผู้สร้างสรรค์เป็นอย่างมาก (Martin Salisbury 2547 : 54) โดยนำแผ่นไม้มาแกะสลักให้เกิดลวดลายต่าง ๆ ก่อนจะนำมาทาสีแล้วกดพิมพ์ลงบนวัสดุที่ต้องการ

ภาพที่ 15 แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่ใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้

2.5.3 การสร้างสรรค์ภาพประกอบด้วยเศษผ้า

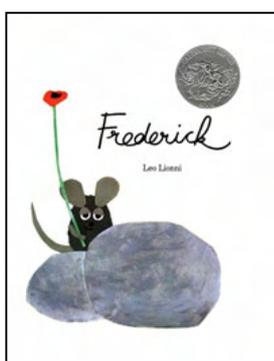
เศษผ้าสีลวดลายต่าง ๆ สามารถนำมาสร้างเป็นภาพประกอบหนังสือเด็กได้ (กุลวรา ชูวงศ์ไพโรจน์ 2545 : 49) เป็นเทคนิคที่ไม่ยุ่งยากและได้ภาพที่สวยงามนุ่มนวล อีกทั้งยังมีลวดลายที่เสมือนของจริงตามที่ปรากฏในลายผ้าที่เลือกใช้ เทคนิคสำคัญคือ การเลือกเศษผ้ามาจัดทำตัวละครและฉากต่าง ๆ ต้องให้ดูสมจริง (ครรชิต มนูญผล 2547 : 46)

ภาพที่ 16 แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่สร้างจากเศษผ้า

2.5.4 การสร้างสรรค์ภาพประกอบด้วยการฉีกและตัดปะกระดาษ

เป็นเทคนิคซึ่งดูแปลกตา สวยงามน่าประทับใจ ช่วยเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการได้เป็นอย่างดี (ครรชิต มนูญผล 2547 : 42) สำหรับกระดาษที่นำมาใช้ฉีกและตัดปะนั้นอาจเป็นได้ทั้งกระดาษสีพื้น กระดาษที่มีลวดลายต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งกระดาษที่นำมาลงสีหรือวาดลวดลายเอง ก่อนจะนำมาฉีกและตัดปะเป็นภาพตามต้องการ

ภาพที่ 17 แสดงตัวอย่างภาพประกอบบนปกหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่สร้างด้วยวิธีการฉีกและตัดปะกระดาษ

2.5.5 การสร้างสรรค์ภาพประกอบด้วยงานประติมากรรมดินน้ำมัน

เป็นเทคนิคซึ่งมีเสน่ห์ สวยงาม ดึงดูดใจ สามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี เพราะทุกคนล้วนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการปั้นดินน้ำมันมาตั้งแต่สมัยเรียนชั้นอนุบาล ชั้นประถม ศึกษาด้วยกันทั้งสิ้น (ครรชิต มนูญผล 2547 : 42)

ภาพที่ 18 แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่สร้างจากงานประติมากรรม ดินน้ำมัน

2.5.6 การสร้างสรรค์ภาพประกอบด้วยภาพถ่าย

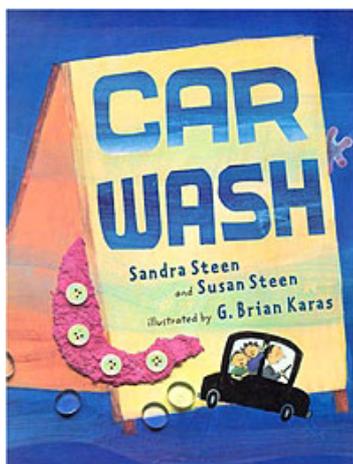
เป็นการใช้เครื่องมือถ่ายภาพบันทึกภาพสำหรับประกอบเนื้อหาในหนังสือ ภาพถ่ายอาจใช้กล้องถ่ายภาพ หรือเครื่องมือถ่ายสำเนาจัดทำก็ได้ (เกริก ชูนพันธ์ 2543 : 31) การใช้ภาพถ่ายประกอบหนังสือสำหรับเด็กนั้นสามารถใช้ได้กับทั้งหนังสือบันเทิงคดีและสารคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือสารคดี ภาพถ่ายนับเป็นภาพประกอบที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้ยิ่งขึ้น (กุลวรา ชูวงศ์ไพโรจน์ 2545 : 48)

ภาพที่ 19 แสดงตัวอย่างการใช้ภาพถ่ายมาเป็นภาพประกอบบนปกหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี

2.5.7 การสร้างสรรค์ภาพประกอบด้วยเทคนิคผสม

เป็นการสร้างสรรค์ภาพประกอบโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ มากกว่า 1 เทคนิคมาผสมผสานกันในภาพเดียว

ภาพที่ 20 แสดงตัวอย่างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ที่สร้างขึ้นด้วยเทคนิคผสมระหว่างการใช้สีโปสเตอร์ สีอะคริลิก ดินสอสี และการนำวัสดุอื่น ๆ มาปะติดผสมกัน

3. พัฒนาการ ความสนใจและความสามารถในการอ่านของเด็กวัย 3-5 ปี

3.1 พัฒนาการของเด็กวัย 3-5 ปี

ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการในแต่ละด้านของเด็กวัย 3-5 ปีนั้น จะขอกกล่าวถึงใน 2 ช่วงอายุ ซึ่งได้แก่ ช่วงอายุ 2-4 ปี และ ช่วงอายุ 4-6 ปี ดังต่อไปนี้ (ไพพรรณ อินทนิล 2546 : 62)

3.1.1 พัฒนาการทางกาย

3.1.1.1 พัฒนาการทางกายของเด็กอายุ 2-4 ปี

เด็กวัยก่อนเข้าเรียนเหมาะสำหรับฝึกทักษะ เด็กเล็กจะเกิดความเพลิดเพลินกับการทำซ้ำ ๆ จนกว่าจะมีความชำนาญ ชอบผจญภัยไม่กลัวว่าตนจะเจ็บหรือถูกล้อเลียนเหมือนเด็กโต หัวอ่อนหัดง่าย เด็กวัยนี้กล้ามเนื้อที่ใช้บังคับการเคลื่อนไหวยังไม่เจริญเต็มที่ การประสานงานระหว่างมือกับสายตายังไม่ดีนัก กล้ามเนื้อมือและนิ้วยังไม่แข็งแรงพอที่จะจับดินสอหรือของเล็ก ๆ ได้ถนัด ถ้าให้เขียนหรือวาดรูปควรใช้ดินสอแท่งใหญ่ และกระดาษแผ่นใหญ่ สำหรับกล้ามเนื้อที่ตาก็ยังไม่เจริญพอที่จะกลอกก้นย่นตา หรือฟ่งสายตajibจ้องตัวหนังสือได้

3.1.1.2 พัฒนาการทางกายของเด็กอายุ 4-6 ปี

ทักษะของการใช้มือพัฒนาดีขึ้น เช่น การใช้กรรไกร ตัดกระดาษไปตามรูป ปั้นดินน้ำมัน เย็บผ้าด้วยเข็มเล่มโต ๆ วาดเขียนด้วยดินสอและสีน้ำ วาดและเขียนรูปมีเค้าหน้าคนได้ ชอบเล่นเกมต่าง ๆ เริ่มมีทักษะในการใช้ขา เช่น การถีบจักรยานสามล้อ กระโดด

เชือก รำละคร เดินระบำ ความทะเยอทะยานและพยายามเรียนรู้จะอยู่ในระดับใด ขึ้นอยู่กับความ
อยากรู้อยากเห็นและประสบการณ์ในอดีต ในระยะนี้ส่วนใหญ่การเล่นจะช่วยให้เขาพัฒนาขึ้น

3.1.2 พัฒนาการทางอารมณ์

3.1.2.1 พัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กอายุ 2-4 ปี

เด็กวัยนี้จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มี
ประสบการณ์ใหม่ ๆ มีเพื่อนเล่นมากขึ้น การปรับตัวนี้มีอิทธิพลต่ออารมณ์ของเด็ก อารมณ์สามัญที่
มักเกิดกับเด็กวัยนี้ได้แก่

- ความโกรธ เป็นอารมณ์ธรรมชาติของเด็กวัยนี้ เพราะในชีวิตของ
เด็กในตอนนี้มีเหตุการณ์ที่เร้าให้อยู่ในอารมณ์โกรธมากมาย
- ความกลัว สิ่งที่เด็กกลัวมีหลายอย่าง เช่น ความมืด กลัวถูกขัง
ในที่แคบ นิทาน รูปภาพ และรายการวิทยุโทรทัศน์ มีสิ่งที่ทำให้ตกใจ เป็นเหตุของความกลัวได้
- ความอิจฉา เป็นความขุ่นเคืองที่เด็กมีต่อบุคคลที่เขารัก สำหรับ
เด็กเล็ก ความอิจฉาเกิดขึ้นเมื่อพ่อแม่หรือพี่เลี้ยงหันเหไปสนใจผู้อื่น
- ความหรรษา ความร่าเริงและความสนุกสนานของเด็กเล็ก
เกิดขึ้นจากสาเหตุหลายประการ เช่น ได้ยินเสียงโดยไม่คาดฝัน เห็นการแสดงเพลง ๆ และตลก ๆ
หรือเมื่อสามารถผ่านอุปสรรคไปได้ หรือการกระทำใด ๆ ที่ดูเหมือนว่าเก่งกว่าคนอื่น ชอบร้องรำ
ทำเพลง ชอบฟังนิทาน ดูสมุดภาพ เล่นตุ๊กตา
- ความรักใคร่ เด็กไม่เพียงแต่แสดงความรักต่อมนุษย์เท่านั้น
แม้แต่สัตว์และสิ่งไม่มีชีวิตก็แสดงความรักต่อมันได้ เด็กแสดงความรักต่อสัตว์เลี้ยง และของเล่นที่
ถูกใจด้วยกิริยาท่าทางหรือคำพูด

3.1.2.2 พัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กอายุ 4-6 ปี

เด็กในวัยนี้มักเจ้าอารมณ์ หวาดกลัวอย่างสุดขีด อิจฉาริษยาอย่างไม่
มีเหตุผล โมโหร้าย ยึดถือเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กจะสนใจตนเองมากจนทำให้เด็กไม่ค่อยคิดถึง
ผู้อื่น และเป็นวัยที่เห็นแก่ตัวมากไป ความรู้สึกติดพ่อแม่จะเปลี่ยนเป็นติดเพื่อน เด็กวัยนี้จะมี
ความรู้สึกต่อสัตว์เลี้ยงและของเล่นเช่นเดียวกับผู้ที่เขารัก และปรารถนาที่จะให้มันอยู่ใกล้
ตลอดเวลา

3.1.3 พัฒนาการทางสังคม

3.1.3.1 พัฒนาการทางสังคมของเด็กอายุ 2-4 ปี

เด็กวัยนี้มีความดีใจ ชอบทำตรงกันข้ามกับสิ่งที่บอก ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง มีความก้าวร้าวรุนแรง มีความกระตือรือร้นที่จะได้รับการรับรองจากผู้อื่น ชอบมีเพื่อนเล่น แต่การคบเพื่อนยังไม่ยั่งยืนเท่าเด็กโตเพราะจะเป็นไปในแบบเพื่อนเล่นมากกว่าเพื่อนแท้

- เครื่องเล่นและการเล่น ชอบเล่นแบบละคร เช่น ตุ๊กตาสัตว์ รถม้า เครื่องมือที่ใช้ในการดำรงชีวิต เด็กจะพูดคุยกับตุ๊กตา หรือแกล้งทำเป็นคนที่เขารักหรือผู้ที่เขาอยากจะเป็นเหมือน การเล่นแบบนี้เป็นลักษณะของการพัฒนาของความคิด ดังนั้นเด็กจึงชอบนิทานเรื่องไม่จริง เช่น สัตว์พูดได้ ยักษ์ใจร้าย นางฟ้าใจดี เป็นต้น

- การก่อสร้าง ส่วนมากเลียนแบบสิ่งที่เขาเห็นอยู่ทุกวัน สิ่งที่เด็กวาดหรือเขียนไม่เหมือนของจริง แต่มีเค้าโครงพอเข้าใจได้ เขาจะเติมสิ่งที่เขาสนใจเป็นพิเศษสำหรับการวาดเขียน ส่วนมากเป็นรูปคน บ้าน ต้นไม้ รถไฟ สัตว์ ดอกไม้

3.1.3.2 พัฒนาการทางสังคมของเด็กอายุ 4-6 ปี

เด็กในวัยนี้จะเริ่มทำตัวเป็นคนหนึ่งของกลุ่มและเริ่มหัดเล่นเป็นทีม พะวงถึงความคิดเห็นของเพื่อน และพยายามให้คนอื่นเข้าใจด้วยการโอ้อวด เริ่มมีทัศนคติพื้นฐานทางสังคม มีท่าทีความรู้สึกต่อคน กลุ่มคน และชีวิตทางสังคม การแสดงความก้าวร้าวรุนแรงจะออกมาเป็นคำพูดมากกว่าการใช้กำลังต่อสู้กัน

3.1.4 พัฒนาการทางสติปัญญา

3.1.4.1 พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กอายุ 2-4 ปี

เด็กในวัยนี้นับสัมผัสได้ดีแล้วจะสามารถสร้างมโนภาพเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ โดยอาศัยประสบการณ์ตรง แต่ยังเป็นไปไม่ละเอียด เช่น เด็กมักจะมองเห็นสิ่งของแต่ในด้านกว้างๆ ส่วนความหนาและลึกยังไม่ถึง โลกของเด็กวัยนี้ประกอบด้วยของมองเห็นจับต้องได้ เด็กวัยนี้วาดภาพเพื่อนเล็กน้อย โดยปกติเด็กเล็ก ๆ ไม่สามารถแยกแยะสิ่งที่เขารับรู้ออกมาเป็นส่วนต่าง ๆ ได้ ส่วนใหญ่เด็กจะรับรู้โครงสร้างส่วนนอกหมด

3.1.4.2 พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กอายุ 4-6 ปี

เริ่มมีความคิดคำนึงในจินตนาการมากขึ้น ต้องการสร้างความอบอุ่นด้วยการสร้างสัมพันธกับผู้ใหญ่ เป็นระยะที่ความเจริญทางภาษาเป็นไปอย่างรวดเร็ว ต้องการที่จะได้พบเห็นสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ชอบซักถาม แต่ถ้าไม่มีผู้ใดตอบ เด็กจะอยากรู้อยากเห็นน้อยลง ทำให้ดูขี้ขลาดกว่าเด็กอื่นที่มีระดับสติปัญญาเดียวกัน

3.1.5 พัฒนาการทางภาษา

3.1.5.1 พัฒนาการทางภาษาของเด็กอายุ 2-4 ปี

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยนี้จะรวดเร็วขึ้น สนใจคำพูดเป็นคำ ชอบฟังคำพูดที่คล้องจองกัน บทร้องเล่นเป็นจังหวะ และคำซ้ำ ๆ เด็กวัยนี้จะรู้จักศัพท์เพิ่มขึ้นรวดเร็ว ได้รับการสอนให้รู้จักคำต่าง ๆ ความหมายของคำ ทำให้เป็นคนชอบซักถามและใช้บ่อยขึ้น นอกจากศัพท์ที่ใช้กันอยู่ทั่ว ๆ ไปแล้ว เด็กยังเรียนรู้คำเฉพาะอีกหลายคำเป็นต้นว่า ชอบใจ ขอโทษ รู้จักคำศัพท์ที่บอกสีต่าง ๆ และบอกจำนวนความหมายของเงินเหรียญ ค่าบอกเวลา แรก ๆ ประโยคที่ใช้สั้น ๆ มี 3-4 คำ ประกอบคำนามเป็นส่วนมาก เมื่อพิน 3 ขวบ ประโยคที่พูดยาวขึ้น แทนที่จะเป็นประโยคเดียว กลับเป็นประโยคสั้นง่าย ๆ 2-3 ประโยค เชื่อมด้วยสันธาน “และ” “กับ” “แล้วก็”

3.1.5.2 พัฒนาการทางภาษาของเด็กอายุ 4-6 ปี

การพูดจาของเด็กวัยนี้ชัดเจนและคล่องแคล่ว จำข้อความที่มีเสียงคล้องจองเป็นทำนองได้แม่นยำ ฟังนิทานได้ครั้งละหลาย ๆ เรื่อง ชอบวาดรูปคน ดอกไม้ สามารถเข้าใจหนังสือรูปภาพได้รวดเร็ว (ณรงค์ ทองปาน อ้างถึงใน ไพพรรณ อินทนิล 2546 : 67) การเล่นของเด็กจะช่วยให้เด็กได้ฝึกใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้ดี เด็กในวัยนี้สามารถที่จะเล่าเรื่องราวและสนใจที่จะเล่าให้ผู้อื่นฟัง ทั้ง ๆ ที่เด็กเองยังไม่สามารถลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้องก็ตาม

3.2 ความสนใจและความสามารถในการอ่านของเด็กวัย 3-5 ปี

จินตนา ไบกาซูยี (2534 : 37) ได้กล่าวถึงความสนใจและความสามารถในการอ่านของเด็กวัย 2-5 ปีไว้ดังนี้

3.2.1 เด็กวัยนี้ยังไม่สามารถอ่านหนังสือได้ แต่สามารถดูภาพและฟังเรื่องราวได้

3.2.2 มีความสนใจในตัวเองและเด็กในวัยเดียวกัน ชอบฟังคำพูดที่คล้องจองกัน

3.2.3 เด็กวัยนี้เพิ่งเริ่มเรียน อาจพูดเป็นคำ และเริ่มจำคำใหม่ ๆ

3.2.3 ชอบคู่มือโดยเฉพาะสีสด ๆ

3.2.4 ชอบสัตว์และเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะเด็กที่มีสัตว์เลี้ยงของตนเอง ชอบดูรูปหรือฟังเรื่องที่อยู่ใกล้เคียงกับสิ่งแวดล้อมของตน

ดังนั้นหนังสือสำหรับเด็กวัยนี้จึงต้องมีภาพวาดประกอบมาก ภาพมีทุกหน้า มีขนาดใหญ่สีสด ๆ นอกจากนี้ยังชอบฟังบทกล่อมเด็ก คำกลอนดอกสร้อยสุภามิต นิทาน นิทานคำกลอน ปริศนาคำกลอน ซึ่งเด็กวัยนี้จะชื่นชอบมากโดยเฉพาะถ้ามีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสัตว์ที่พูดได้ คิดและทำเหมือนมนุษย์ สังคมของสัตว์ที่ตนคุ้นเคย และการดำเนินชีวิตของครอบครัวสัตว์ การผจญภัยของสัตว์ต่าง ๆ เป็นต้น

ชาร์ลอตต์ เอส ฮัก และคอริส เอียง (Charlotts S. Huck and Doris A. Young, 1961 อ้างถึงใน รัตพร ชังธาดา 2531 : 95) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กในวัยก่อนเข้าโรงเรียนและชั้นอนุบาล (อายุ 3-5 ปี) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความสนใจในการอ่านของเด็กในวัยก่อนเข้าโรงเรียน

ลักษณะพัฒนาการ	ความสนใจในการอ่าน
พัฒนาการทางภาษา เป็นไปอย่างรวดเร็ว	สนใจในถ้อยคำ สนุกสนานกับบทกลอนสั้น ๆ ไร้อารยะและเรื่อง เล่าซ้ำ ๆ
ชอบกิจกรรมต่อเนื่อง ช่วงระยะความสนใจ สั้น	ต้องการหนังสือชนิดที่สามารถอ่านจบได้ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ สนุก สนานกับการมีส่วนร่วมในการตั้งชื่อ การจับต้องและการพูดวลี ซ้ำ ๆ
มีโน้ตส์/พฤติกรรม เป็นแบบยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง	ชอบเรื่องที่ตนเองรู้จัก ในการเล่าเรื่องให้เด็กฟัง ครูหรือพ่อแม่อาจ ใช้ชื่อของเด็กแทนชื่อตัวละครที่สำคัญในเรื่อง
อยาก รู้ อยาก เห็น เกี่ยวกับโลกของตน	สนใจเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน สัตว์เลี้ยง ของ เล่น บ้าน บุคคลที่เกี่ยวข้องและสิ่งอื่น ๆ ที่อยู่รอบตัว
สนุกกับการเล่นแบบ จินตนาการ	ชอบเรื่องประเภทสมมติให้สิ่งของต่าง ๆ เป็นเหมือนมนุษย์ เช่น สนุก สนานกับเรื่องประเภทสัตว์พูดได้ ต้นไม้พูดได้
แสวงหาความอบอุ่น มั่นคงปลอดภัย ด้วย การมีสัมพันธภาพกับ ผู้ใหญ่	ชอบฟังนิทานตามความสนใจของตนเอง ชอบเรื่องที่จบลงด้วย ความสุข และยุติธรรม นิทานก่อนนอนเป็นจุด เริ่มต้นด้าน ประสบการณ์เกี่ยวกับวรรณกรรมของเด็ก
เริ่มต้นแสวงหาความ เป็นอิสระจากผู้ใหญ่	หนังสือสามารถช่วยให้เด็ก ๆ ปรับ ตัวเข้ากับประสบการณ์ใหม่ ๆ และประสบการณ์ที่น่ากลัวได้

4. หนังสือทำมือ

4.1 ความหมายของหนังสือทำมือ

Richard Minsky (2001 อ้างถึงใน อนันตนา นานา 2547 : 8) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “หนังสือทำมือ (Book Art) หมายถึง หนังสือที่ศิลปินหรือนักเขียนผลิตขึ้นมาด้วยตนเอง เนื้อหาภายในเล่มมักเกิดจากความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของผู้เขียนอย่างไม่มีการจำกัด ไม่มีกฎตายตัว โดยมากวัสดุที่นำมาใช้มักจะเกี่ยวข้องกับเนื้อหาภายในเล่ม แต่ในบางครั้งก็อาจไม่เกี่ยวข้องกันเลย ในบางกรณีผู้ผลิตผลงานหรือผู้เขียนก็อาจไม่บรรจุข้อความใด ๆ ลงไปในหนังสือ หรือบางครั้งก็อาจใช้สัญลักษณ์ หรือ รูปภาพ หรือแม้แต่วัสดุเพื่อสื่อความหมายกับผู้อ่านแทนการอ่านจากข้อความ”

อนันตนา นานา (2547 : 37) ได้สรุปคำจำกัดความของหนังสือทำมือไว้ดังนี้ “หนังสือทำมือ คือ หนังสือที่ผู้ผลิตทำหนังสือด้วยมือทุกขั้นตอนด้วยตนเอง โดยเริ่มตั้งแต่การผลิตเนื้อหา (content) ออกแบบรูปเล่มและจัดหน้าตามความถนัดด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ดีด หรือเขียนด้วยมือ จัดหาภาพประกอบหรือวาดขึ้นด้วยมือ แล้วนำมาจัดพิมพ์ด้วยวิธีการถ่ายสำเนาเอกสารหรือโรเนียว “

พิณประภา ชันชวธ (2545 อ้างถึงใน อนันตนา นานา 2547 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือทำมือ เป็นคำเรียกหนังสือที่เกิดจาก "มือ" และ "สมอง" ของเหล่าบรรดานักออกแบบเขียน เป็นคำเรียกง่ายๆที่เห็นภาพชัดที่สุด คือผลิตด้วยสองมือ อาจจะพึ่งพาเครื่องถ่ายเอกสารบ้าง แต่โดยรวมแล้วผู้เขียนมักจะทำเอง คือเข้าเล่ม เย็บปกเอง จึงเป็นที่มาของคำว่า "หนังสือทำมือ" หรือ "หนังสือมือทำ"

4.2 ประโยชน์ของการสร้างสรรค์หนังสือทำมือสำหรับเด็ก

การสร้างสรรคหนังสือเด็กด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมการผลิตหนังสือเด็กในครอบครัว ในโรงเรียน ทำให้มีนักเขียน นักวาดภาพ นักประดิษฐ์ และทำรูปเล่มหนังสือเด็กมากขึ้น สามารถฝึกและพัฒนาการเขียน และได้มีโอกาสทดลองใช้กับเด็ก ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาหนังสือเด็กให้ตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก การฝึกให้เด็ก ๆ ฝึกเขียน ทำรูปเล่ม และนำมาอ่านร่วมกันในครอบครัวห้องเรียน ห้องสมุด ย่อมทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจได้ฝึกทักษะด้วยการเขียนการวาด การสร้างสรรค์เรื่องและภาพด้วยเทคนิคและวิธีต่าง ๆ จะทำให้เด็ก ๆ เป็นผู้รักการเขียน รักการอ่าน นอกจากนี้ ผลงานการสร้างสรรค “หนังสือทำมือ” สามารถนำมาเป็นสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน นำมาแบ่งปันกันอ่าน นำมาจัดนิทรรศการ ทำให้เกิดความ

ภาคภูมิใจทั้งเด็ก ครู-อาจารย์ และผู้ปกครอง เด็ก ๆ จะมีนิสัยรักการอ่านในที่สุด (กุลวรา ชูพงศ์ ไพโรจน์ 2545 : 12)

สำหรับในประเทศไทย ได้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหนังสือทำมือสำหรับเด็ก ยกตัวอย่างเช่น "โครงการหนังสือทำมือ" ซึ่งจัดขึ้นในวันที่ 28 เมษายน-18 สิงหาคม 2545 ณ สถานแรกรับเด็กหญิงบ้านธัญญาพร กิจกรรมครั้งนี้จัดขึ้นโดยมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก โดยจะมีกิจกรรมในทุก ๆ วันจันทร์ รวมทั้งหมด 6 ครั้ง มีการแบ่งเป็นช่วงเวลาการบรรยายเนื้อหา และช่วงเวลาปฏิบัติ ให้เด็ก ๆ ได้ลองผลิตหนังสือทำมือด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การคิดเรื่อง วาดภาพประกอบ ใส่นี้ออกแบบปก รวมไปถึงการเย็บเล่ม เรียงหน้า และเมื่อจบกิจกรรม เด็ก แต่ละคนจะได้หนังสือทำมือฝีมือตนเองกลับบ้านคนละ 2 เล่ม

ภาพที่ 21 บรรยากาศกิจกรรมโครงการหนังสือทำมือ ณ สถานแรกรับเด็กหญิงบ้านธัญญาพร

ตัวอย่างกิจกรรมเกี่ยวกับการผลิตหนังสือทำมือสำหรับเด็กที่น่าสนใจอีกกิจกรรมหนึ่ง จัดขึ้นโดยศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับมูลนิธิเด็กโดยใช้ชื่อว่า "โครงการประกวดหนังสือ มือแม่ทำ หนังสือมือพ่อทำ" ซึ่งได้จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 2 ในปีพ.ศ. 2549 โครงการดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว และปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้รักการอ่านให้เกิดขึ้นตั้งแต่เยาว์วัย ด้วยการสนับสนุนให้พ่อแม่ลูกตลอดจนปู่ย่าตายายมีความสุขร่วมกันในโลกของหนังสือที่สร้างสรรค์จากฝีมือทำเอง โดยให้อิสระในการเลือกใช้วัสดุที่จะนำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน โดยมีข้อแม้ว่าต้องไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก ทั้งนี้ก่อนหน้าการประกวดดังกล่าวยังมีการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างทักษะในการผลิตหนังสือทำมือให้แก่ผู้ปกครอง เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างหนังสือให้กับเด็ก ๆ โดยใช้ชื่อหัวข้อว่า "เทคนิคการประดิษฐ์หนังสือเล่มแรก เพื่อลูกหลาน ครั้งที่ 2"

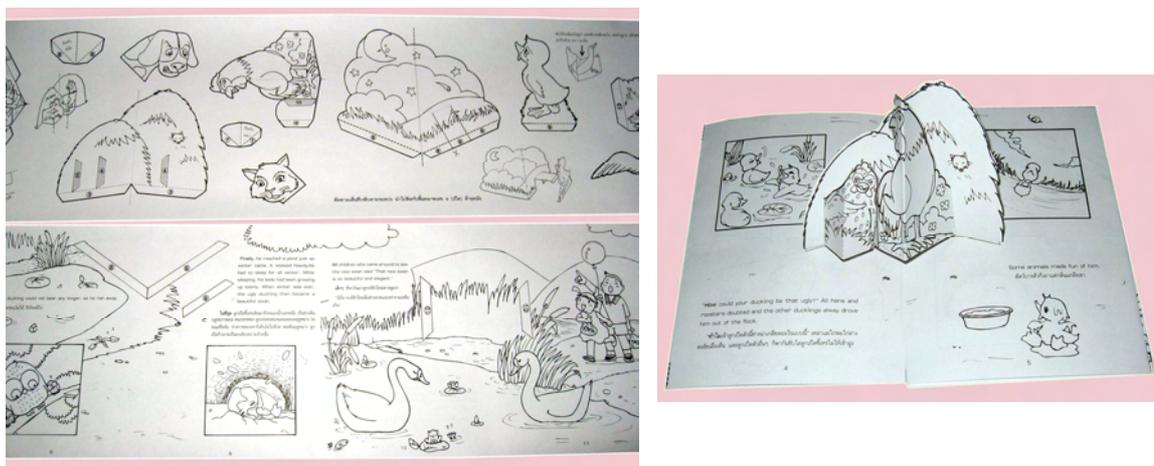

ภาพที่ 22 บรรยากาศกิจกรรมโครงการการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างทักษะในการผลิตหนังสือทำมือให้แก่ผู้ปกครอง

นอกจากนี้ในท้องตลาดทั่วไปก็ยังมีชุดหนังสือทำมือสำเร็จรูปจำหน่ายด้วย ประกอบไปด้วยรูปภาพและเนื้อเรื่องพิมพ์ไว้บนหน้ากระดาษแยกแผ่น พร้อมวัสดุอุปกรณ์สำหรับให้เด็กนำมาเย็บเล่มด้วยตนเอง

ภาพที่ 23 ชุดหนังสือทำมือสำเร็จรูป สำหรับให้เด็กจัดเรียงหน้าและเย็บเล่มโดยใช้เชือกได้ด้วยตนเอง

ภาพที่ 24 ชุดหนังสือทำมือสำเร็จรูปแบบpop-up สำหรับให้เด็กระบายสี, ตัด, ประกอบชิ้นส่วน และเย็บเล่มด้วยตนเอง

4.3 องค์ประกอบในการออกแบบหนังสือทำมือ

จากการศึกษาหนังสือทำมือรูปแบบต่าง ๆ พบว่ามีความหลากหลายในรายละเอียดแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงขออธิบายถึงองค์ประกอบในการออกแบบหนังสือทำมือโดยแบ่งตามหัวข้อดังต่อไปนี้

4.3.1 รูปเล่มของหนังสือทำมือ

4.3.1.1 รูปเล่มสี่เหลี่ยมขนาดต่าง ๆ

มีทั้งรูปเล่มสี่เหลี่ยมแบบแนวตั้งและแนวนอน เนื่องจากรูปเล่มในลักษณะนี้ง่ายต่อการตัดและจัดเรียงเข้าเล่ม จึงพบเห็นได้บ่อยมาก และมีขนาดต่าง ๆ ตามความต้องการและความสะดวกของผู้จัดทำ โดยบางทีอาจอิงตามขนาดของกระดาษมาตรฐานที่หาได้ง่ายทั่วไป

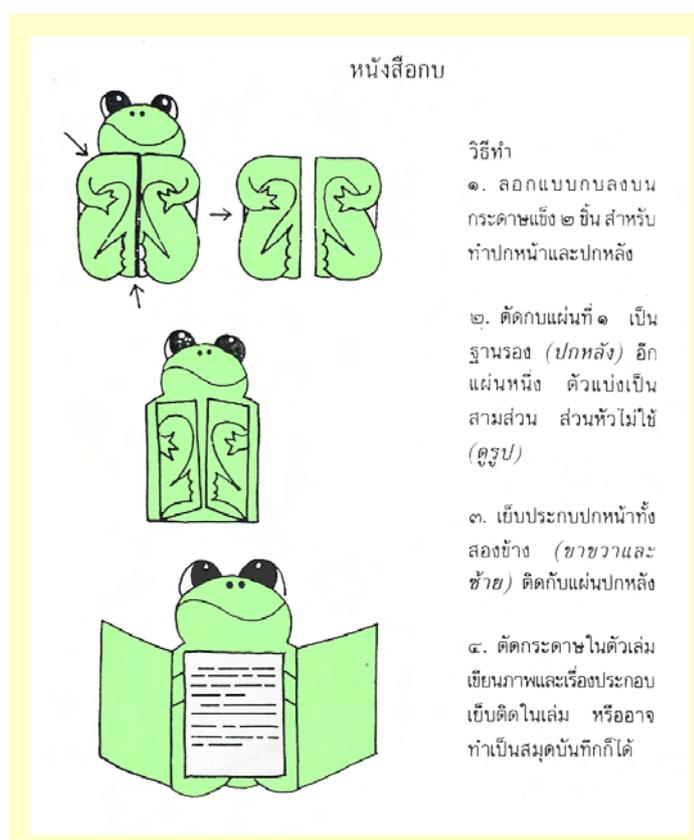
ภาพที่ 25 ตัวอย่างหนังสือทำมือรูปเล่มสี่เหลี่ยมแบบแนวตั้ง

ภาพที่ 26 ตัวอย่างหนังสือทำมือรูปเล่มสี่เหลี่ยมแบบแนวนอน

4.3.1.2 รูปเล่มแบบอื่น ๆ

อาจเป็นลักษณะของรูป form เรขาคณิตอื่น ๆ หรือรูป form อีกรูปต่าง ๆ ที่มีขนาดหลากหลายแตกต่างกันไปตามความต้องการของผู้ผลิต

ภาพที่ 27 ตัวอย่างแสดงวิธีทำหนังสือทำมือรูปกบ สำหรับเด็ก

4.3.2 วัสดุที่ใช้ผลิตหนังสือทำมือ

4.3.2.1 กระดาษ

เป็นวัสดุที่นิยมใช้ผลิตหนังสือทำมือนาน เนื่องจากเป็นวัสดุที่หาง่ายและใช้ผลิตได้ง่าย ทั้งยังมีให้เลือกหลากหลายประเภทด้วย

ภาพที่ 28 ตัวอย่างหนังสือทำมือที่ผลิตจากกระดาษ

4.3.2.2 ผ้า

การผลิตหนังสือทำมือนั้น ต้องใช้ฝีมือและความพิถีพิถันค่อนข้างมากในการตัดเย็บและประกอบเป็นเล่มหนังสือ โดยอาจเป็นการใช้ผ้าบุฟองน้ำทำเป็นหนังสือทั้งเล่มหรือใช้ผ้าเพื่อตกแต่งเพียงบางส่วน หนังสือทำมือที่ผลิตด้วยผ้าทั้งเล่มนั้นมีข้อดีคือนุ่ม ปลอดภัย และคงทนต่อการใช้งาน ทั้งยังสามารถซักทำความสะอาดได้ด้วย

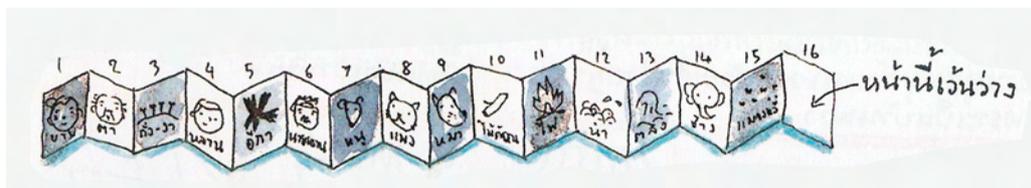

ภาพที่ 29 ตัวอย่างหนังสือทำมือที่ทำด้วยผ้าบุฟองน้ำทั้งเล่ม

4.3.3 วิธีการเย็บเล่มหนังสือทำมือ

4.3.3.1 การเย็บเล่มแบบหีบเพลงชัก หรือ แอคคอร์ดเดียน

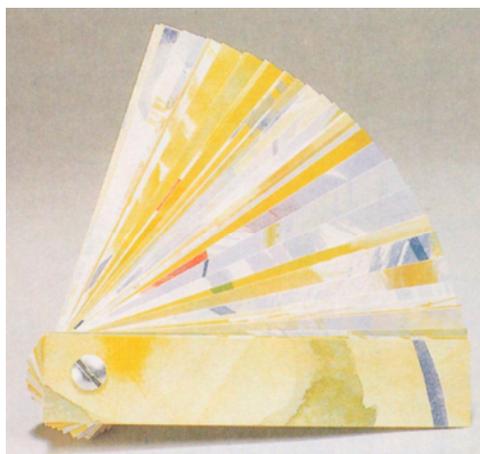
เป็นลักษณะการนำกระดาษมาพับทบไปมาเกิดเป็นหน้าหนังสือที่ต่อดกกัน ซึ่งสามารถต่อความยาวและกำหนดจำนวนหน้าได้มากตามต้องการ การทำหนังสือในลักษณะนี้อาจใช้กระดาษวาดเขียนแผ่นใหญ่ ๆ ตัดเป็นแถบยาวแล้วพับเป็นหีบเพลงก็ได้

ภาพที่ 30 ตัวอย่างแสดงวิธีทำหนังสือทำมือที่เย็บเล่มแบบหีบเพลงชัก

4.3.3.2 การเย็บเล่มแบบพับ

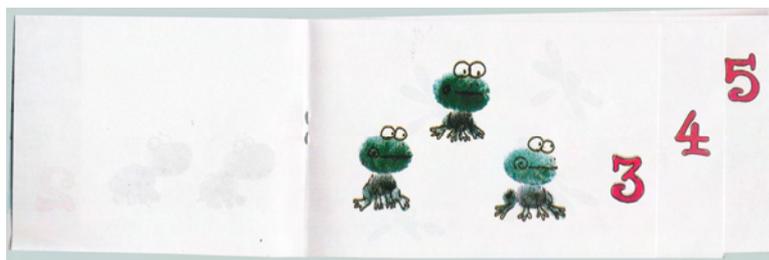
เป็นวิธีการเย็บเล่มด้วยการตอกหมุดหรือตาไก่ในตำแหน่งที่เป็นจุดหมุนเพียงตำแหน่งเดียว ส่วนการเปิดหนังสือจะใช้วิธีกางออกในลักษณะเดียวกับพัด ซึ่งมีข้อดีคือสามารถเย็บเล่มหนังสือที่มีความหนาได้ง่าย แต่ก็มีข้อเสียในเรื่องของความสะดวกในการเปิดหน้าหนังสือ รวมทั้งรูปร่างของหนังสือก็ควรจะเป็นลักษณะแคบยาวด้วย

ภาพที่ 31 ตัวอย่างหนังสือทำมือที่เย็บเล่มแบบพับ

4.3.3.3 การเย็บเล่มแบบมุงหลังคาหรือเย็บอก

การเย็บเล่มหนังสือแบบมุงหลังคาหรือเย็บอกนี้สามารถทำได้ง่าย โดยนำเอาแผ่นเนื้อหาหนังสือทั้งหมดรวมทั้งปก (กรณีเป็นปกอ่อน) มาแบะออกกลางออกซ้อนทับกัน แล้วเย็บยึดติดกันตรงรอยพับของหนังสือ อาจจะใช้การเย็บลวดหรือเย็บด้วยเชือกก็ได้ การเย็บเล่มแบบมุงหลังคาหรือเย็บอกเหมาะกับหนังสือที่ไม่หนามาก ข้อดีของการเย็บเล่มวิธีนี้คือสามารถเปิดหนังสือได้สะดวกกางได้เต็มที่ และไม่มีการสูญเสียพื้นที่หน้าหนังสือ

ภาพที่ 32 ตัวอย่างหนังสือทำมือที่เย็บเล่มแบบมุงหลังคาโดยใช้ลวดเย็บ

4.3.3.4 การเย็บเล่มแบบประกบต่อกระดาษเป็นคู่

การเย็บเล่มลักษณะนี้สามารถเปิดหนังสือได้สะดวก กางได้เต็มที่ ทั้งยังมีความคงทนแต่จะสิ้นเปลืองหน้ากระดาษเนื่องจากจะต้องเอาด้านหลังของหน้ากระดาษแต่ละคู่มาทากาวแปะต่อกันจนกระทั่งได้เป็นเล่มหนังสือทั้งเล่ม

ภาพที่ 33 แสดงลักษณะหนังสือทำมือที่เย็บเล่มแบบประกบต่อกระดาษเป็นคู่

4.3.3.5 การเย็บเล่มแบบเย็บสัน

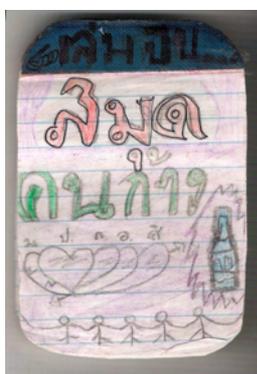
สามารถทำได้โดยการเอาหน้าหนังสือและปกมาเรียงหน้าตามต้องการ แล้วเย็บทางด้านข้างใกล้กับสันหนังสือ ซึ่งในการผลิตหน้าหนังสือจะต้องคำนึงถึงการเผื่อพื้นที่ขอบกระดาษไว้ด้วย และหนังสือที่ใช้วิธีเย็บสันมักจะไม่สามารถเปิดกางออกได้เต็มที่ อย่างไรก็ตามการเย็บสันเป็นวิธีการเย็บเล่มหนังสือทำมือที่พบได้บ่อยเนื่องจากสามารถทำได้ง่าย และสามารถเย็บหนังสือที่มีหน้ากระดาษหนาได้ด้วย โดยสามารถเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเย็บตามความเหมาะสมได้หลากหลายดังตัวอย่างต่อไปนี้

- เย็บด้วยลวดเย็บ

สำหรับการเย็บด้วยลวดนั้น อาจใช้แถบวัสดุต่าง ๆ เช่น เทปกาว แถบกระดาษ เป็นต้น มาปิดทับสันอีกทีเพื่อความเรียบร้อยสวยงาม หรืออาจใช้วิธีเย็บลวดเฉพาะเนื้อหาค้นใน แล้วนำปกพร้อมทากาวส่วนสันมาหุ้มติดทับอีกทีก็ได้

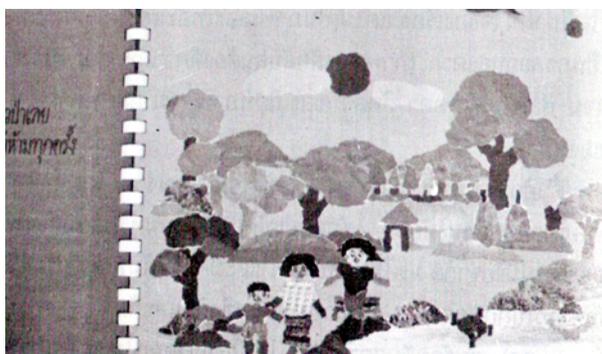
ภาพที่ 34 ตัวอย่างหนังสือทำมือที่เขียนเล่มด้วยลวดเขียน โดยไม่มีแถบวัสดุปิดทับ

ภาพที่ 35 ตัวอย่างหนังสือทำมือที่เขียนเล่มด้วยลวด โดยมีแถบกาวปิดทับ

- เขียนด้วยห่วง

เป็นการใช้เครื่องมือเจาะรูด้านข้างของหนังสือทั้งแถบ และสวมด้วยวัสดุห่วงสำหรับเขียนเล่มอย่างห่วงพลาสติก (กระดุกงู) หรือห่วงลวด การเขียนเล่มด้วยห่วงนี้มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับวัสดุอื่น ๆ แต่มีข้อดีคือสามารถเปิดกางออกได้เต็มที่ สำหรับห่วงลวดจะมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าห่วงพลาสติก แต่จะสามารถเปิดกางออกพร้อมพับทบกลับหลังได้ด้วย

ภาพที่ 36 ตัวอย่างหนังสือทำมือที่เขียนเล่มด้วยห่วงพลาสติก (กระดุกงู)

- เย็บด้วยเครื่องเจาะกระดาษควบคู่กับวัสดุต่าง ๆ

ในที่นี้คือการเจาะหน้ากระดาษหนังสือพร้อมปก (อย่างอ่อน) ด้วยเครื่องเจาะกระดาษ (บางกรณีอาจใช้วิธีนำหน้ากระดาษมาใส่ช่องพลาสติกที่มีการเจาะรูไว้แล้ว) จากนั้นก็ทำการยึดหรือร้อยให้เป็นเล่มหนังสือด้วยวัสดุต่าง ๆ เช่น เชือก ริบบิ้น ตาไก่ ห่วง โลหะ เป็นต้น

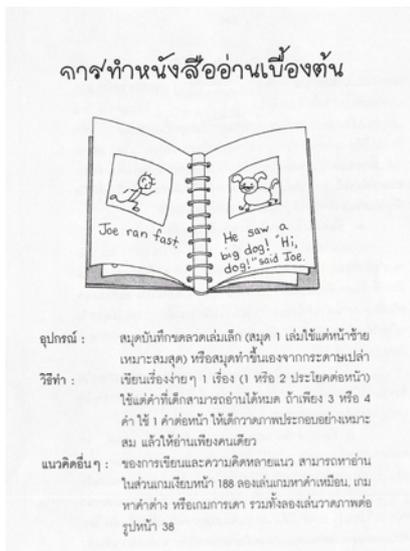
ภาพที่ 37 ตัวอย่างหนังสือทำมือที่เย็บเล่มด้วยเครื่องเจาะกระดาษและเชือก

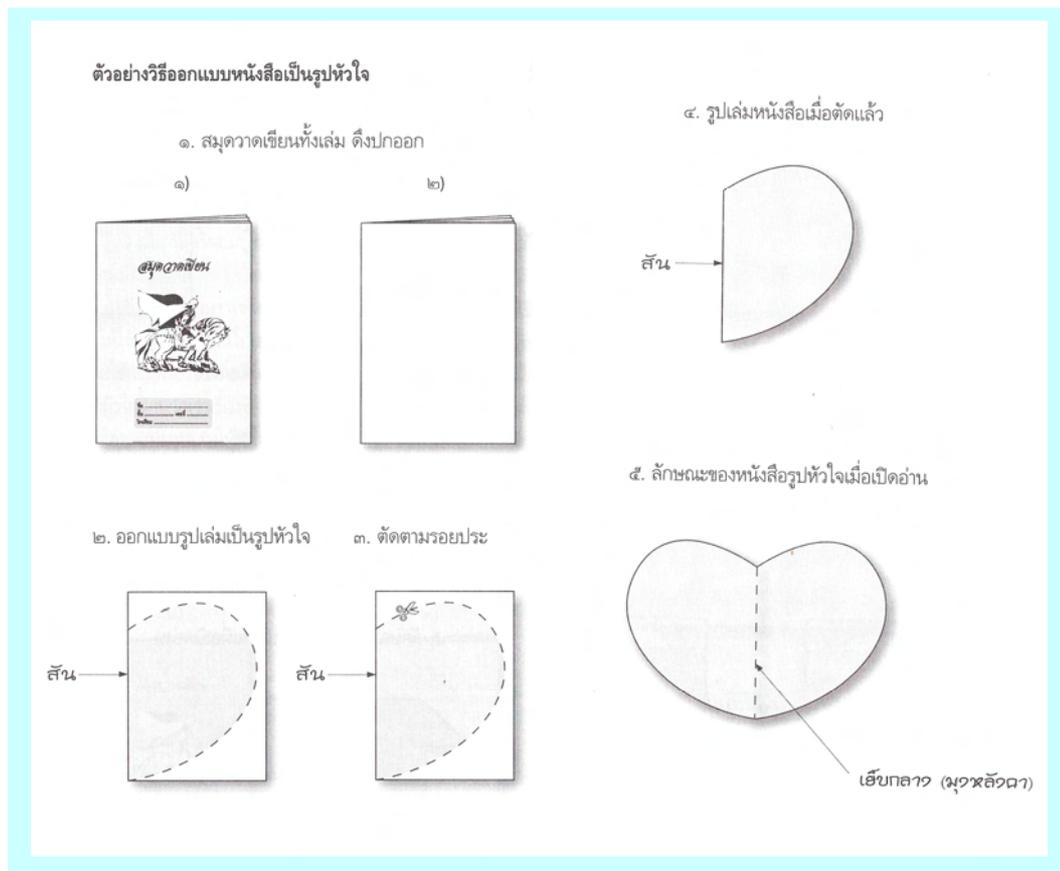
ภาพที่ 38 ตัวอย่างหนังสือทำมือที่เย็บเล่มด้วยเครื่องเจาะกระดาษและเชือก

4.3.3.6 การใช้วัสดุสำเร็จรูปแทนการเย็บเล่ม

หนังสือทำมือบางชนิดอาจไม่จำเป็นต้องมีการเย็บเล่ม เนื่องจากผลิตด้วยวัสดุที่มีลักษณะเป็นเล่มสำเร็จรูปอยู่แล้วอย่างเช่น การทำหนังสือทำมือโดยเอาหน้ากระดาษมาปะบนปกที่ติดตั้งโต๊ะ หรือทำลงสมุดวาดเขียน ในบางกรณีอาจเป็นการหนังสือจากกระดาษแผ่นเดียวโดยใช้วิธีการนำกระดาษแผ่นใหญ่มาพับทบไปมาหลายเป็นการแบ่งหน้าหนังสือไปในตัวโดยไม่ต้องเย็บเล่ม เป็นต้น

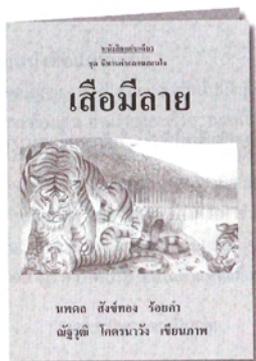
ภาพที่ 39 ตัวอย่างหน้าหนังสือที่แสดงวิธีทำหนังสือทำมือด้วยเล่มปฏิทินตั้งโต๊ะ

ภาพที่ 40 แสดงวิธีทำหนังสือทำมือด้วยสมุดวาดเขียน

ตัวอย่างหนังสือแผ่นเดียว

ปกหน้า

หน้า ๒ - ๓

กระดาษสมุดวาดเขียน ๑ คู่ (๔ หน้า) พับ ๑ ครั้ง
ก็จะมีหน้าเพิ่มอีก ๔ หน้า รวมเป็น ๘ หน้า

เปิดจากขวาไปซ้ายก็จะได้ ๒ หน้า คือหน้า ๒ กับหน้า ๓
(อาจเขียนคำนำ จดหมายเหตุ หรือเนื้อเรื่องก็ได้)

หน้า ๔ - ๗

หน้า ๘

พับกลับตามเดิมอีกครั้ง ด้านหลังก็จะเปิดหลัง

เปิดจากบนลงล่าง จะได้ ๔ หน้า คือหน้า ๔ - ๗

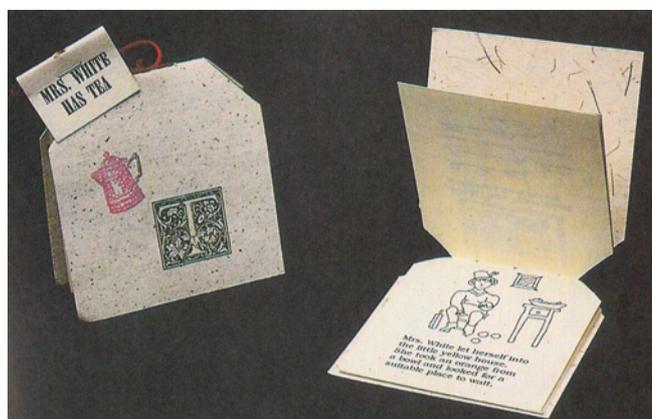
ภาพที่ 41 แสดงลักษณะหนังสือทำมือที่ทำด้วยกระดาษแผ่นใหญ่พับทบไปมา

4.3.4 การสร้างภาพประกอบและตัวอักษรบนหน้าหนังสือทำมือ

การสร้างภาพประกอบและตัวอักษรบนหน้าหนังสือทำมือสามารถมีได้หลายวิธี ผู้ผลิตสามารถเลือกใช้วิธีที่เหมาะสมกับรูปแบบ จุดประสงค์และความถนัดของตน ในบางครั้งอาจมีการใช้วิธีการหลายอย่างผสมผสานกัน วิธีการต่าง ๆ ที่สำรวจพบนั้นมีดังต่อไปนี้

4.3.4.1 การสร้างภาพประกอบและตัวอักษรด้วยตรายางประทับ

เป็นการนำภาพและตัวอักษรต้นฉบับไปทำเป็นตรายางตามขนาดที่ต้องการ เพื่อนำมาประทับเป็นภาพบนหน้าหนังสือ การทำภาพด้วยตรายางประทับมีข้อจำกัดคือ หมึกสีสำหรับประทับ มีโทนสีให้เลือกจำกัดตามที่มีขายในท้องตลาดเท่านั้น และหากประทับลงบนกระดาษสีมืดจะมองเห็นได้ไม่ชัด

ภาพที่ 42 ตัวอย่างภาพประกอบที่ได้จากตรายางประทับบนปกของหนังสือทำมือ

4.3.4.2 การวาดภาพประกอบและตัวอักษรด้วยมือ

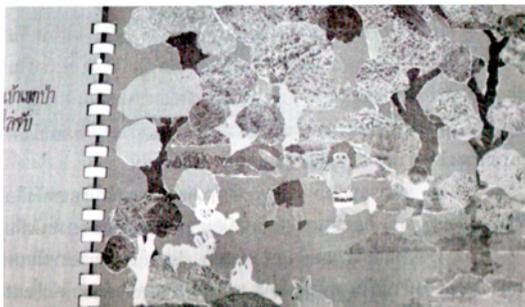
โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น ดินสอ ปากกา หมึก สีไม้ สีน้ำ สีเทียน เป็นต้น

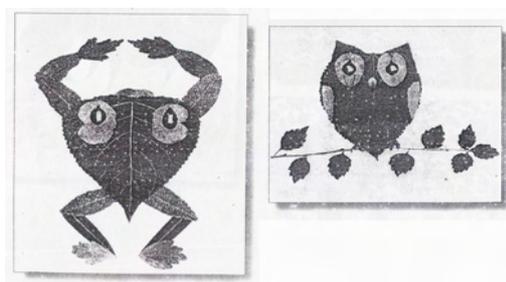
ภาพที่ 43 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่มีภาพประกอบซึ่งวาดขึ้นด้วยมือโดยใช้ดินสอและสีไม้

4.3.4.3 การสร้างภาพประกอบและตัวอักษรด้วยเศษวัสดุ

เป็นการนำชิ้นวัสดุมาติดแทนภาพ หรือนำเศษวัสดุต่าง ๆ มาต่อติดให้เกิดเป็นภาพขึ้นมาตามต้องการ

ภาพที่ 44 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่ใช้เศษกระดาษมาสร้างเป็นภาพประกอบ

ภาพที่ 45 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่ใช้ใบไม้มาสร้างเป็นภาพประกอบ

ภาพที่ 46 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่ใช้เชือกมาสร้างเป็นภาพประกอบ

4.3.4.4 การสร้างภาพประกอบและตัวอักษรโดยการพิมพ์ลายนิ้วมือ

เป็นการสร้างภาพประกอบและตัวอักษรโดยใช้นิ้วมือแถมหมึก หรือสี มาประทับลงกระดาษ โดยอาจตกแต่งด้วยเส้นหมึกเพื่อให้ได้ภาพชัดเจนยิ่งขึ้น

ภาพที่ 47 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่สร้างภาพประกอบโดยการพิมพ์ลายนิ้วมือ

4.3.4.5 การสร้างภาพประกอบและตัวอักษรโดยการตัดปะรูปภาพ

เป็นการสะสมรูปภาพและตัวอักษรจากแหล่งต่าง ๆ เช่น หนังสือ
กล่องหรือกระดาษห่อของ ฯลฯ มาปะติดลงในหนังสือทำมือ

ภาพที่ 48 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่สร้างภาพประกอบโดยการนำรูปภาพจากแหล่งต่าง ๆ มา
ตัดปะลงบนหน้าหนังสือทำมือ

4.3.4.6 การสร้างภาพประกอบและตัวอักษรด้วยคอมพิวเตอร์

เป็นการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวาด หรือ
ตัดแปลงตกแต่งภาพ และตัวอักษร ก่อนจะพิมพ์ลงกระดาษด้วยเครื่องพิมพ์ (printer)

ภาพที่ 49 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่สร้างภาพประกอบและตัวอักษรด้วยคอมพิวเตอร์

4.3.4.7 การสร้างภาพประกอบและตัวอักษรด้วยเทคนิค silk screen

นำภาพต้นฉบับไปทำเป็นบล็อกสกรีนตามขนาดที่ต้องการ เพื่อนำมาสกรีนเป็นภาพบนหน้าหนังสือ โดยสามารถเลือกกำหนดสีได้ตามใจชอบ และสามารถทำได้หลายครั้งตามต้องการ ข้อดีของการทำภาพด้วยบล็อกสกรีนคือสามารถทำภาพสีอ่อนบนพื้นสีเข้มได้

ภาพที่ 50 ตัวอย่างหน้าหนังสือทำมือที่สร้างภาพประกอบและตัวอักษรด้วยด้วยเทคนิค silk screen

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง "การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี" ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูป ซึ่งช่วยให้ผู้ปกครองของเด็กวัย 3-5 ปี ผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานได้สะดวกขึ้น โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 ข้อมูลประเภทเอกสาร

ได้จากการค้นคว้าข้อมูลภาคเอกสารจากห้องสมุด ได้แก่ หนังสือ บทความ สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บทความจากเว็บไซต์ต่าง ๆ

1.2 ข้อมูลจากกรณีศึกษา

ได้จากการศึกษาตัวอย่างหนังสือทำมือที่รวบรวมได้จากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ร้านขายหนังสือที่มีหนังสือทำมือวางขาย ตัวอย่างหนังสือทำมือจากหนังสือในห้องสมุดและเว็บไซต์ต่าง ๆ

1.3 ข้อมูลประเภทบุคคล

ได้จากการสอบถาม และสัมภาษณ์บุคคล 2 กลุ่ม ดังนี้

1.3.1 กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย คือกลุ่มผู้ปกครองของเด็กวัย 3-5 ปี ฐานะปานกลาง มีอายุไม่เกิน 45 ปี อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

1.3.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ดังรายนามต่อไปนี้

1.3.2.1 อาจารย์จินตนา ไบกาชุยิ (ผู้เชี่ยวชาญ, นักเขียนตำราและหนังสือสำหรับเด็ก)

1.3.2.2 อาจารย์เกริก ชื่นพันธ์ (ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมเด็กและการออกแบบภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก, อาจารย์ประจำสาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก มศว. ประสานมิตร)

1.3.2.3 อาจารย์อัจฉรา ประดิษฐ์ (ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมเด็ก, อาจารย์ประจำสาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก มศว.ประสานมิตร)

1.3.2.4 อาจารย์ชนิศา ชังคเวช (ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพประกอบ, อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร)

1.3.2.5 อาจารย์พรอนงค์ นิยมคำ (ผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสือเด็กเล็ก, เลขานุการนิรหนังสือ เพื่อเด็ก)

1.3.2.6 อาจารย์ปรีดา ปัญญาจันทร์ (ผู้เชี่ยวชาญ, นักเขียนและนักวาดภาพ ประกอบหนังสือสำหรับเด็ก, อาจารย์พิเศษสาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก มศว.ประสานมิตร)

1.3.2.7 อาจารย์ชีวัน วิสาสะ (ผู้เชี่ยวชาญ, นักเขียนและนักวาดภาพ ประกอบหนังสือสำหรับเด็ก)

2. วิธีการเก็บข้อมูล

2.1 ข้อมูลภาคเอกสารจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ บทความ เอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัย และข้อมูลจากเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวบรวมโดยการค้นคว้าและทำสำเนาจากห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการออกแบบภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี องค์ประกอบของหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี ความสนใจและความสามารถในการอ่านของเด็กวัย 3-5 ปี และการจัดทำหนังสือทำมือ

2.2 ข้อมูลจากกรณีศึกษา ซึ่งรวบรวมโดยการซื้อหนังสือทำมือจากร้านที่วางขายทั่วไป รวมทั้งการสังเกตและคัดลอกรูปภาพพร้อมรายละเอียดของตัวอย่างหนังสือทำมือจากสิ่งพิมพ์และเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ของหนังสือทำมือ ได้แก่ การสร้างภาพประกอบและตัวอักษรบนหน้าหนังสือทำมือ วัสดุที่ใช้ผลิตหนังสือทำมือ รวมทั้งรูปเล่มและวิธีการเย็บเล่ม

2.3 ข้อมูลประเภทบุคคล

2.3.1 ข้อมูลการประเมินผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปซึ่งได้มาโดยการนำแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมิน

2.3.2 ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ปกครองของเด็กวัย 3-5 ปี ฐานะปานกลาง มีอายุไม่เกิน 45 ปี อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล โดยข้อมูลดังกล่าวแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

2.3.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจของกลุ่มตัวอย่างในการผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี ซึ่งรวบรวมโดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลประกอบการสร้างผลงานออกแบบ

2.3.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างหลังจากทดลองใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูป ซึ่งรวบรวมโดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อประเมินประสิทธิภาพของผลงานออกแบบ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.1 แบบประเมินผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

สำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมินผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 ประเมินคู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ได้แก่ ภาพประกอบ วัสดุที่ใช้จัดทำ ตัวอักษรที่ใช้ และองค์ประกอบอื่น ๆ

3.1.2 ประเมินหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ ได้แก่ ภาพประกอบ วัสดุที่ใช้จัดทำ ตัวอักษรที่ใช้ และองค์ประกอบอื่น ๆ

3.1.3 ประเมินลักษณะการใช้งานของชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ได้แก่ ความชัดเจนในการอธิบายขั้นตอนการใช้งาน วิธีการใช้งาน และระดับความปลอดภัยในการใช้งาน โดยคำนึงถึงในกรณีของเด็ก วัย 3-5 อาจจะมีส่วนร่วมได้ด้วย

3.1.4 ประเมินภาพรวมของผลงานออกแบบ ได้แก่ ความน่าสนใจของผลงานออกแบบ และ ความสอดคล้องระหว่างผลงานออกแบบกับสมมติฐานของการวิจัย

3.2 แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 ชุด ดังต่อไปนี้

3.2.1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับความสนใจในด้านการผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี เพื่อเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

3.2.1.1 แนวทางในการผลิตหนังสือภาพทำมือ ได้แก่ การกำหนดเนื้อหา รูปเล่ม และวัสดุที่จะใช้ผลิต

3.2.1.2 แนวทางการจัดทำภาพประกอบในหน้าหนังสือภาพทำมือ ได้แก่ รูปแบบของภาพประกอบ สี และวัสดุที่ใช้จัดทำภาพประกอบ

3.2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างหลังจากทดลองใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ เพื่อเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

3.2.2.1 ความพึงพอใจต่อชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ได้แก่ ลักษณะลายเส้น และสีของภาพประกอบ รูปแบบและขนาดตัวอักษร ขนาด รูปร่างและวิธีการเย็บเล่มหนังสือภาพทำมือ

3.2.2.2 การใช้งานของชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ได้แก่ ความชัดเจนในการอธิบายขั้นตอนการใช้งาน วัสดุอุปกรณ์ และความสะดวกในการใช้งาน

3.2.2.3 ภาพรวมของชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ได้แก่ ระดับความน่าสนใจของชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ระดับความต้องการด้านการผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลาน หลังจากได้ทดลองใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ และระดับความสะดวกเมื่อมีชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือในการผลิตหนังสือภาพทำมือ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ส่วน คือ

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างผลงานออกแบบ

โดยวิเคราะห์จากข้อมูลภาคเอกสารและข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจของกลุ่มตัวอย่างในด้านการผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี

4.2 การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

4.3 การปรับปรุงแก้ไขผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

โดยยึดตามข้อเสนอแนะและข้อมูลที่ได้จากการตรวจประเมินผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลงานออกแบบ

โดยนำข้อมูลจากแบบประเมินชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ที่ตรวจประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน และข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างหลังจากได้ทดลองใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ มาอภิปรายเพื่อประเมินผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ตามหัวข้อดังนี้

4.4.1 ประเมินรายละเอียดชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

4.4.2 ประเมินรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

4.4.3 ประเมินภาพรวมของผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

4.4.4 ประเมินประสิทธิภาพของผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ (โดยยึดตามสมมติฐานของการวิจัย)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการออกแบบ

ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างผลงานออกแบบ

โดยนำข้อมูลจากบทที่ 2 และข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจในการผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี ของกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ปกครองของเด็กวัย 3-5 ปี ฐานะปานกลาง มีอายุไม่เกิน 45 ปี อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 100 คน มาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการออกแบบ โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเลือกเนื้อเรื่องที่จะใช้ในการออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับประเภทของเนื้อเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างสนใจจะผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี

ประเภทเนื้อเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างสนใจ	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
เรื่องราวส่งเสริมจินตนาการและการสร้างสรรค์	38
ความรู้รอบตัวและเรื่องราวในชีวิตประจำวัน	25
คุณธรรมและคติสอนใจ	16
ตัวเลขและจำนวน	14
ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เช่นขนาดรูปร่าง และสี	7
รวม	100

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างสนใจเนื้อเรื่องประเภทส่งเสริมจินตนาการและการสร้างสรรค์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38 รองลงมาคือ ความรู้รอบตัวและเรื่องราวในชีวิตประจำวัน

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางการออกแบบภาพประกอบ

1.2.1 รูปแบบของภาพประกอบ

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบภาพประกอบที่กลุ่มตัวอย่างสนใจจะผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี

รูปแบบของภาพประกอบที่กลุ่มตัวอย่างสนใจ	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
ภาพการ์ตูนแบบลายเส้นเรียบง่าย	47
ภาพพิมพ์จากวัสดุต่าง ๆ	14
ภาพปะติดเศษวัสดุ	11
ภาพการ์ตูนแบบลายเส้นซับซ้อน	10
ภาพจากรูปทรงเรขาคณิตต่อกัน	10
ภาพถ่ายจากตุ๊กตา	8
รวม	100

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจเลือกใช้ภาพประกอบซึ่งเป็นภาพการ์ตูนแบบลายเส้นเรียบง่าย คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาคือภาพพิมพ์จากวัสดุต่าง ๆ นอกจากนี้ข้อมูลจากบทที่ 2 ยังพบว่าภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กวัยนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นภาพเหมือนของจริงเลยทีเดียวน อาจเขียนเป็นลายเส้นหรือเป็นการ์ตูน ซึ่งเป็นเค้าโครงร่างกรอบนอกแต่เน้นจุดใดจุดหนึ่งให้เด่นเป็นพิเศษ คุณแล้วรู้ว่าเป็นภาพสิ่งใดไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียดในภาพมาก

1.2.2 สีของภาพประกอบ

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับค่าความสว่างของสีที่กลุ่มตัวอย่างสนใจจะใช้ในการออกแบบภาพประกอบในหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี

ค่าความสว่างของสี (Value) ที่กลุ่มตัวอย่างสนใจ	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
สีสด (แม่สีเนื้อแท้)	79
สีอ่อนสว่าง (แม่สีผสมกับสีขาว)	17
สีมืด (แม่สีผสมกับสีเทาแก่)	3
สีหม่น (แม่สีผสมกับสีเทาอ่อน)	1
รวม	100

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจเลือกใช้สีสด คิดเป็นร้อยละ 79 รองลงมาคือสีอ่อนสว่าง นอกจากนี้ข้อมูลจากบทที่ 2 ยังพบว่าภาพสำหรับเด็กควรใช้ภาพสี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กเล็กจะชอบภาพที่ใช้สีสดใสประเภทแม่สี

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเลือกรูปแบบตัวอักษร

จากข้อมูลในบทที่ 2 พบว่า โดยทั่วไป ตัวอักษรสำหรับหนังสือเด็ก ควรใช้เป็นตัวพิมพ์ธรรมดา หรือตัวเขียนที่ชัดเจนและใช้แบบเดียวกันตลอดทั้งเล่ม สำหรับสีของตัวอักษรควรใช้สีเข้มซึ่งส่วนมากมักเป็นสีดำ ส่วนเรื่องขนาดอักษรสำหรับเด็กวัยนี้นิยมใช้ 32 พ้อยท์ (5 ม.ม.)

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดวิธีใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับอุปสรรคในการจัดทำหนังสือภาพทำมือของกลุ่มตัวอย่าง

อุปสรรคในการจัดทำหนังสือภาพทำมือของกลุ่มตัวอย่าง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
ไม่ถนัดเรื่องการวาดภาพ	49
ไม่ถนัดเรื่องงานฝีมือ	37
ไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร	37
ไม่มั่นใจในเรื่องการจัดวางตำแหน่งตัวละครและฉากในหน้าหนังสือ	27
ไม่รู้จะจัดเรียงและกำหนดภาพเหตุการณ์ในแต่ละหน้าอย่างไร	22
ไม่ถนัดเรื่องการลงสีในภาพ	17

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 49 ไม่ถนัดการวาดภาพ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 37 ไม่ถนัดเรื่องงานฝีมือ และไม่รู้จะเริ่มต้นทำหนังสือภาพอย่างไร ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 27 ไม่มั่นใจในเรื่องการจัดวางตำแหน่งตัวละครและฉากในหน้าหนังสือ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 22 ไม่รู้จะจัดเรียงและกำหนดภาพเหตุการณ์ในแต่ละหน้าอย่างไร และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 17 ไม่ถนัดเรื่องการลงสีในภาพ

1.5 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดวัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างภาพประกอบ
ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับวัสดุสำหรับสร้างภาพประกอบ ที่กลุ่มตัวอย่างใช้
งาน ได้สะดวก

วัสดุสำหรับสร้างภาพประกอบ ที่กลุ่มตัวอย่างใช้งานได้สะดวก (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
กระดาษ	79
สติ๊กเกอร์รูปภาพต่าง ๆ	49
เศษวัสดุต่าง ๆ	46
ผ้า	21

จากตารางที่ 6 พบว่าวัสดุสำหรับสร้างภาพประกอบ ที่กลุ่มตัวอย่างใช้งาน ได้สะดวก
มากที่สุดคือ กระดาษ ซึ่งมีผู้เลือกตอบคิดเป็นร้อยละ 79 รองลงมาเป็นสติ๊กเกอร์รูปภาพต่าง ๆ
ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับประเภทของสี สำหรับสร้างภาพประกอบ ที่กลุ่ม
ตัวอย่างใช้งาน ได้สะดวก

ประเภทของสีสำหรับสร้างภาพประกอบ ที่กลุ่มตัวอย่าง ใช้งานได้สะดวก (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
สีไม้	48
สีเมจิก	36
สีเทียน/เครยอง	31
สีน้ำ	17
สีโปสเตอร์	12

จากตารางที่ 7 พบว่าประเภทของสีสำหรับสร้างภาพประกอบ ที่กลุ่มตัวอย่างใช้งาน ได้
สะดวกมากที่สุด คือ สีไม้ ซึ่งมีผู้เลือกตอบคิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาคือสีเมจิก

1.6 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดรูปเล่มและวิธีเย็บเล่มของหนังสือภาพทำมือ

1.6.1 วัสดุที่ใช้ผลิตเล่มหนังสือภาพทำมือ

ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับวัสดุที่กลุ่มตัวอย่างสนใจจะใช้ผลิตเล่มหนังสือภาพทำมือ

วัสดุที่กลุ่มตัวอย่างสนใจจะใช้ผลิตเล่มหนังสือภาพทำมือ	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
กระดาษ	59
ผ้า	15
ทำลงปฏิทินตั้งโต๊ะ	12
ทำลงสมุดวาดเขียน	10
ทำหนังสือด้วยกระดาษขนาดใหญ่แผ่นเดียวพับ 2 ทบ	4
รวม	100

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สนใจเลือกใช้กระดาษในการผลิตเล่มหนังสือภาพทำมือ คิดเป็นร้อยละ 59 รองลงมาคือผ้า

1.6.2 ขนาดและรูปร่างของหนังสือ

จากข้อมูลในบทที่ 2 พบว่า รูปร่างลักษณะโดยทั่ว ๆ ไปของหนังสือเด็กมีทั้งแนวตั้ง (upright) และแนวนอน ส่วนขนาดของหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปีที่นิยมใช้กัน คือ 17 ซม. x 18.5 ซม.

1.6.3 วิธีเย็บเล่ม

จากข้อมูลในบทที่ 2 พบว่าวิธีการเย็บเล่มแบบเย็บด้านข้างนั้นทำได้ง่าย และสามารถเรียงหน้าได้สะดวก

2. การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

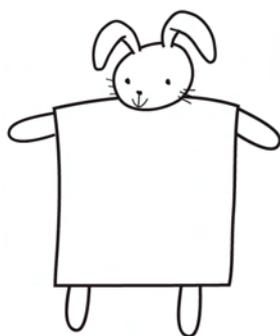
2.1 เนื้อเรื่องที่ใช้ในการออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

ผู้วิจัยเลือกเรื่อง “ชุดพิเศษของฉัน” (แต่งเรื่องและวาดภาพโดย คาซาโกะ นิชิมากิ, แปลเป็นภาษาไทยโดย อาจารย์พรอนงค์ นิยมค้า) มาทำการออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูป ซึ่งนอกจากเป็นเรื่องราวประเภทส่งเสริมจินตนาการ แล้วในตอนท้ายเรื่องยังสามารถต่อยอดเรื่องราวต่อไปอีกได้ โดยเนื้อเรื่องดังกล่าวเล่าถึงกระต่ายตัวหนึ่งซึ่งสวมชุดพิเศษที่สามารถเปลี่ยนแปลง

ลวดลายไปตามสิ่งที่สัมผัสได้ เช่น เมื่อเดินผ่านทุ่งดอกไม้ ชูดก็จะกลายเป็นลายดอกไม้ และเมื่อฝนตกลงมาโคน ชูดวิเศษก็กลายเป็นลายหยดน้ำฝน เป็นต้น โดยผลงานออกแบบชิ้นแรกมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2 ภาพประกอบ

ลายเส้นของภาพประกอบมีลักษณะเรียบง่าย มีรายละเอียดไม่มากนัก โดยเฉพาะกระต่าย ซึ่งเป็นตัวละครเอกที่ใช้ดำเนินเรื่องนั้น ผู้วิจัยได้ออกแบบให้มีลายเส้นที่ชัดเจนเรียบง่าย โดยให้มีช่วงลำตัวที่กว้างเพื่อให้มีพื้นที่ในการตกแต่งลวดลายบนชูดวิเศษได้มาก ส่วนสีที่ใช้ในการออกแบบภาพประกอบนั้นนั้น เลือกใช้สีสดแบบไม่ผสมสีขาว-เทา-ดำ เป็นหลัก

ภาพที่ 51 แสดงลักษณะของตัวละครเอกในเรื่อง "ชูดวิเศษของฉัน" ที่ผู้วิจัยทำการออกแบบ

 C = 100	 C = 100, M = 100
 C = 100, M = 50	 C = 100
 C = 100, M = 100	 C = 100, Y = 50
 M = 100	 C = 100, Y = 100
 C = 50, M = 100	 C = 50, Y = 100

ภาพที่ 52 แสดงสีที่ใช้เป็นหลักในการออกแบบภาพประกอบ

2.3 รูปแบบอักษร

ผู้วิจัยได้เลือกแบบอักษร “4854_kwang MD_Catthai” ซึ่งเป็นรูปแบบผสมผสานระหว่างตัวเขียนและตัวพิมพ์ ที่ดูชัดเจน อ่านง่าย ขนาด 32 พ้อยท์ (สูง 5 มิลลิเมตร)

ชูดวิเศษของฉัน

ภาพที่ 53 แสดงตัวอย่างแบบอักษรที่เลือกใช้

2.4 การกำหนดวิธีใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

ผู้วิจัยพยายามกำหนดวิธีการใช้งานที่เน้นการอำนวยความสะดวกทดแทนเรื่องการวาดภาพมากที่สุด และได้จัดทำคู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ซึ่งอธิบายขั้นตอนการใช้งาน พร้อมแสดงตัวอย่างการจัดวางองค์ประกอบในหน้าหนังสือภาพทำมือครบทุกหน้า ทั้งยังมีการกำหนดตำแหน่งตายตัวของภาพประกอบบางส่วน ลงในหน้ากระดาษที่เตรียมไว้สำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือด้วย

2.5 วัสดุอุปกรณ์ที่เลือกใช้ในการออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

ผู้วิจัยเลือกใช้กระดาษเป็นวัสดุหลักในการสร้างผลงานออกแบบ รองลงมาเป็นสติ๊กเกอร์รูปภาพต่าง ๆ ซึ่งนับว่าสะดวกและปลอดภัยกว่าการใช้กรรไกรและกาว อย่างไรก็ตามเพื่อความหลากหลายและน่าสนใจ ผู้วิจัยได้กำหนดให้สติ๊กเกอร์รูปภาพเหล่านี้ มีพื้นผิวแตกต่างกันด้วยวัสดุต่าง ๆ เช่น กระดาษด้าน กระดาษมัน พลาสติกใส ผ้าพื้นผิวต่าง ๆ และ โฟมยาง เป็นต้น

2.6 การกำหนดรูปเล่มและวิธีเย็บเล่มของหนังสือภาพทำมือ

2.6.1 ผู้วิจัยเลือกกำหนดขนาดของหนังสือภาพทำมือเป็น A5 ซึ่งใกล้เคียงกับขนาดของหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปีที่นิยมใช้กัน (17 ซม. x 18.5 ซม.) และสามารถจัดทำได้ง่าย โดยการนำกระดาษ A4 มาตัดครึ่ง ส่วนเรื่องรูปร่างของหนังสือนั้นกำหนดให้เป็นสี่เหลี่ยมแนวนอน

2.6.2 ผู้วิจัยได้เลือกกำหนดวิธีเย็บเล่มแบบเย็บด้านข้าง โดยใช้เครื่องเจาะรูแบบคู่แล้วร้อยด้วยเชือกแบบหลวม ๆ ซึ่งเป็นวิธีที่ทำได้ง่าย และสามารถเปิดพลิกหน้าได้สะดวก

2.7 ส่วนประกอบของชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดผู้วิจัยได้ทำการออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปซึ่งมีส่วนประกอบหลัก 3 ส่วนได้แก่ หน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ คู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ และชุดอุปกรณ์เพิ่มเติม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

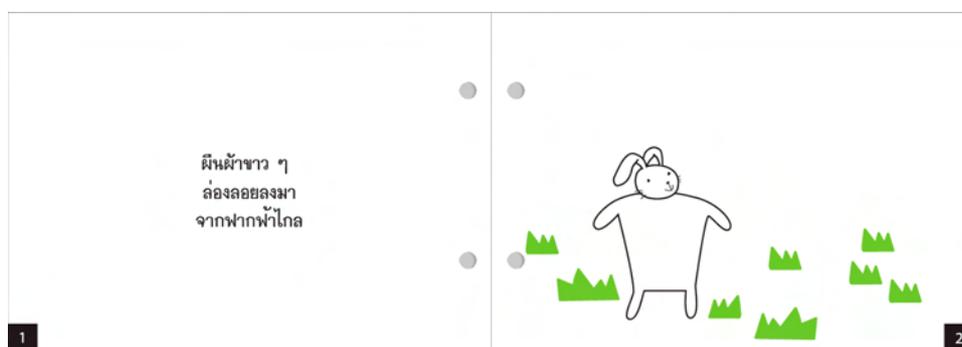
2.7.1 หน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ

ทำจากกระดาษ 140 แกรม ขนาด A5 พร้อมรูเจาะด้านซ้ายมือสำหรับร้อยเชือก ในแต่ละหน้าจะมีคำบรรยายเนื้อเรื่องและภาพประกอบพิมพ์ 45 สี บางส่วนกำหนดไว้ตายตัวพร้อมพื้นที่เว้นว่างสำหรับผู้ใช้งานนำวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ มาสร้างเป็นภาพประกอบที่เสร็จสมบูรณ์สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง โดยหน้ากระดาษทั้งหมดประกอบไปด้วย

ส่วนที่ 1 ปกหน้า มีภาพกระดาษตัวละครเอก พร้อมชื่อเรื่องและช่องว่างสำหรับผู้ใช้งานเขียนชื่อลงไป

ภาพที่ 54 แสดงปกหน้าของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ
ส่วนที่ 2 หน้า 1-32 สำหรับดำเนินเรื่องตามต้นฉบับ (เริ่มหน้า 1 ที่ด้านใน
ของปกหน้า)

ภาพที่ 55 แสดงหน้า 1 และหน้า 2 ของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ
ส่วนที่ 3 หน้า 33-42 สำหรับให้ผู้ใช้งานคิดสร้างสรรค์เนื้อเรื่องต่อเอง

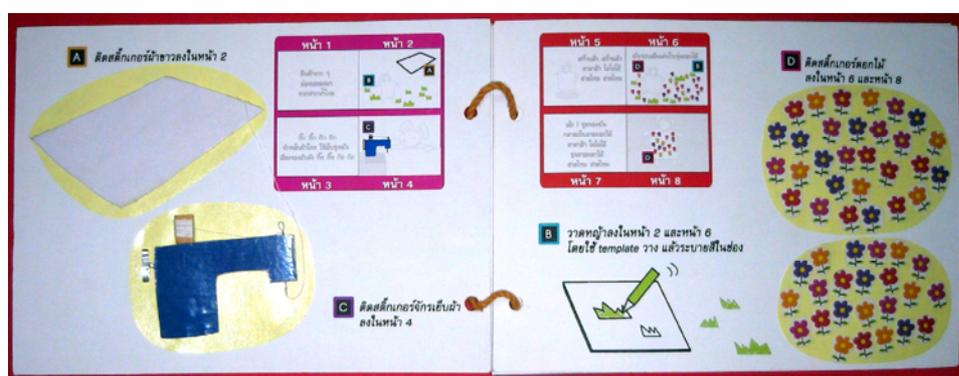
ภาพที่ 56 แสดงหน้า 33 และหน้า 34 ของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ
ส่วนที่ 4 ปกหลัง เป็นแผ่นกระดาษเปล่าสำหรับวางประกอบท้ายเล่ม

2.7.2 คู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

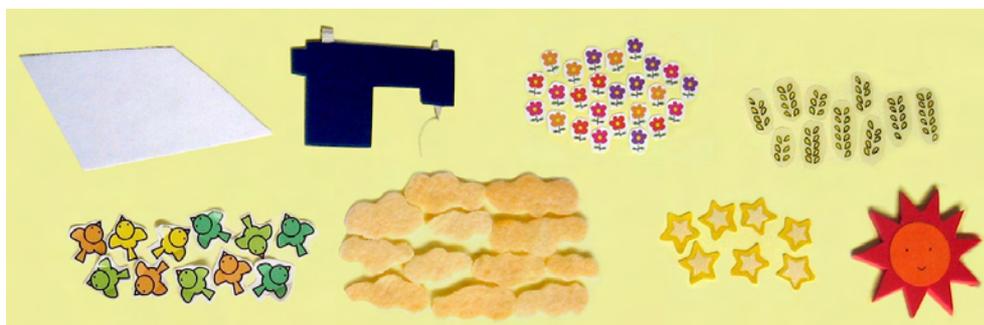
เป็นเล่มหนังสือปกแข็ง ขนาด A5 เย็บเล่มด้วยวิธีเจาะรูร้อยเชือก ด้านในเป็นกระดาษปอนด์ 140 แกรม พิมพ์ 4 สี จำนวน 8 หน้า (รวมปกใน) ประกอบไปด้วยคำบรรยายอธิบายขั้นตอนการใช้งานพร้อมภาพประกอบแสดงตัวอย่างการจัดวางองค์ประกอบในหน้าหนังสือภาพทำมือทุกหน้า และสติ๊กเกอร์รูปสติ๊กเกอร์รูปภาพซึ่งทำจากวัสดุต่าง ๆ ได้แก่ สติ๊กเกอร์รูปพื้นผ้า ทำจากผ้าสีขาว, สติ๊กเกอร์รูปจักรเย็บผ้า ทำจากกระดาษแข็งสีน้ำเงินและด้ายขาว, สติ๊กเกอร์กระดาษฟิวด้้านรูปดอกไม้, สติ๊กเกอร์ใสรูปดอกหญ้า, สติ๊กเกอร์กระดาษฟิวด้้านรูปนกบิน (พับปีกเหยยออกได้), สติ๊กเกอร์รูปเมฆ ทำจากผ้าหนานุ่มสีส้มอ่อน, สติ๊กเกอร์รูปดาวเรืองแสง และสติ๊กเกอร์รูปดวงอาทิตย์ ทำจากโฟมยางสีแดงและกระดาษด้านสีส้ม

ภาพที่ 57 แสดงปกหน้าและปกหลังของหนังสือคู่มือ

ภาพที่ 58 แสดงหน้า 1 และหน้า 2 ของหนังสือคู่มือ

ภาพที่ 59 แสดงสติ๊กเกอร์รูปภาพที่ทำจากวัสดุต่าง ๆ

2.7.3 อุปกรณ์อื่น ๆ

ประกอบไปด้วย ดันแบบพลาสติกใสเจาะช่อง (template) สำหรับวาดรูปหญ้า, ตรายางประทับรูปหยดน้ำ พร้อมตลับผ้าหมักสีน้ำเงิน, สีไม้เปลี่ยนสีได้ และเชือกสำหรับร้อยเย็บเล่มหนังสือภาพทำมือ

ภาพที่ 60 แสดงอุปกรณ์ต่าง ๆ ในชุดภาพประกอบสำเร็จรูป ได้แก่ ดันแบบพลาสติกใสเจาะช่อง (1), ตรายางประทับรูปหยดน้ำพร้อมตลับผ้าหมัก (2), สีไม้เปลี่ยนสีได้ (3) และเชือก (4)

3. การปรับปรุงแก้ไขผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาทำการปรับปรุงแก้ไขผลงานออกแบบดังนี้

3.1 การปรับปรุงหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ

3.1.1 การเปลี่ยนรูปแบบปก

เพื่อให้ปกของหนังสือภาพแต่ละเล่มมีลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างกันไป ผู้วิจัยเปลี่ยนหน้าปกจากของเดิมให้กลายเป็น กระดาษแข็งเปล่าเจาะรู 2 แผ่นสำหรับให้ผู้ใช้งานได้สร้างสรรค์ปกหนังสือภาพทำมือด้วยตนเอง

3.1.2 การเพิ่มหน้ารองปก

เพื่อให้ครบองค์ประกอบของหนังสือภาพ ผู้วิจัยได้เพิ่มหน้ารองปก โดยนำหน้าปกของเดิมมาจัดองค์ประกอบใหม่ให้กลายเป็นหน้ารองปกซึ่งประกอบไปด้วยชื่อเรื่อง และ ช่องเว้นว่างสำหรับผู้ใช้งานเขียนชื่อลงไปด้วย

ภาพที่ 61 แสดงหน้ารองปกของหนังสือภาพทำมือที่เพิ่มเติมขึ้น

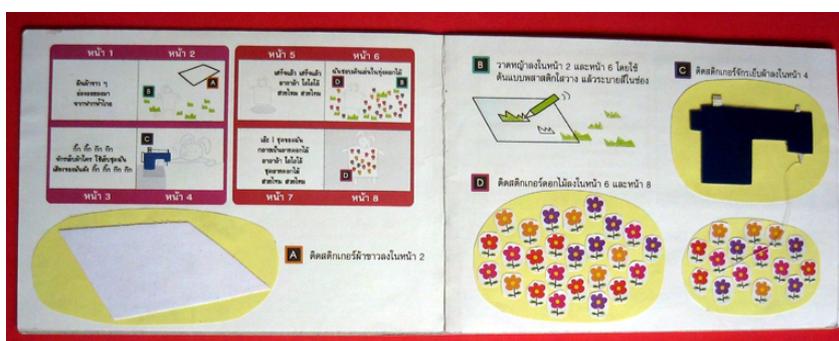
3.2 การปรับปรุงคู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

3.2.1 การปรับปรุงวิธีเย็บเล่ม

เพื่อความเรียบร้อย และลดความสับสน ผู้วิจัยได้เปลี่ยนแปลงวิธีการเย็บเล่ม หนังสือคู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป จากเดิมที่ใช้เชือกร้อยมาเป็นการเย็บเล่มแบบทากาว ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้รวดเร็วจากโรงพิมพ์ และราคาถูก

3.2.2 การปรับปรุงการจัดองค์ประกอบในหน้าหนังสือคู่มือ

เพื่อเพิ่มพื้นที่สำหรับขยายภาพประกอบแสดงวิธีการใช้งานบางส่วนให้มีขนาดใหญ่และดูชัดเจนมากขึ้น

ภาพที่ 62 แสดงหน้า 2 และหน้า 3 ในหนังสือคู่มือ หลังจากปรับปรุงแก้ไขแล้ว

หลังจากทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปๆ ที่เสร็จสมบูรณ์สำหรับใช้ในการทดสอบภาคสนาม ประกอบไปด้วยชุดวัสดุอุปกรณ์ 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 หน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ พร้อมกระดาษแข็งสำหรับทำปกหน้า-หลัง และเชือกสำหรับเย็บเล่ม

ส่วนที่ 2 คู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป พร้อมสติ๊กเกอร์รูปภาพที่ทำจากวัสดุชนิดต่าง ๆ เตรียมไว้ภายในเล่ม

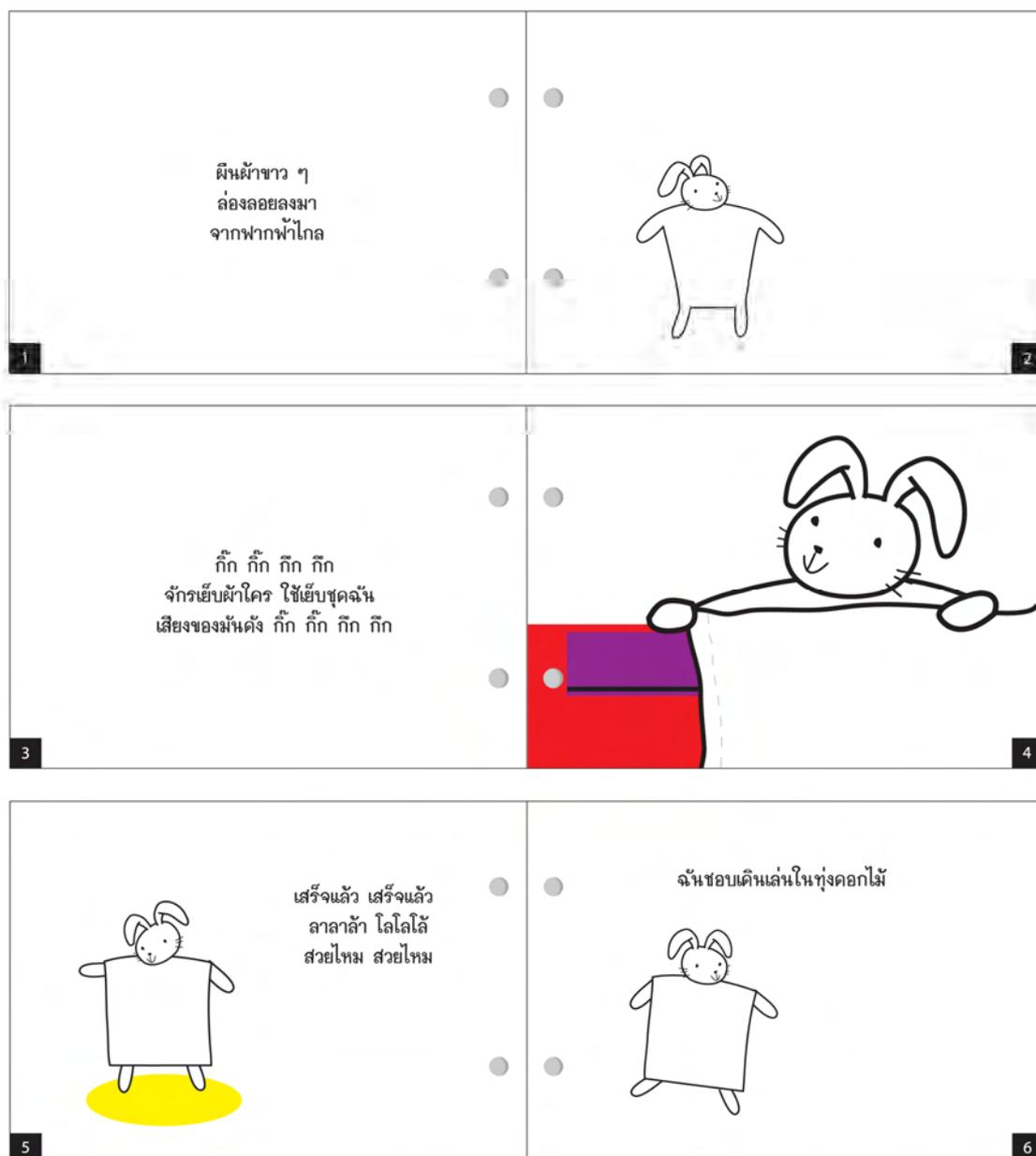
ส่วนที่ 3 ชุดอุปกรณ์สำหรับสร้างภาพประกอบเพิ่มเติม ประกอบด้วย ต้นแบบพลาสติกใสเจาะช่อง (template) สำหรับวาดรูปหน้า ตรายางประทับรูปหยดน้ำพร้อมตลับฟ้าหมึกสีน้ำเงิน และสีไม้เปลี่ยนไส้ได้

ภาพที่ 65 แสดงผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปทั้ง 3 ส่วน

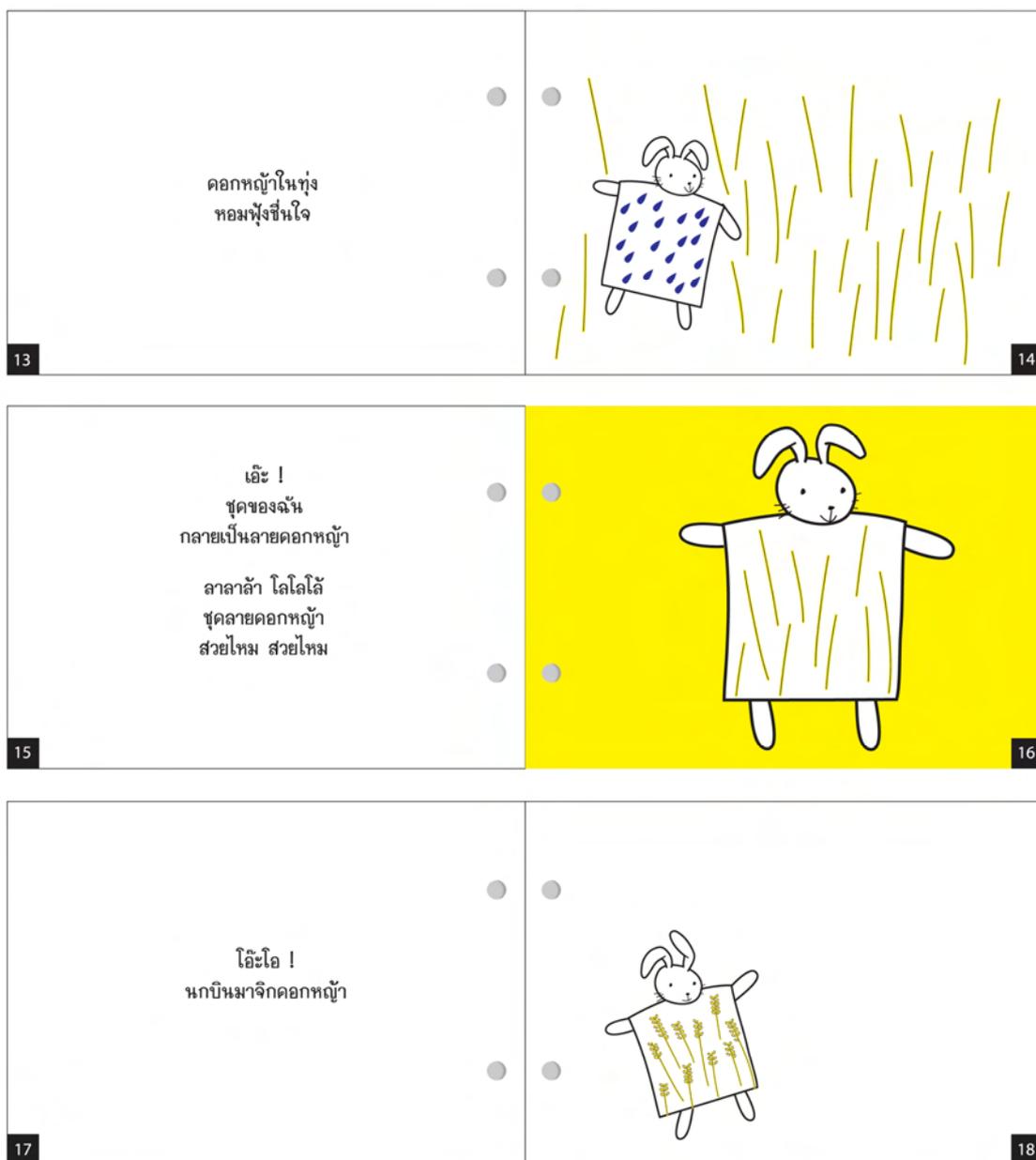
ภาพที่ 66 แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ (หน้ารองปก)

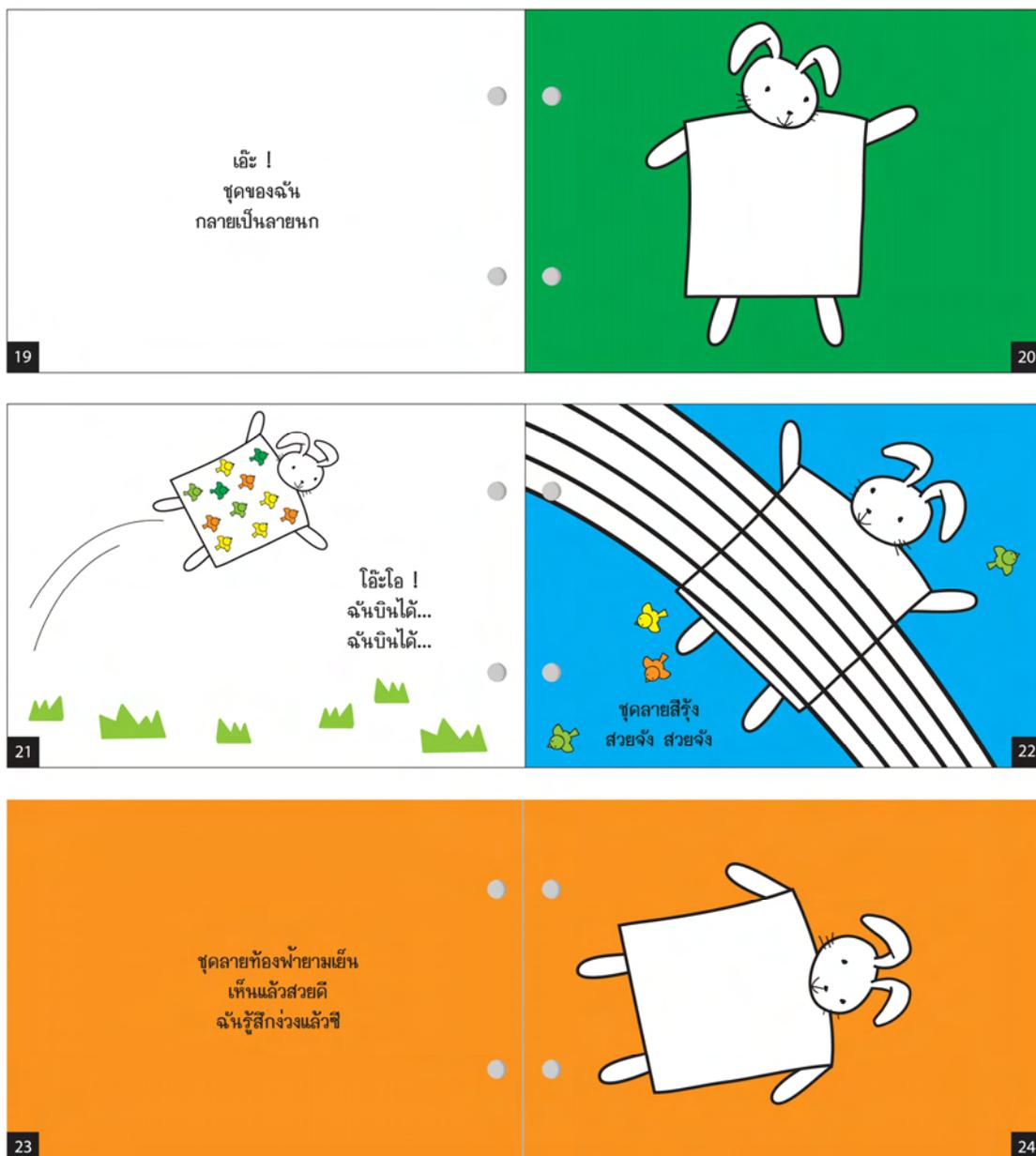
ภาพที่ 67 แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ (หน้า1-6)

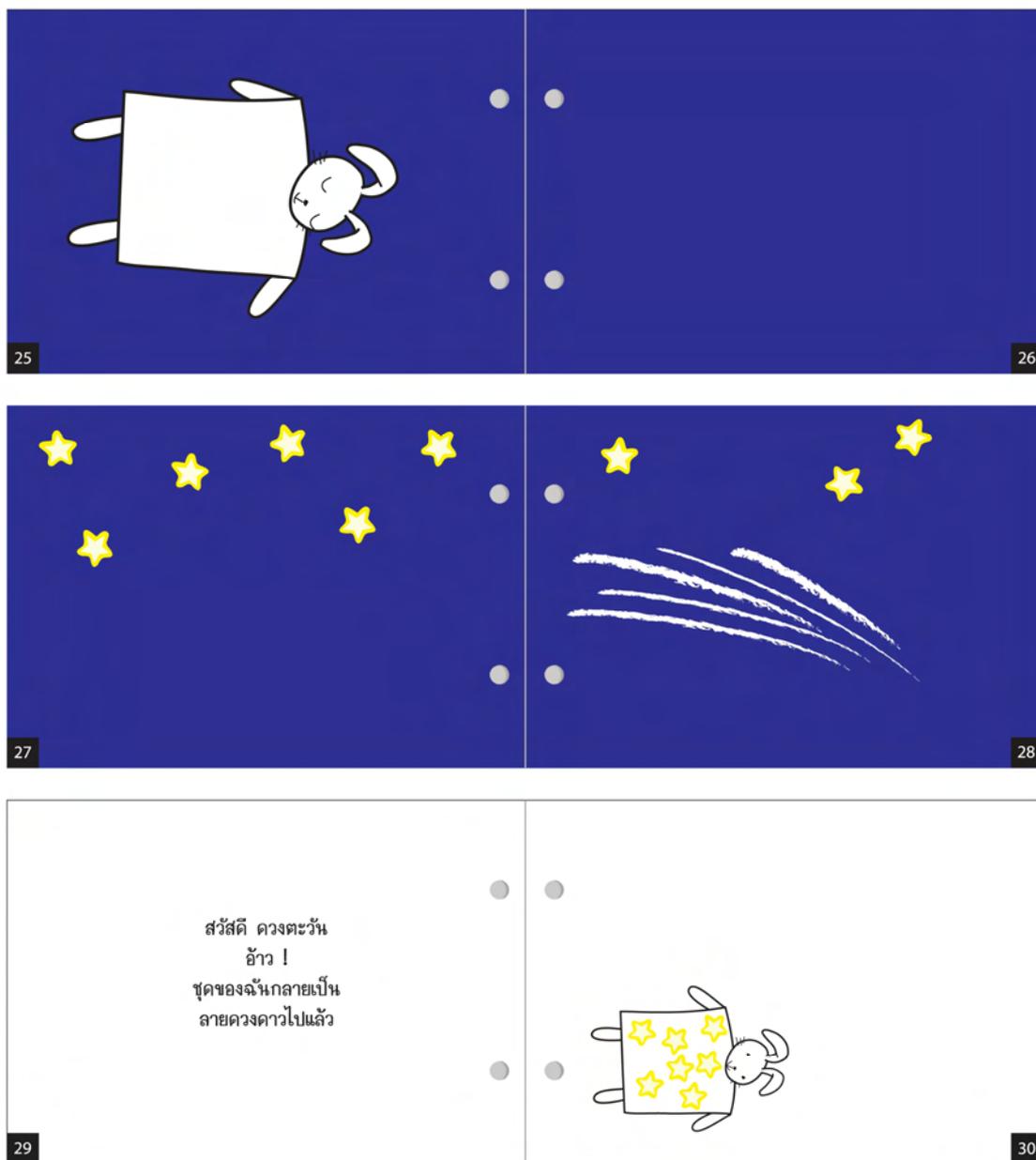
ภาพที่ 68 แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ (หน้า 7-12)

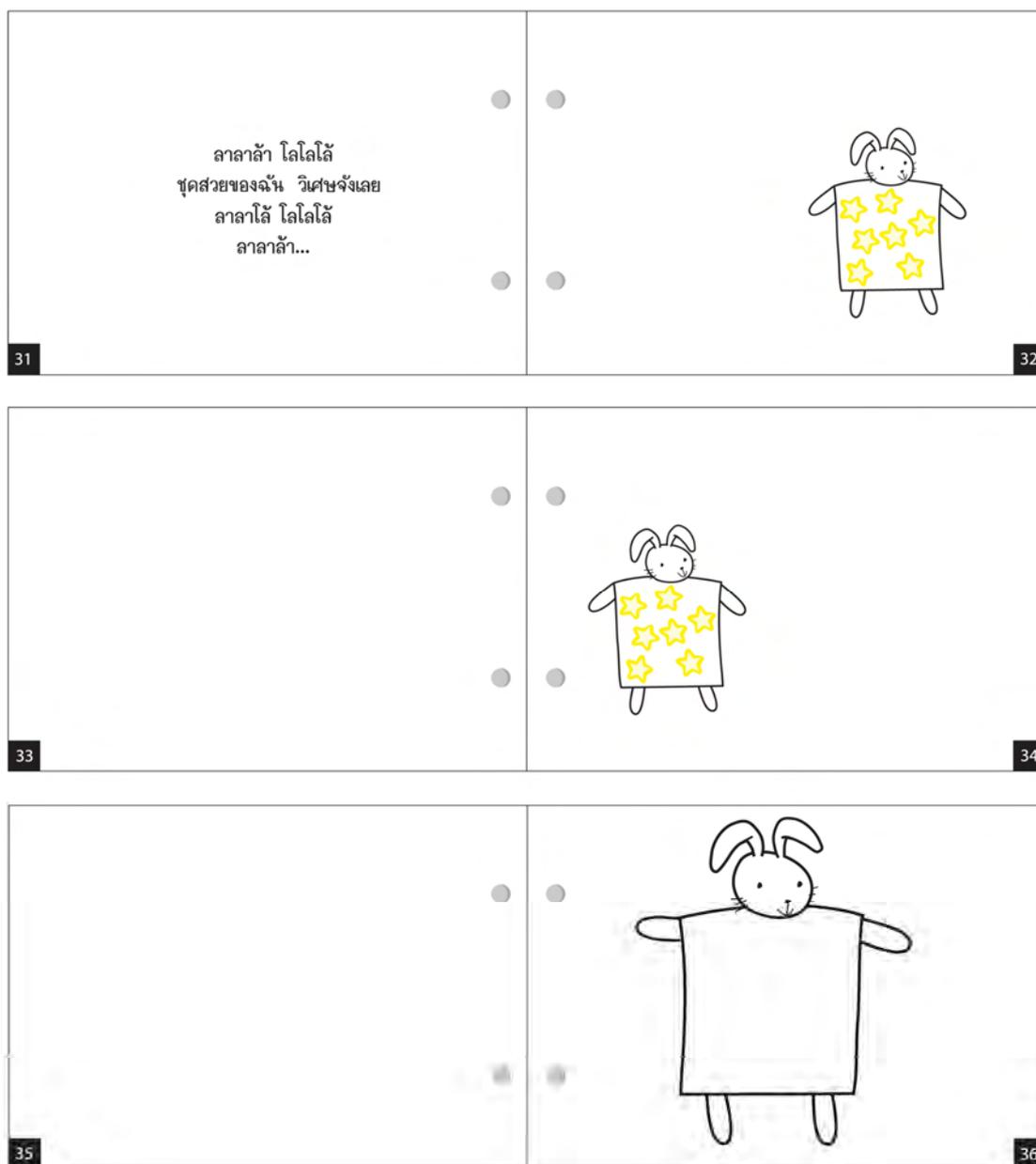
ภาพที่ 69 แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ (หน้า 13-18)

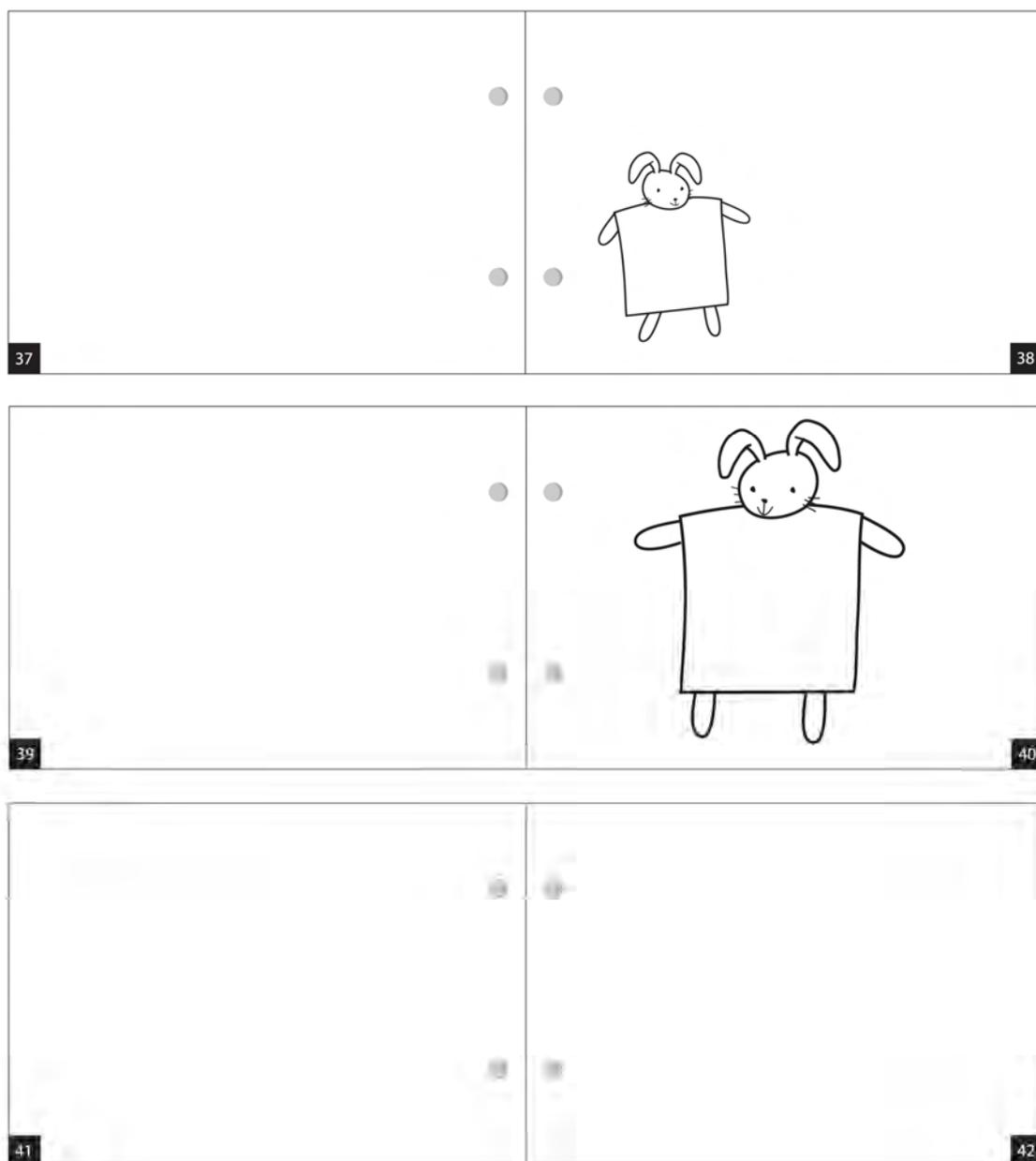
ภาพที่ 70 แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ (หน้า 19-24)

ภาพที่ 71 แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ (หน้า 25-30)

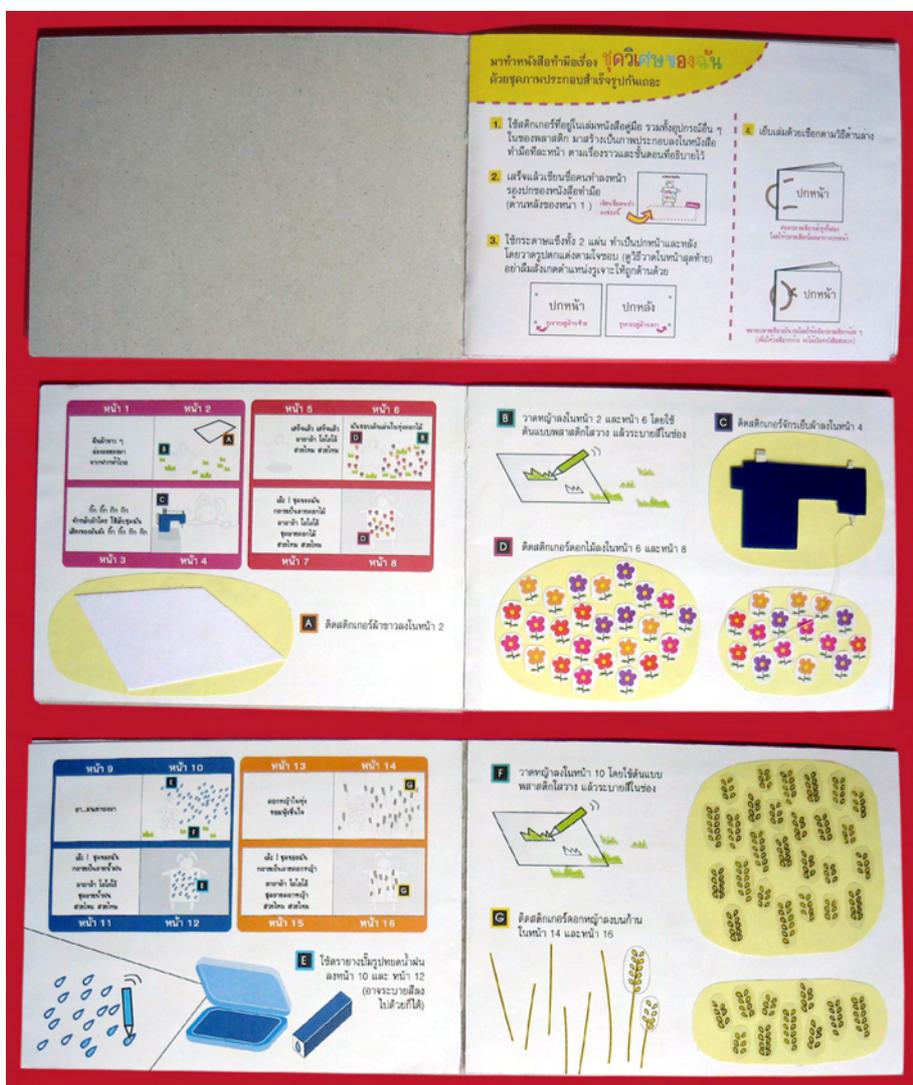
ภาพที่ 72 แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ (หน้า 31-36)

ภาพที่ 73 แสดงหน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ (หน้า 37-42)

ภาพที่ 74 แสดงปกหน้าและปกหลังของกลุ่มการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

ภาพที่ 75 แสดงหน้าต่าง ๆ ภายในเล่มคู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป (หน้า 1-5)

ภาพที่ 76 แสดงหน้าต่าง ๆ ภายในเล่มคู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป (หน้า 6-10)

ภาพที่ 77 แสดงชุดอุปกรณ์สำหรับสร้างภาพประกอบเพิ่มเติม

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลงานออกแบบ

ผู้วิจัยนำข้อมูลบางส่วนจากแบบประเมินผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ที่ได้รับการตรวจประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน และข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นหลังจากทดลองใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ที่ตอบโดยกลุ่มตัวอย่าง (คือ กลุ่มผู้ปกครองของเด็กวัย 3-5 ปี ฐานะปานกลาง มีอายุไม่เกิน 45 ปี อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล) จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นข้อมูลในลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและวิเคราะห์เปรียบเทียบกัน ตามเกณฑ์แปรผลค่าเฉลี่ยดังตารางด้านล่าง ตารางที่ 9 แสดงเกณฑ์การแปรผลค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์แปรผลแบบที่ 1	เกณฑ์แปรผลแบบที่ 2	เกณฑ์แปรผลแบบที่ 3
4.50 - 5.00	มากที่สุด	ดีมาก	พอใจมากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก	ดี	พอใจมาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง	พอใช้ได้	พอใจปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย	ควรปรับปรุง	พอใจน้อย
1.49 ลงไป	น้อยที่สุด	ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง	พอใจน้อยที่สุด

4.1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินรายละเอียดชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

4.1.1 ประเมินรูปแบบภาพประกอบในชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

4.1.1.1 ลักษณะลายเส้นภาพประกอบ

ตารางที่ 10 แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องลักษณะลายเส้นภาพประกอบ

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (ดีมาก)	4 (ดี)	3 (พอใช้ได้)	2 (ควรปรับปรุง)	1 (ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง)		
ลักษณะลายเส้นภาพประกอบในกลุ่มมือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ	4	3				7	4.57 (ดีมาก)
ลักษณะลายเส้นภาพประกอบในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	6	1				7	4.86 (ดีมาก)

ตารางที่ 11 แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องลักษณะลายเส้นภาพประกอบ

รายการประเมิน	ความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (พอใจมากที่สุด)	4 (พอใจมาก)	3 (พอใจปานกลาง)	2 (พอใจน้อย)	1 (พอใจน้อยที่สุด)		
ลักษณะลายเส้นภาพประกอบในชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ	2	24	4			30	3.93 (พอใจมาก)

ข้อมูลจากตารางที่ 10 พบว่าค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องลักษณะลายเส้นของภาพประกอบในหนังสือคู่มือและในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ คือ 4.57 และ 4.86 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก ในขณะที่เดียวกัน ข้อมูลจากตารางที่ 11 พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อลักษณะลายเส้นของภาพประกอบในชุดภาพประกอบสำเร็จรูปคือ 3.93 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

4.1.1.2 สีของภาพประกอบ

ตารางที่ 12 แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องสีของภาพประกอบ

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (ดีมาก)	4 (ดี)	3 (พอใช้ได้)	2 (ควรปรับปรุง)	1 (ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง)		
สีของภาพประกอบในคู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ	3	1	3			7	3.14 (พอใช้ได้)
สีของภาพประกอบในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	4	3				7	4.57 (ดีมาก)

ตารางที่ 13 แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องสีของภาพประกอบ

รายการประเมิน	ความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (พอใจมากที่สุด)	4 (พอใจมาก)	3 (พอใจปานกลาง)	2 (พอใจน้อย)	1 (พอใจน้อยที่สุด)		
สีของภาพประกอบในชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ	4	16	9	1		30	3.77 (พอใจมาก)

ข้อมูลจากตารางที่ 12 พบว่าค่าเฉลี่ยการประเมินผู้เชี่ยวชาญในเรื่องสีของภาพประกอบในหนังสือคู่มือและในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ คือ 3.14 และ 4.57 ซึ่งอยู่ในระดับพอใช้ได้และดีมากตามลำดับ ในขณะที่เดียวกัน ข้อมูลจากตารางที่ 13 พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสีของภาพประกอบในชุดภาพประกอบสำเร็จรูปคือ 3.77 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

4.1.2 ประเมินรูปเล่มและวิธีเย็บเล่มของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ

4.1.2.1 รูปเล่มของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ

ตารางที่ 14 แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องรูปเล่มของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (ดีมาก)	4 (ดี)	3 (พอใช้ได้)	2 (ควรปรับปรุง)	1 (ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง)		
รูปเล่มของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	2	4	1			7	4.14 (ดี)

ตารางที่ 15 แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องในเรื่องรูปเล่มของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ

รายการประเมิน	ความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (พอใจมากที่สุด)	4 (พอใจมาก)	3 (พอใจปานกลาง)	2 (พอใจน้อย)	1 (พอใจน้อยที่สุด)		
ขนาดของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	4	19	5	2		30	3.83 (พอใจมาก)
รูปร่างของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	2	19	7	1	1	30	3.67 (พอใจมาก)

ข้อมูลจากตารางที่ 14 พบว่าค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องลักษณะลายเส้นของภาพประกอบในหนังสือคู่มือและในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ 4.14 ซึ่งอยู่ในระดับดี ในขณะที่เดียวกัน ข้อมูลจากตารางที่ 15 พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อขนาดและรูปร่างของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือคือ 3.83 และ 3.67 ตามลำดับซึ่งอยู่ในระดับมาก

4.1.2.2 วิธีเย็บเล่มหนังสือภาพทำมือ

ตารางที่ 16 แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องวิธีการเย็บเล่มหนังสือภาพทำมือ

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (ดีมาก)	4 (ดี)	3 (พอใช้ได้)	2 (ควรปรับปรุง)	1 (ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง)		
วิธีการเย็บเล่มหนังสือภาพทำมือ	2	3	2			7	4.00 (ดี)

ตารางที่ 17 แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องวิธีการเย็บเล่มหนังสือภาพทำมือ

รายการประเมิน	ความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (พอใจมากที่สุด)	4 (พอใจมาก)	3 (พอใจปานกลาง)	2 (พอใจน้อย)	1 (พอใจน้อยที่สุด)		
วิธีการเย็บเล่มหนังสือภาพทำมือ	1	10	13	4	2	30	3.13 (พอใจปานกลาง)

ข้อมูลจากตารางที่ 16 พบว่าค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องวิธีการเย็บเล่มหนังสือภาพทำมือ คือ 4 ซึ่งอยู่ในระดับดี ในขณะที่เดียวกัน ข้อมูลจากตารางที่ 17 พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิธีการเย็บเล่มหนังสือภาพทำมือ คือ 3.13 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

4.1.3 ประเมินตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ

4.1.3.1 รูปแบบตัวอักษร

ตารางที่ 18 แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องรูปแบบตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (ดีมาก)	4 (ดี)	3 (พอใช้ได้)	2 (ควรปรับปรุง)	1 (ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง)		
รูปแบบตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	5	2				7	4.71 (ดีมาก)

ตารางที่ 19 แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องรูปแบบตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ

รายการประเมิน	ความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (พอใจมากที่สุด)	4 (พอใจมาก)	3 (พอใจปานกลาง)	2 (พอใจน้อย)	1 (พอใจน้อยที่สุด)		
รูปแบบตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	2	21	7			30	3.83 (พอใจมาก)

ข้อมูลจากตารางที่ 18 พบว่าค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องรูปแบบตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ คือ 4.71 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก ในขณะที่เดียวกัน ข้อมูลจากตารางที่ 19 พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับ คือ 3.83 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

4.1.3.2 ขนาดตัวอักษร

ตารางที่ 20 แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องขนาดตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (ดีมาก)	4 (ดี)	3 (พอใช้ได้)	2 (ควรปรับปรุง)	1 (ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง)		
ขนาดตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	5	2				7	4.71 (ดีมาก)

ตารางที่ 21 แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องขนาดตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ

รายการประเมิน	ความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (พอใจมากที่สุด)	4 (พอใจมาก)	3 (พอใจปานกลาง)	2 (พอใจน้อย)	1 (พอใจน้อยที่สุด)		
ขนาดตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	2	17	10	1		30	4.30 (พอใจมาก)

ข้อมูลจากตารางที่ 20 พบว่าค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องขนาดตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ คือ 4.71 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก ในขณะที่เดียวกัน ข้อมูลจากตารางที่ 21 พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อขนาดตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ คือ 4.3 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

4.2.1 ประเมินความชัดเจนในการอธิบายขั้นตอนการใช้งาน

ตารางที่ 22 แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องความชัดเจนในการอธิบายขั้นตอนการใช้งาน

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (ดีมาก)	4 (ดี)	3 (พอใช้ได้)	2 (ควรปรับปรุง)	1 (ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง)		
ความชัดเจนในการอธิบายขั้นตอนการใช้งาน	3	4				7	4.43 (ดี)

ตารางที่ 23 แสดงการความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เรื่องความชัดเจนในการอธิบายขั้นตอนการใช้งาน

รายการประเมิน	ความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (พอใจมากที่สุด)	4 (พอใจมาก)	3 (พอใจปานกลาง)	2 (พอใจน้อย)	1 (พอใจน้อยที่สุด)		
ความชัดเจนในการอธิบายขั้นตอนการใช้งาน	6	16	5	30		30	3.83 (พอใจมาก)

ข้อมูลจากตารางที่ 22 พบว่าค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องความชัดเจนในการอธิบายขั้นตอนการใช้งาน คือ 4.43 ซึ่งอยู่ในระดับดี ในขณะที่เดียวกัน ข้อมูลจากตารางที่ 23 พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความชัดเจนในการอธิบายขั้นตอนการใช้งาน คือ 3.83 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

4.2.2 ประเมินวัสดุอุปกรณ์ในชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

ตารางที่ 24 แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ในชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (ดีมาก)	4 (ดี)	3 (พอใช้ได้)	2 (ควรปรับปรุง)	1 (ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง)		
วัสดุที่ใช้จัดทำเล่มหนังสือคู่มือ	4	3				7	4.57 (ดีมาก)
วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้จัดทำภาพประกอบสำเร็จรูป	4	3				7	4.57 (ดีมาก)
วัสดุที่ใช้จัดทำหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ	5	2				7	4.71 (ดีมาก)

ตารางที่ 25 แสดงการความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ในชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

รายการประเมิน	ความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (พอใจมากที่สุด)	4 (พอใจมาก)	3 (พอใจปานกลาง)	2 (พอใจน้อย)	1 (พอใจน้อยที่สุด)		
วัสดุอุปกรณ์ในชุดภาพประกอบสำเร็จรูป	11	14	5			30	4.20 (พอใจมาก)

ข้อมูลจากตารางที่ 24 พบว่าค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องวัสดุที่ใช้จัดทำเล่มหนังสือคู่มือ และภาพประกอบสำเร็จรูป คือ 4.57 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก ส่วนค่าเฉลี่ยการประเมินเรื่องหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ คือ 4.71 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก ในขณะเดียวกัน ข้อมูลจากตารางที่ 25 พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวัสดุอุปกรณ์ในชุดภาพประกอบสำเร็จรูป คือ 4.2 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

4.2.3 ประเมินลักษณะการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

ตารางที่ 26 แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องลักษณะการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (ดีมาก)	4 (ดี)	3 (พอใช้ได้)	2 (ควรปรับปรุง)	1 (ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง)		
วิธีใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ	4	3				7	4.57 (ดีมาก)
ระดับความปลอดภัยในการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ		5	2			7	3.71 (ดี)

ตารางที่ 27 แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เรื่องความสะดวกในการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

รายการประเมิน	ความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (พอใจมากที่สุด)	4 (พอใจมาก)	3 (พอใจปานกลาง)	2 (พอใจน้อย)	1 (พอใจน้อยที่สุด)		
ความสะดวกในการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ	11	13	6			30	4.17 (พอใจมาก)

ข้อมูลจากตารางที่ 26 พบว่าค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องวิธีใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ คือ 4.57 ซึ่งอยู่ในระดับดี ในขณะที่เดียวกัน ข้อมูลจากตารางที่ 27 พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสะดวกในการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ คือ 4.17 ซึ่งอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ตารางที่ ยังแสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องระดับความปลอดภัยในการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปคือ 3.71 ซึ่งอยู่ในระดับดี

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินภาพรวมของผลงานออกแบบชุดภาพประกอบประกอบสำเร็จรูปฯ

ตารางที่ 28 แสดงการประเมินภาพรวมโดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องความน่าสนใจของผลงานออกแบบ

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)		
ความน่าสนใจของผลงานออกแบบ	3	4				7	4.43 (มาก)

ตารางที่ 29 แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องภาพรวมของผลงานออกแบบ

รายการประเมิน	ความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)		
ความน่าสนใจของผลงานออกแบบ	5	18	7			30	3.93 (มาก)
ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ช่วยให้ผู้ใช้งานรู้สึกอยากผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานมากขึ้น	4	16	7	3		30	3.70 (มาก)

ข้อมูลจากตารางที่ 28 พบว่าค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องความน่าสนใจของผลงานออกแบบ คือ 4.43 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ในขณะที่เดียวกัน ข้อมูลจากตารางที่ 29 พบว่าค่าเฉลี่ยความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องความน่าสนใจของผลงานออกแบบ คือ 3.93 ซึ่งอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ตารางที่ 29 ยังแสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยความเห็นเรื่องชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ช่วยให้ผู้ใช้งานรู้สึกอยากผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานมากขึ้น คือ 3.70 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิภาพผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

ตารางที่ 30 แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องความสอดคล้องระหว่างผลงานออกแบบกับสมมติฐานของการวิจัย

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)		
ความสอดคล้องระหว่างผลงานออกแบบกับสมมติฐานของการวิจัย	3	3	1			7	4.28 (มาก)

ตารางที่ 31 แสดงความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องความสะดวกเมื่อมีชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ เป็นเครื่องมือในการผลิตหนังสือภาพทำมือ

รายการประเมิน	ความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง					รวม	ค่าเฉลี่ย
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)		
ความสะดวกเมื่อมีชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ เป็นเครื่องมือในการผลิตหนังสือภาพทำมือ	6	22	2			30	4.13 (มาก)

ทั้งนี้ สมมติฐานของการวิจัยคือ “ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี สามารถช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครองในการผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับเด็กวัย 3-5 ปี ได้” ดังนั้น เกณฑ์ที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพผลงานออกแบบในการวิจัยครั้งนี้คือ “ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปช่วยให้กลุ่มตัวอย่างสามารถผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานได้สะดวกมากน้อยเพียงใด” โดยจากตารางที่ 31 พบว่าความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องความสะดวกเมื่อมีชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ เป็นเครื่องมือในการผลิตหนังสือภาพทำมือ มีค่าเฉลี่ยคือ 4.13 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกันกับสมมติฐานของการวิจัย นอกจากนี้ ตารางที่ 30 ยังแสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องความสอดคล้องระหว่างผลงานออกแบบกับสมมติฐานของงานวิจัย คือ 4.28 ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูป เพื่อให้ผู้ปกครองของเด็กวัย 3-5 ปี สามารถผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานได้สะดวกมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ข้อมูลจากภาคเอกสารและภาคสนามมาวิเคราะห์เพื่อสร้างผลงานออกแบบ และนำไปให้กลุ่มตัวอย่างทดลองใช้งาน โดยได้ผลสรุปการวิจัยดังนี้

1.1 ผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

เป็นชุดภาพประกอบสำเร็จรูปสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือเรื่อง "ชุดพิเศษของฉัน" ซึ่งประกอบไปด้วยวัสดุอุปกรณ์ 3 ส่วนคือ

1.1.1 หน้ากระดาษเจาะรูสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ พร้อมกระดาษแข็งสำหรับทำปกหน้า-หลัง และเชือกสำหรับเย็บเล่ม

1.1.2 คู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป พร้อมสติ๊กเกอร์รูปภาพที่ทำจากวัสดุชนิดต่าง ๆ เตรียมไว้ภายในเล่ม

1.1.3 วัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างภาพประกอบเพิ่มเติม ประกอบด้วย ดินแบบพลาสติกใสเจาะช่อง (template) สำหรับวาดรูปหญ้า ทรายยางประทับรูปหยดน้ำพร้อมตลับผ้าหมึกสีน้ำเงิน และสีไม้เปลี่ยนสีได้

1.2 ผลจากการทดลองใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯของกลุ่มตัวอย่าง

จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองของเด็กวัย 3-5 ปี ฐานะปานกลาง มีอายุไม่เกิน 45 ปี อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 30 คน นั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นเรื่องความสะดวกเมื่อใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ในการผลิตหนังสือภาพทำมืออยู่ในระดับ 4 คือ “มาก”

จะเห็นได้ว่าผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยคือ “ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี สามารถช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครองในการผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับเด็กวัย 3-5 ปี ได้”

2. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี นั้น มีการดำเนินงานตามลำดับขั้นตอนต่าง ๆ คือ การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากภาคเอกสารและภาคสนาม นำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูป จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินและปรับปรุงแก้ไขก่อนจะนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลการทดลองมาวิเคราะห์และสรุปผล

ทั้งนี้ ผลงานออกแบบที่ได้จากการงานวิจัยคือ ภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ซึ่งผ่านการตรวจประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ปกครองของเด็กวัย 3-5 ปี ฐานะปานกลาง มีอายุไม่เกิน 45 ปี อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 30 คน โดยนำข้อมูลที่ได้ในลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มาวิเคราะห์เปรียบเทียบในลักษณะค่าเฉลี่ยซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 รายละเอียดของชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

2.1.1 รูปแบบภาพประกอบในชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

ทั้งผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเรื่องลักษณะลายเส้นของภาพประกอบในทิศทางที่ดีใกล้เคียงกัน ส่วนในเรื่องสีของภาพประกอบนั้น ถึงแม้กลุ่มตัวอย่างจะมีความเห็นในทิศทางที่ดีโดยภาพรวม แต่ผู้เชี่ยวชาญบางส่วนเห็นว่าการคุมเรื่องสีในกรณีนี้อาจมีข้อจำกัดเนื่องจากความหลากหลายของวัสดุ

2.1.2 รูปเล่มและวิธีเย็บเล่มของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ

ทั้งผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเรื่องรูปเล่มของหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือในทิศทางที่ดีใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม มีผู้เชี่ยวชาญบางส่วนเห็นว่าขนาดของหนังสือน่าจะค่อนข้างเล็กซึ่งอาจมีผลถึงการจับวางองค์ประกอบภาพด้วย แต่เมื่อคำนึงถึงการลักษณะการใช้งานที่เป็นหนังสือภาพทำมือนั้น นับว่ามีความเหมาะสมใช้ได้ ส่วนในเรื่องของการเย็บเล่มหนังสือภาพทำมือนั้น แม้ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่จะมีความเห็นโดยภาพรวมในทิศทางที่ดี แต่ก็มีผู้เชี่ยวชาญและผู้ใช้งานบางส่วนเห็นว่า เป็นวิธีเย็บเล่มที่ดูไม่ค่อยแข็งแรง นอกจากนี้ ผู้ใช้งานบางส่วนยังเย็บเล่มแน่นเกินไป (ซึ่งแตกต่างจากวิธีที่แนะนำไว้ในหนังสือคู่มือ) ทำให้เปิดหน้าหนังสือได้ยาก

2.1.3 ตัวอักษรในหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ

ทั้งผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเรื่องรูปแบบและขนาดของตัวอักษรในทิศทางที่ดีใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม มีผู้เชี่ยวชาญบางส่วนเห็นว่าหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี นั้น ควรใช้แบบอักษรที่ถูกต้องตามอักขระอักษรไทย ในขณะที่เดียวกันผู้เชี่ยวชาญบางส่วนกลับเห็นว่าแบบอักษรที่ผู้วิจัยเลือกใช้นั้นเหมาะสมแล้ว เพราะมีรูปแบบคล้ายลายมือเขียนซึ่งดูไม่ผิดเพี้ยนไปจากแบบอักษรที่ถูกต้องมากจนเกินไปนัก ทำให้ผู้อ่านคลายเหมาะสมกับการใช้งานในหนังสือภาพทำมือ

2.2 รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

ทั้งผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นเรื่องลักษณะการใช้งาน วัสดุอุปกรณ์ และความชัดเจนในการอธิบายขั้นตอนการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ในทิศทางที่ดีใกล้เคียงกัน โดยผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่างบางส่วนให้ความเห็นว่า ผลงานออกแบบชุดนี้ช่วยส่งเสริมเรื่องความคิดสร้างสรรค์และเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว อย่างไรก็ตามมีผู้เชี่ยวชาญบางส่วนเห็นว่าชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯเหมาะสมสำหรับให้ผู้ปกครองทำร่วมกับบุตรหลานวัย 3-5 ปี และเนื่องจากชิ้นส่วนของวัสดุบางอย่างมีขนาดเล็กมาก ดังนั้นเพื่อความปลอดภัย จึงควรเน้นย้ำให้ชัดเจนว่า “ห้ามปล่อยให้เด็กวัย 3-5 ปี ใช้งาน โดยลำพัง”

2.3 ภาพรวมของผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

ทั้งผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเรื่องความน่าสนใจของชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ในทิศทางที่ดีใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังเห็นว่าชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ช่วยให้ผู้ใช้งานรู้สึกอยากผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานมากขึ้นในระดับ “มาก” (ค่าเฉลี่ยคือ 3.7)

2.4 ประสิทธิภาพของผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

สำหรับประสิทธิภาพของผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ นั้น ใช้เกณฑ์เรื่องความสอดคล้องของผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ กับสมมติฐานของการวิจัย คือ “ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ช่วยให้ผู้ปกครองสามารถผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานได้สะดวก” โดยกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเรื่องความสะดวกเมื่อมีชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ เป็นเครื่องมือในการผลิตหนังสือภาพทำมือ คิดเป็นค่าเฉลี่ยคือ “4.13” ซึ่งอยู่ในระดับ “มาก” นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ มีความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย คิดเป็นค่าเฉลี่ยคือ “4.28” ซึ่งอยู่ในระดับ “มาก” เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยชิ้นนี้เป็นเพียงงานต้นแบบสำหรับเนื้อเรื่องในหนังสือภาพที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ ซึ่งในเบื้องต้นนั้นนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนรู้ใน

รูปแบบต่าง ๆ เพิ่มเติมต่อไปได้ รวมทั้งการนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมที่มีจุดประสงค์ในลักษณะเดียวกันด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ลักษณะการใช้งานของชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ นี้ ผู้เชี่ยวชาญบางส่วนให้ความเห็นว่าเหมาะสำหรับเด็กโตใช้งานด้วยตนเอง ผู้วิจัยจึงเห็นว่างานวิจัยชิ้นนี้น่าจะเป็นแนวทางในการผลิตสื่อในลักษณะที่คล้ายกันสำหรับเด็กโตได้ด้วย

3.2 มีผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ เป็นสื่อที่น่าสนใจ มีความเป็นไปได้ในการผลิตจริง เป็นชุดอุปกรณ์ที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และความสัมพันธ์ในครอบครัว ทั้งยังสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตรอนุบาลศึกษาในเรื่องความร่วมมือของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาของเด็กวัยอนุบาล ผู้วิจัยจึงเห็นว่างานวิจัยชิ้นนี้น่าจะเป็นแนวทางในการผลิตสื่อในที่สอดคล้องกับหลักสูตรดังกล่าวได้ด้วย

3.3 สำหรับวิธีใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ นั้น ผู้เชี่ยวชาญบางส่วนให้ความเห็นว่ามีความสะดวกจริง แต่หากลดความสำเร็จรูปลงบ้างน่าจะช่วยส่งเสริมเรื่องความคิดสร้างสรรค์และความเป็นเอกลักษณ์ของหนังสือทำมือแต่ละเล่มได้มากขึ้น ซึ่งการที่ผู้วิจัยกำหนดให้ผู้ใช้งานมีการต่อยอดเนื้อเรื่องเพิ่มเติมนั้น นับเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนส่วนนี้ได้ แต่จากการทดลองใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างเพียงส่วนน้อยที่ทำการต่อยอดเนื้อเรื่องในหนังสือภาพทำมือ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากนำงานวิจัยชิ้นนี้ไปพัฒนาเพื่อผลิตจริง น่าจะมีการคิดค้นวิธีการใช้งานที่ลดความสำเร็จรูปของอุปกรณ์ในรูปแบบอื่นเพิ่มเติมด้วย

3.4 ในเรื่องวิธีการเย็บเล่มหนังสือภาพทำมือนั้น ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นการร้อยเชือกแบบหลวมเพื่อความสะดวกในและสามารถเปิดหน้าหนังสือได้ง่าย โดยได้มีการระบุวิธีทำในหนังสือคู่มือด้วย แต่จากการทดลองใช้งานพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังคงผูกเชือกแน่นจนเกินไปทำให้เปิดหนังสือภาพได้ยาก ผู้วิจัยจึงเห็นว่าผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากนำงานวิจัยชิ้นนี้ไปพัฒนาเพื่อผลิตจริง น่าจะมีการปรับปรุงวิธีการสื่อสารเรื่องการเย็บเล่ม หรือคิดค้นวิธีการเย็บเล่มรูปแบบอื่นแทน

3.5 หากมีการผลิตชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ เพื่อการจำหน่าย ควรให้ความสนใจเรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ซื้อ

3.6 การนำชุดภาพประกอบสำเร็จรูปไปศึกษาพัฒนาต่อ ควรทดสอบเรื่องการสื่อสารด้วยภาพกับกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือทำมือ (ซึ่งสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือเด็กวัย 3-5 ปี) โดยตรง ว่าสามารถเข้าใจภาพประกอบในชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ซึ่งมีลักษณะการตัดทอนรายละเอียดดังกล่าวได้หรือไม่

บรรณานุกรม

- กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์. หนังสือทำมือ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คิดคม, 2545.
- เกริก ยืนพันธุ์. การออกแบบและเขียนภาพประกอบสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2543.
- ครรชิต มนูญผล. เคล็ดไม่ลับในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของคุรุสภา, 2547.
- จินตนา ไบกาชูยี. การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2534.
- _____. การเขียนสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, ม.ป.ป.
- _____. เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2542.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. การทำหนังสือสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บุรพาสาส์น, 2527.
- _____. การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศิลปาบรรณาคาร, 2542.
- _____. วรรณกรรมสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศิลปาบรรณาคาร, 2545.
- ฉานินทร วีระเวชพิสัย. "โครงการออกแบบหนังสือผ้า เพื่อฝึกทักษะและเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย (3-5ปี)." ศิลปนิพนธ์ปริญญาศิลปบัณฑิต ภาควิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2533.
- ณรงค์ ทองปาน. การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2526.
- ทาดาชิ มัตซึอิ. สร้างนิสัยรักการอ่านให้ลูกน้อย. กรุงเทพฯ : มุลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก, 2549.
- นิไพพรรณ เกิดสว่าง. "ผลการใช้หนังสือชุดการอ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่านของเด็กวัยอนุบาล." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- บันลือ พุกกะวัน. วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2521
- พรจันทร์ จันทวิมล. การเขียนและจัดทำสื่อสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : บริษัท ดันอ้อแกรมมี จำกัด, 2540.
- ไพพรรณ อินทนิล. การส่งเสริมการอ่าน. ชลบุรี : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2546.

พิมพ์จิต สถิตวิทยานันท์. "การออกแบบหนังสือนิทานเพื่อส่งเสริมจินตภาพสำหรับเด็กพิการทาง
สายตา." วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.

มานพ ถนอมศรี. การเขียนหนังสือ สารคดี บันเทิงคดี สำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : สิปประ
ภา, 2546.

รัถพร ชังธาดา. หนังสือสำหรับเด็ก. มหาสารคาม : ฝ่ายวิชาการ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรี
นครินทร์วิโรฒ, 2531.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความสนใจในด้าน
การผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี

แบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจในด้านการผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี” จัดทำโดย น.ศ.นิตดา หวังวิวัฒน์ศิลป์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้จัดทำจะนำข้อมูลจากแบบสอบถามชุดนี้ไปศึกษาวิเคราะห์เพื่อหารูปแบบของชุดภาพประกอบสำเร็จรูปที่ช่วยให้ผู้ปกครองสามารถนำไปใช้ผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานวัย 3-5 ปี ได้สะดวก

หนังสือภาพทำมือ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง หนังสือภาพซึ่งจัดทำขึ้นจากการที่ผู้ผลิตนำเอาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาสร้างเป็นหนังสือภาพด้วยฝีมือของตนเอง โดยมีได้เสร็จสิ้นด้วยกระบวนการเย็บเล่มและจัดพิมพ์จากโรงพิมพ์

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัว

- เพศ ชาย หญิง
- อายุ ต่ำกว่า 25 ปี 25-30 ปี 31-35 ปี 36-40 ปี
 41-45 ปี มากกว่า 45 ปี
- การศึกษา ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา ป.ว.ช.
 ป.ว.ส. อนุปริญญา ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
- ระดับรายได้ของครอบครัวต่อเดือน
- ต่ำกว่า 10,000 บ. 10,001-20,000 บ. 20,001-30,000 บ.
 30,000-50,000 บ. 50,000-80,000 บ. 80,000-100,000 บ.
 มากกว่า 100,000 บ.

ส่วนที่ 2 : ความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตหนังสือภาพทำมือ

- ก่อนได้รับแบบสอบถามชุดนี้ ท่านรู้จักหนังสือภาพทำมือมาก่อนหรือไม่
 รู้จัก ไม่รู้จัก (ข้ามไปทำข้อ 3)
- ท่านเคยใช้งานหรือลงมือผลิตหนังสือภาพทำมือเองหรือไม่
 ไม่เคยใช้งาน เคยใช้งานแต่ไม่เคยลงมือผลิต เคยลงมือผลิตเอง

3. หากท่านมีโอกาสผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลาน ท่านสนใจจะผลิตให้มีลักษณะอย่างไร

3.1 ประเภทของเนื้อเรื่องในหนังสือภาพทำมือ

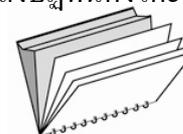
☐ ความสัมพันธ์ของสิ่งของ เช่น ขนาด รูปร่าง สี	☐ คุณธรรม/คติสอนใจ
☐ ความรู้รอบตัวและเรื่องราวในชีวิตประจำวัน	☐ ตัวเลขและจำนวน
☐ เรื่องราวส่งเสริมจินตนาการและการสร้างสรรค์	☐ อื่น ๆ

3.2 วัสดุที่ใช้ผลิตเล่มหนังสือภาพทำมือ

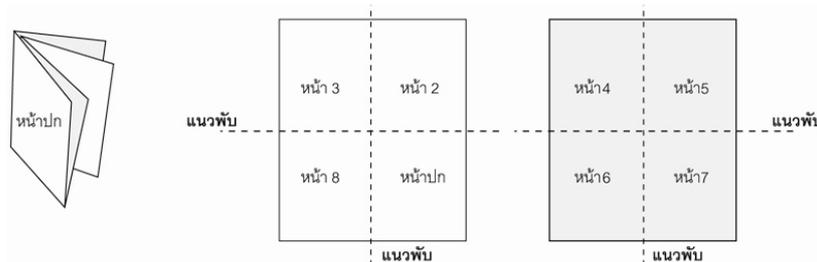
☐ กระดาษ	☐ ผ้า
☐ ใช้สมุดวาดเขียนแทนเล่มหนังสือ	☐ ใช้กระดาษทำหน้าหนังสือ

คิดลงปฏิทินตั้งโต๊ะ

- ทำหนังสือด้วยกระดาษขนาดใหญ่แผ่นเดียวพับ 2 ทบ

ส่วนที่ 3 : ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำภาพประกอบในหนังสือภาพทำมือ

1. หากท่านมีโอกาสผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานด้วยตัวของท่านเอง ท่านคิดว่าข้อใดต่อไปนี้จะ เป็นอุปสรรคสำหรับท่านในการจัดทำภาพประกอบในหน้าหนังสือ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร
- ไม่รู้จะจัดเรียงและกำหนดภาพเหตุการณ์ในแต่ละหน้าอย่างไร
- ไม่ถนัดเรื่องงานฝีมือ
- ไม่ถนัดเรื่องการวาดภาพ
- ไม่มั่นใจในเรื่องการจัดวางตำแหน่งตัวละครและฉากในหน้าหนังสือ

2. หากท่านมีโอกาสผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลานด้วยตัวของท่านเอง ท่านอยากให้หนังสือภาพดังกล่าวมีภาพประกอบประเภทใดมากที่สุด

ภาพการ์ตูนลายเส้นเรียบง่าย

ภาพการ์ตูนลายเส้นซับซ้อนเล็กน้อย

ภาพถ่ายจากตุ๊กตา เช่น ตุ๊กตาดินน้ำมัน ตุ๊กตาไม้ เป็นต้น

ภาพพิมพ์จากมือ นิ้วมือ และวัสดุต่าง ๆ

ภาพปะติดจากเศษวัสดุ เช่น สำลี เศษกระดาษ เศษผ้า เป็นต้น

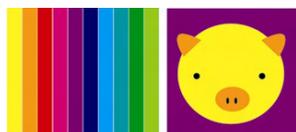

ภาพจากรูปทรงเรขาคณิตต่อกัน

3. หากท่านมีโอกาสผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลาน ท่านสนใจจะเลือกใช้สีแบบใด

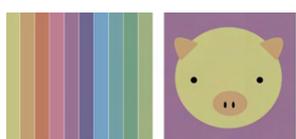
สีสด (แม่สีเนื้อแท้)

สีอ่อนสว่าง

สีหม่น (แม่สีผสมกับสีเทาอ่อน)

สีหม่น (แม่สีผสมกับสีเทาเข้ม)

4. หากท่านมีโอกาผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับบุตรหลาน ท่านสะดวกจะใช้วัสดุอุปกรณ์ข้อใดในการจัดทำภาพประกอบ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ กระดาษ	☐ ฝา	☐ เศษวัสดุต่าง ๆ
☐ สติกเกอร์รูปต่าง ๆ	☐ สก๊อตเทป	☐ เทปกาว 2 หน้า
☐ กาว	☐ กรรไกร	☐ คัตเตอร์
☐ เข็มและด้าย	☐ ตรายางประทับ	☐ สีไม้
☐ สีเทียน/ครยอง	☐ สีเมจิก	☐ สีน้ำ
☐ สีโปสเตอร์		
☐ พลาสติกเจาะช่องเป็นรูปต่าง ๆ สำหรับลากเส้นตามขอบ (template)		
☐ อื่น ๆ		

ภาคผนวก ข
แบบประเมินผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

**แบบประเมินผลงานออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี**

โดย นางสาวนิตดา หวังวิวัฒน์ศิลป์

ระดับศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สมมติฐานของการศึกษา คือ ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ ช่วยให้ผู้ปกครองสามารถผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับเด็กวัย 3-5 ปี ได้สะดวก

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้ปกครองของเด็กวัย 3-5 ปี ฐานะปานกลาง มีอายุไม่เกิน 45 ปี อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

ชื่อผู้ตรวจประเมิน.....ตำแหน่ง.....

รายการประเมินผลงานออกแบบ		ความเห็นที่มีต่อผลงานออกแบบ				
		5 (ดีมาก)	4 (ดี)	3 (พอใช้ได้)	2 (ควรปรับปรุง)	1 (ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง)
1. ประเมินคู่มือการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ						
ภาพประกอบ ในหนังสือ คู่มือ	1.1 ความสัมพันธ์ของเนื้อหากับภาพประกอบ					
	1.2 ลักษณะลายเส้นของภาพประกอบ					
	1.3 สีของภาพประกอบ					
	1.4 ขนาดของภาพประกอบ					
	1.5 การจัดวางองค์ประกอบภาพ					
วัสดุ	1.6 วัสดุที่ใช้จัดทำเล่มหนังสือคู่มือ					
	1.7 วัสดุที่ใช้จัดทำในส่วนของภาพประกอบสำเร็จรูป					
องค์ประกอบ อื่น ๆ ของ หนังสือคู่มือ	1.8 ความครบถ้วนของส่วนประกอบในหนังสือคู่มือ					
	1.9 รูปเล่มของหนังสือคู่มือ					
	1.10 วิธีการเย็บเล่มหนังสือคู่มือ					
ตัวอักษรที่ใช้ ในหนังสือ คู่มือ	1.11 ขนาดของตัวอักษร					
	1.12 สีของตัวอักษร					
	1.13 รูปแบบของตัวอักษร					
	1.13 ตำแหน่งการจัดวางของตัวอักษร					

รายการประเมินผลงานออกแบบ		ความเห็นที่มีต่อผลงานออกแบบ				
2. ประเมินหน้ากระดาษสำหรับผลิตหนังสือภาพทำมือ		5 (ดีมาก)	4 (ดี)	3 (พอใช้ได้)	2 (ควรปรับปรุง)	1 (ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง)
ภาพประกอบในหนังสือทำมือ	2.1 ความสัมพันธ์ของเนื้อหากับภาพประกอบ					
	2.2 ลักษณะลายเส้นของภาพประกอบ					
	2.3 สีของภาพประกอบ					
	2.4 ขนาดของภาพประกอบ					
	2.5 การจัดวางองค์ประกอบภาพ					
วัสดุ	2.6 วัสดุที่ใช้จัดทำเล่มหนังสือทำมือ					
ตัวอักษรที่ใช้ในหนังสือทำมือ	2.7 ขนาดของตัวอักษร					
	2.8 รูปแบบของตัวอักษร					
	2.9 สีของตัวอักษร					
	2.10 ตำแหน่งการจัดวางของตัวอักษร					
องค์ประกอบอื่น ๆ ของหนังสือทำมือ	2.11 ความครบถ้วนของส่วนประกอบในหนังสือทำมือ					
	2.12 รูปเล่มของหนังสือทำมือ					
	2.13 วิธีการเย็บเล่มหนังสือทำมือ					
3. ประเมินลักษณะการใช้งานของชุดภาพประกอบสำเร็จรูป		5 (ดีมาก)	4 (ดี)	3 (พอใช้ได้)	2 (ควรปรับปรุง)	1 (ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง)
3.1 วิธีการใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป						
3.2 ความชัดเจนในการอธิบายขั้นตอนการใช้งาน						
3.3 ระดับความปลอดภัยในการใช้งาน (คำนึงถึงกรณีที่เกิดภัย 3-5 ปี มีส่วนร่วมในการใช้งาน)						
4. ประเมินภาพรวมของผลงานออกแบบ		5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)
4.1 ความน่าสนใจของผลงานออกแบบ						
4.2 ความสอดคล้องระหว่างผลงานออกแบบกับสมมติฐานของการวิจัย						

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
หลังจากทดลองใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

**แบบสอบถามความเห็นจากการทดลองใช้งานชุดภาพประกอบสำเร็จรูป
ในการผลิตหนังสือภาพทำมือเรื่อง “ชุดพิเศษของฉัน”**

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูปเพื่อการผลิตหนังสือภาพทำมือสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี” จัดทำขึ้นโดยโดย นางสาวนิตดา หวังวิวัฒน์ศิลป์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทางผู้วิจัยได้นำเนื้อเรื่อง “ชุดพิเศษของฉัน” (แต่งโดย : คายาโกะ นิชิมากิ, แปลโดย : อ.พรอนงค์ นิยมค้า) มาทำการออกแบบชุดภาพประกอบสำเร็จรูป พร้อมทั้งจัดทำแบบสอบถามเพื่อใช้เก็บข้อมูลจากการทดลองใช้งานจริง ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์หาผลสรุปของการวิจัย เพื่อหารูปแบบของชุดภาพประกอบสำเร็จรูปที่ช่วยให้ผู้ปกครองสามารถผลิตหนังสือภาพทำมือให้กับเด็กวัย 3-5 ปี ได้สะดวกมากขึ้น

ทางผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านดังต่อไปนี้

1. ลงมือผลิตหนังสือทำภาพมือเรื่อง “ชุดพิเศษของฉัน” โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ในชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ
2. ตอบแบบสอบถามชุดนี้
3. ส่งแบบสอบถามชุดนี้และหนังสือภาพทำมือที่ท่านผลิตเสร็จเรียบร้อยแล้วคืนแก่ผู้วิจัย

ทั้งนี้ผู้วิจัยจะส่งหนังสือภาพทำมือดังกล่าวคืนแก่ท่านในภายหลัง ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

- เพศ ชาย หญิง
- อายุ ต่ำกว่า 25 ปี 25-30 ปี 31-35 ปี 36-40ปี 41-45 ปี
- การศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา ป.ว.ช.
- ป.ว.ส. อนุปริญญา ปริญญาตรี
- ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่น ๆ
- ระดับรายได้ของครอบครัวต่อเดือน
- ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท
- 30,001-50,000 บาท 50,001-80,000 บาท 80,001-100,000 บาท
- มากกว่า 100,000 บาท

เพศของบุตรหลาน ชาย หญิง
 อายุของบุตรหลาน 3 ปี 4 ปี 5 ปี

ส่วนที่ 3 : การมีส่วนร่วมของบุตรหลานวัย 3-5 ปี

บุตรหลานวัย 3-5 ปีของท่านมีส่วนร่วมในการผลิตหนังสือภาพทำมือเล่มนี้หรือไม่

มีส่วนร่วมโดยการ

.....

ไม่มีส่วนร่วมเนื่องจาก

.....

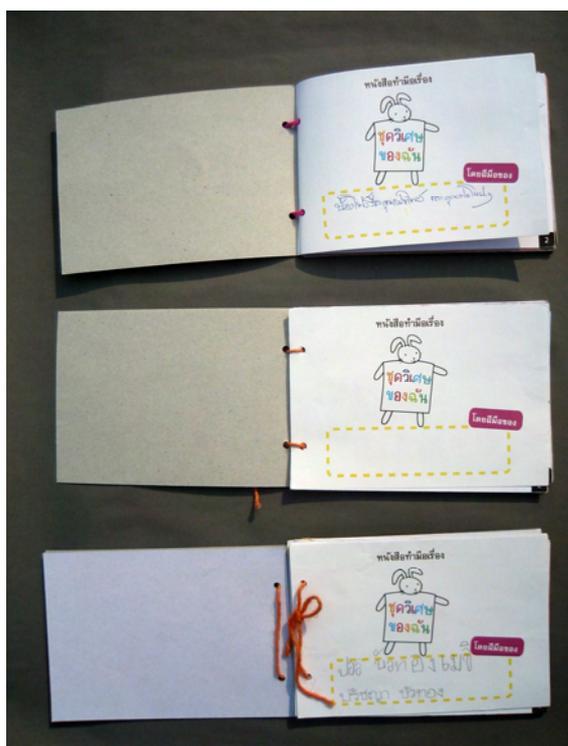
ส่วนที่ 4 : ประเมินคุณภาพประกอบสำเร็จรูป

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้ใช้งาน				
	5 (พอใจ มากที่สุด)	4 (พอใจ มาก)	3 (พอใจ ปาน กลาง)	2 (พอใจ น้อย)	1 (พอใจ น้อย ที่สุด)
1. ประเมินความพึงพอใจต่อ ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ					
1.1 ลักษณะลายเส้นของภาพประกอบ					
1.2 สีของภาพประกอบ					
1.3 ขนาดของหนังสือภาพทำมือ					
1.4 รูปร่างของหนังสือภาพทำมือ					
1.5 วิธีการเขียนเล่มหนังสือภาพทำมือ					
1.6 รูปแบบตัวอักษรในหนังสือภาพทำมือ					
1.7 ขนาดตัวอักษรในหนังสือภาพทำมือ					

ภาคผนวก ง
ผลงานหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำ
โดยใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ

ภาพที่ 78 แสดงตัวอย่างปกหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำโดยใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

ภาพที่ 79 แสดงตัวอย่างหน้ารองปกหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำโดยใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูป

ภาพที่ 80 แสดงตัวอย่างในหน้าหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำโดยใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปๆ (หน้า11-12)

ภาพที่ 81 แสดงตัวอย่างในหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำโดยใช้ชุดภาพประกอบ
สำเร็จรูปฯ (หน้า 13-24)

ภาพที่ 82 แสดงตัวอย่างในหน้าหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำโดยใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปฯ (หน้า 25-36)

ภาพที่ 83 แสดงตัวอย่างในหน้าหนังสือภาพทำมือที่กลุ่มตัวอย่างทดลองทำโดยใช้ชุดภาพประกอบสำเร็จรูปๆ (หน้า 37-42)

ภาคผนวก จ
ประวัติผู้เชี่ยวชาญ ผู้ตรวจประเมินผลงานออกแบบ

ชื่อ-สกุล อาจารย์พรอนงค์ นิยมคำ โหริคาวา

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2516 - 2518 เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต Hitotsubashi University, Tokyo Japan
 พ.ศ. 2513 - 2516 เศรษฐศาสตร์บัณฑิต Tohoku University, Sendai Japan
 พ.ศ. 2511 - 2513 ภาควิชาภาษาญี่ปุ่นสำหรับนักศึกษาต่างประเทศ Tokyo University of Foreign Studies
 พ.ศ. 2510 - 2511 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตำแหน่งปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการบริษัทสะพานหนังสือจำกัด, รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น, เลขาธิการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก และ บรรณาธิการสำนักพิมพ์วาดดาว

ผลงานและประสบการณ์การทำงาน

- อาจารย์พิเศษ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2522-2523)
- บรรณาธิการสำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก (พ.ศ. 2537-2541)
- กรรมการบริหารอุทยานการเรียนรู้ (พ.ศ. 2548-2550)
- เรียบเรียงหนังสือ “คู่มือพ่อแม่ สร้างนิสัยรักการอ่านให้ลูกน้อย” (สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก)
- ผลงานเขียนหนังสือ ก ไก่ ไข่สนุก, หนูเดิน ระบาย สัมตำป็อก ป็อก, แป้งรำทำนา, ข้าวไข่เจียว เดี่ยวเดี่ยวร้อยจ้ง, นอนละนะพระจันทร์ และ ผลงานแปลหนังสือ ชูติพิเศษของฉัน, คุณแม่นักซักผ้า ของสำนักพิมพ์วาดดาว
- ผลงานเขียนหนังสือ “คู่มือพ่อแม่ หนูชอบหนังสือ” ของมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
- ผลงานเขียนหนังสือ “บางกอกเมืองดอกไม้” และ ผลงานแปลหนังสือต่าง ๆ ของสำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก เช่น หนังสือภาพชุดน้องหมี 6 เล่ม, อี, ตด, อนุบาลข้างเบิ้ม, งานแรกของมีจ้ง, กุริกับกุระ ฯลฯ
- บทภาพยนตร์โทรทัศน์ ไซอิ๋ว, เณรน้อยเจ้าปัญญา, นินจาฮาโตริ, สารคดีน่ารักน่าดู ฯลฯ

ชื่อ-สกุล	รองศาสตราจารย์เกริก ยूनพันธ์
ประวัติการศึกษา	
ปริญญาโท	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปริญญาตรี	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, นักเขียนและนักวาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก
ผลงานและประสบการณ์การทำงาน	
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ก่อตั้ง “พิพิธภัณฑ์ล้านของเล่น” จังหวัดอยุธยา - ได้รับรางวัลดีเด่นจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติหลายครั้ง - ได้รับเกียรติจากกรรมาธิการให้เป็นผู้แทนประเทศไทยร่วมประชุมทำหนังสือสำหรับเด็กกลุ่มประเทศอาเซียน - ผลงานหนังสือสำหรับเด็ก เรื่องชวานาไทย (ได้รับการแปลเป็นภาษาญี่ปุ่น) - แสดงต้นฉบับประกอบหนังสือสำหรับเด็ก ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยและหอศิลป์บริติชเคาน์ซิล - แสดงหนังสือสำหรับเด็ก ณ ประเทศญี่ปุ่น อิตาลี สเปน ไชปรัส เชค โกลโลวาเกีย มาเลเซีย และประเทศไทย - ได้รับรางวัลจากสำนักนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานสำหรับเด็กต่อเนื่อง - ได้รับรางวัลนอมารั้งที่ 1 ปี 2526 และครั้งที่ 2 ปี 2534 ของยูเนสโก จากประเทศไทยญี่ปุ่น - ศึกษาและดูงานภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก ณ ประเทศญี่ปุ่น - อาจารย์บรรยายพิเศษจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดล - แสดงต้นฉบับหนังสือสำหรับเด็กคนเดียว ณ โรงแรมมณเฑียร - วาดภาพประกอบปกสตรีสาร ภาคพิเศษ - นักเล่านิทานสโมสรรฝั่งน้อย

ชื่อ-สกุล	อาจารย์อัจฉรา ประดิษฐ์
ประวัติการศึกษา	
ปริญญาโท	Children's Literature Studies จาก University of Warwick เมืองCoventry ประเทศอังกฤษ
ปริญญาตรี	ศิลปศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯวิชาเอกภาษาและวรรณคดีอังกฤษ วิชาโทการละคร
ตำแหน่งปัจจุบัน	หัวหน้าสาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก และรองหัวหน้าภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลงานและประสบการณ์การทำงาน

- อาจารย์ประจำ สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (พ.ศ. 2541-ปัจจุบัน)
- กรรมการตัดสินรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด ประเภทวรรณกรรมเยาวชน
- กรรมการตัดสินการประกวดวรรณกรรมเด็กยอดเยี่ยม รางวัลมูลนิธิเด็ก
- กรรมการตัดสินการประกวดนิทานภาพ "รู้ก็บรู๊ไซ้" จัดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- บรรณาธิการหนังสือวรรณกรรมเยาวชน
- บรรณาธิการต้นฉบับแปลหนังสือ / วรรณกรรมเยาวชน ภาษาอังกฤษ-ไทย
- นักเขียนคอลัมน์เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กด้วยวรรณกรรมสำหรับเด็ก
- ผู้แปลและที่ปรึกษา นิตยสาร Highlights High Five สื่อเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กวัยอนุบาล – ประถมต้น ในเครือบริษัททรูปลูกกรุ๊ป จำกัด
- วิทยากรอบรมเรื่องการใช้หนังสือสำหรับเด็กและการเล่านิทาน แก่พ่อแม่ ครูอนุบาล และสถาบันต่างๆ อาทิ บริษัททรูปลูกกรุ๊ป จำกัด, นิตยสารรักลูก, นิตยสาร Modern Mom, บริษัทแปลนพับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), มูลนิธิศึกษาเอเชีย, สำนักพิมพ์เนชั่น เอ็ดดูเทนเมนท์ ฯลฯ

ชื่อ-สกุล	อาจารย์ปรีดา ปัญญาจันทร์
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี ศศ.บ. (ศิลปะ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์พิเศษ สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก มหาวิทยาลัยศรีนครินทร- วิโรฒ, นักเขียน นักวาดภาพประกอบและนักเล่านิทานสำหรับเด็ก, กอง บรรณาธิการหนังสือชุด “นิทานไทย” สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก

ผลงานและประสบการณ์การทำงาน

- ที่ปรึกษา โรงเรียนอนุบาลบ้านวังทองและโรงเรียนบ้านวังทองวัฒนา
- ที่ปรึกษา โรงเรียนนานาชาติสามภาษาอัครโคเดีย (CIS)
- วิทยากรอบรมครูระดับปฐมวัยหัวข้อ “ศิลปะอนุบาลนิทานสนุก” ในสังกัดโรงเรียนเอกชน
เขตพื้นที่การศึกษาและสังกัด โรงเรียนกรุงเทพมหานคร
- วิทยากรอบรมการสร้างสื่อเสริมทักษะภาษาไทยระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ให้กับครูในสังกัด
โรงเรียนเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาและสังกัด โรงเรียนกรุงเทพมหานคร
- นักวิชาการอิสระ
- ผลงานที่ได้รับรางวัลจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ชุดสระสนุก ชุดราชากะถายี่ ฯลฯ

ชื่อ-สกุล	อาจารย์ชิวัน วิสาสะ
ประวัติการศึกษา	ป.กศ. สูง ศิลปศึกษา วิทยาลัยครูนครปฐม กศ.บ. ศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตำแหน่งปัจจุบัน	ประกอบอาชีพอิสระ

ผลงานและประสบการณ์การทำงาน

- อาจารย์ประจำโรงเรียนสามพรานวิทยา (พ.ศ. 2526-2534)
- ร่วมงานกับสโมสรพี่น้องในฝ่ายสร้างสรรค์ เขียนบทละคร แต่งเพลง และเล่นนิทาน
- นักเขียน/นักวาดภาพประกอบหนังสือเด็ก สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ได้แก่ ชีรสาส์น, ชมรมเด็ก, ปลาตะเพียน, ผู้จัดการเด็ก, กระทรวงศึกษาธิการ
- นักเขียน/คณะบรรณาธิการสำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก และสำนักพิมพ์วาดดาว
- ร่วมร่างหลักสูตรเพื่อจัดตั้งภาควิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- นักเล่นนิทาน
- วิทยากรเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน, การเล่นนิทาน
- ผลงานหนังสือภาพสำหรับเด็ก เช่น อีเล็งเค็ง โคง, คุณฟองนักแปร่งฟัน, ตัวเลขทำอะไร, น้องส้มโอกับพี่หลอดไฟ, คุณตาหนวดยาว, มดสิบตัว, ระฆังเบิกบาน, นิ่ง, ก ไก่ โดโนเสาร์, ดั่ง ดั่ง ดั่ง ฯลฯ
- ได้รับการโหวตจากนักอ่านประเทศสวีเดนเพื่อเชิญไปบรรยายและพบปะนักเขียนนักอ่าน ณ หอสมุดแห่งชาติ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดนในปีพ.ศ. 2548

ชื่อ-สกุล	อาจารย์ชนิศา ชงค์เวช
ประวัติการศึกษา	
ปริญญาโท	Master of Fine Arts in Illustration Design Academy of Art Universit, SanFrancisco, USA
ปริญญาตรี	ศิลปบัณฑิต สาขาออกแบบเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำภาควิชาออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร

ผลงานและประสบการณ์การทำงาน

- สอนรายวิชาภาพประกอบต่างๆ เช่น ภาพประกอบหนังสือ การออกแบบหนังสือการ์ตูนคอมพิวเตอร์ ภาพประกอบ 2 และ 3 มิติ และอื่นๆ
- ประธานดำเนินงานนิทรรศการการ์ตูนหน้าพระลาน
- ที่ปรึกษาและกำกับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชน เช่น รายการอรุณสวัสดิ์เด็กๆ (ช่อง 5), รายการเห็ดหรรษา (ช่อง ITV) และอื่นๆ
- กรรมการตัดสินผลงานประกวดหนังสือภาพสำหรับเด็กและหนังสือการ์ตูนให้แก่สถาบันต่างๆ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สมาคมผู้จัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย สนพ.มูลนิธิเด็ก มูลนิธิธรรมรักษ์ไม่สูบบุหรี่ รักลูกแฟมิลีกรุ๊ป และอื่นๆ
- ผลงานภาพประกอบ เช่น หนังสือเรื่องจินกับไบมะขาม, ออกแบบมาสคอตนกเขาคารม อาเซียนพาราโอลิมปิกเกมส์ 2551

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวนิตดา หวังวิวัฒน์ศิลป์
ที่อยู่	17 ซ.ลาดหญ้า 2 ถ.ลาดหญ้า คลองสาน จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10600 โทรศัพท์ 081-4565700
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	สำเร็จการศึกษาปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2548	ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2552	สำเร็จการศึกษาปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2545	นักออกแบบแสงสว่าง บริษัทไลท์ติ้งแอนด์อีควิปเมนต์
พ.ศ. 2548-ปัจจุบัน	นักออกแบบ มัลติมีเดีย-ประไฟ วิริยะพันธุ์